

Maret

Otepää maasõit. Foto K. Kalamees

Maiaste ja kooluole kunkili

EESTI ENTSÜKLOPEEDIA

KAHEKSAS KÖITES

Juba aastaid on K./Ü. „Loodus“ rakendunud kogu energiaga „Eesti Entsüklopeedia“ väljaandmistööle. Selle koostamisest võtavad tegelikult osa umbes 300 eriteadlast kõigilt aladelt. Selle ühistöö tulemusena on valminud juba **kuus suurt köidet**. Seniilmunud osas sisaldab „Eesti Entsüklopeedia“ umbes 45.000 märksõna seletuse, nende seas pikemad artiklid Eesti kohta, mis ainulaadsed seniilmunud kirjanduses. Veergude arv kõnesolevas osas on tõusnud juba 8400-ni, pilte on avaldatud umbes 3500, ühe- ja mitmevärvilisi kriittahvleid ning kaarte ligi 400 jne. Need arvud näitavad, et suurem osa seatud eesmärgist on juba saavutatud.

Eesti Entsüklopeedia seni ilmunud köited on kahtlemata teinud Eesti vaimlise töö kõrgselt hinnatava sooritusena. Eriti juhitavas tõesel ja panna sellele, et siin rahharvuliste ühe ja eri artiklite abil on palju väärteadlikke andmeid ja seletusi Eesti maast ja loodusest, ajalusest ja majanduslikust olusest, samuti uskuvatlikke kirjeldusi poliitilise ja ühiskondliku elu ning vaimlise kultuuri arengu kohta, mis juures paljudki andmed ja seletused seeläbi on kaugel enamusest astunud väljapoole kitsaid eriteadlaste ringe, rikastades neid häid lugija teadmiste varu ja mitte ilmut.

Tartu, 14. VII. 1933.

Joh. Kõpp

„Eesti Ents.“ maksab praegu (kuni 15. juulini 1936. a.)

Poolnakk- köites	Esialgne sissemaks	Järeilmaks
Kr. 216.—	(Kr. 56.— ja 10 osas à Kr. 16.—)	
Kr. 204.—	(Kr. 64.— ja 7 osas à Kr. 20.—)	
Kr. 192.—	(Kr. 72.— ja 4 osas à Kr. 30.—)	
Kr. 184.—	sularahas tasudes arve esitamisel.	

Terve teos ilmub hiljemalt 1937. a. märtsil.

„Eesti Ents.“ maksab edaspidi

15. juulist 1936. a.	15. märts. 1937. a.	Poolnakk- köites
Kr. 236.—	Kr. 260.—	10-kuise järelmaksuga
220.—	244.—	7-kuise järelmaksuga
208.—	232.—	4-kuise järelmaksuga
200.—	224.—	Kohemakseta- vas rahas

Terve tellimishinna ettetasumine „Eesti Entsüklopeedia“ eest ei tähenda praeguses olukorras ainult seda, et tellija omandab kõige soodsama hinnaga hädatarviliku suurteose, mille ta hiljemini tõenäoliselt ikkagi peab omandama, kuigi hoopis kallima hinna eest, — vaid „Eesti Entsüklopeedia“ ettetellimine on ühtlasi rahvuskultuuriline kohusetäitmine.

K.-Ü. „LOODUS“ — TARTU.

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Jaanuar 1936

Nr. 1 (13)

Talv maal

Foto K. Kalamees

1.

Möödunud aastal korraldati Kuremaade perekonnas kaks-kolm kibedat lahingut sportlikkudel motiividel.

Asja algatajaks oli proua, samuti pealetungijaks pooleks. Härra aga pühitses suurt võitu, kuna lõi rünnaku tagasi täiel rindel ja sundis kallaletungija alistuma, nagu see tihtigi juhtub kodusõdades, kus püksid on veel mehe jalas.

Valge, puhas lumi oli sõja põhjustajaks. Kui proua Ärna oli mitu aega kadedusega jälginud neid naisi ja mehi, kes hulganisti pühapäeviti suundusid rõõmsatena linnast välja, suusad seljas ja põsed värskelt veravad, siis sõnas ta:

„On päris patt päevad läbi siin toaseinte vahel kolletada.“

„Mh?“ vastas härra Kuremaa.

„Väljas on nii suurepärase ilm, lund on täis kõik mäed ja nõlvakud. Kel vähegi mahti, see laseb suuskadel mööda metsi ja orgusid. Linn vajub pühapäeviti otse tühjaks, ainult meie istume ja hallitame. Enam sedasi ei saa.“

„Mh?“ vastas härra Kuremaa.

„Kohe homme lähen ja ostan suusad. Sulle ja mulle. Kooliplikana suusatasin juba päris kenasti ja, kui õieti mäletan, siis oli ka sul kunagi suusaamet kaunistest selge. Nii et oskusepuudus ei ole tüliks. Ja juba tuleval pühapäeval marss värskesse õhku.“

Härra Kuremaa lõi kulmud püsti:

„Kas sa tead ka, mis suusad maksavad?“

„Küllap poes öeldakse.“

„Eheh, muidugi jah! Ja pärast seda imeme käppa?“

„See kulu tasutakse mitmekordselt. Sellest peab üle saama. Jätad mõned pitsid aasta jooksul tegemata, mõned korrad kinos käimata — ja ongi.“

„So-oh, või ongi! Kähku ja käbedasti aga sul need asjad lähevad, seda peab ütlema. Ja üldse — on jälle üks järjekordne moehaigus inimesi narritamas. Kord oli tritsutamine, nüüd suusatamine. Tervis, värsked õhk, lumised väljad — äh, naeru ajab peale! Kas mäletad, mis Piidermaal nüüdsama juhtus? Kukkus suuskadega kolinal mäekünkalt alla ja murdis jalu. Terviseks, jah?“

„Õnnetusi juhtub igal pool, see ei tähenda ometi...“

„Mitte igal pool, vaid just sellepärast, et kaaberdas mööda mägesid. Oleks rahulikult linnas kõndinud, poleks midagi olnud. Ja kas sa oled nüüd proua Juhkamit näinud? Lonkab kahel jalal ja piriseb päevad läbi mehe närvid rikke. Oli suusatamisel sooned või mis asjad välja venitanud. Ja miks on härra Kukkuril juba mitu nädalat nina plaastri all? Eheh, virtas enese karplaatsi ninuli vastu kändu, suusad pooleks. Tervis? Värsked õhk? Ei saa üldse mingisugust õhku hingata, nina ei tööta. Eh, üldse, jäta need rumalad jutud.“

Aga proua Ärna ei jätnud ja nii tekkiski kibe lahing. Järgmisel päeval jälle ja veel ühel päeval. Siis proua Ärna alistus. Suusad jäid ostmata, mägede avarustesse minemata.

2.

Käesoleval aastal, varsti peale pühi istus härra Kuremaa väga mureliku näoga aknalauale, vahtis lumisele tänavale ja sõnas siis:

„Musklid kuivavad ära.“

Esialgu oli raske määrata, millele ta selle veidra lausega sihtis. Ja rohkem ta sel päeval ei öelnudki.

Alles paar päeva hiljem tuli jutule jätk:

„Meil seal ametis nüüd kõva sportimine käimas. Isegi direktor muretses suusad ja ootab ainult parajaid ilmu. Eh, pagan teab, tohtergi ütles, et sedasi aastast aastasse ainult toolil konutades te küll kaua vastu ei pea. Ei tea, mis need suusad peaksid ka maksma?“

„Mh?“ vastas proua Ärna.

„Oleks ju lõpuks päris kena veidi mööda lund liuelda. Saab konte sirutada ja musklidki veidi tööd. Direktor rääkis koguni, et läheksime kõik üheskoos, oleks kena olemine. Ja ütleme, kui ei tahakski, oleks natuke piinlik ära öelda. Ei tea, mis need suusad peaksid ka maksma?“

„Mh?“ vastas proua Ärna.

„Peaks õieti minema vaatama. Läheks vahest kohe? Mis nad siis ikka ära ei maksa, saab kuidagi üle. Tuled ka kaasa või?“

„Eks või,“ sõnas proua Ärna ja ta otse säras siseemiselt. Mitte sellepärast, et ta lõpuks ikkagi oli võitnud lahingu, vaid sellepärast, et saab varsti värskete, meelitavate lumimägede vahele.

Juhan Pahlbärk.

Võlvur talv

Foto K. Kalamees

Asuniku naine

Öösel oli sadanud värsket lund. Kui Liis õue astus, nägi ta oma ümber helendavat valgust. Puud seisid härmas, katused olid kaetud paksu lumekorraga, kogu õu näis suure helevalge palakana. Liis pani käe südamele ning naeratas. Siis ruttas tagasi sauna ning hüüdis:

— Kaarel... väljas on lumi!...

Mees tõmbas saapad jalga ning astus väikese akna juurde. Ta vaatas tõsiselt aknatahkude taga valendavat valgust. Kogu talv olid nad oodanud pikil silmil seda lund. See tähendas neile jälle ühe suure unistuse teostumist. Tükk aega vaikus ta, mõteldes oma pikka ja aeglast mõtet. Siis pöördus ümber ning sõnas:

— Nüüd veame palgid koju. Ja kevadel hakkame ehitusele pihta.

Ta nägi, kuidas lõid särava naise kaks halli ja teravat silma. Liis, kallike, unistas alatasa sellest uuest elumajast. Ta ei põlganud raskeks ühtegi tööd, vaeva ega raskust, et jõuda lähemale sellele suurele silmapilgule, mil võivad kolida siit saunast oma uue elumaja katuse alla. See otsekui tiivustas teda veel enam tööle. Ta oleks tahtnud teha ühest päevast kaks, et tulla toime kogu tööga.

Mees võttis ta käe oma karedasse pihku ning jätkas:

— Jah, siis oleme peremehed omal maalapil. Neli aastat... kes oleks võinud öelda, et jõuame niigi kaugemale selle aja jooksul.

Talle tuli meelde, kuidas inimesed naersid, kui nad asusid siia uudismaale. Kahekesi, tema ja Liis, olid nad tulnud

siia rajama omale eluaset. Kaevasid kraave, puhastasid võserikku, seemendasid mulda esimese seemne. Üks hoone tõusis teise järele tühjale soolausikule, kus varem sulpsasid ainult konnad. Nüüd veel elumaja ning nad olid jõudnud oma unistuste tipuni.

Mees pöördus ümber ning läks rakendama hobust. Aga kui nad sõitsid piki lumist teed metsa poole, tuli talle midagi meelde. Ta silmitses salamahti Liisi. Midagi armast ja hella hoovas ta karedasse südamesse. Neli aastat olid nad juba abielus. Ja varsti pole nad enam kahekesi siin uudismaa lagedas üksinduses.

— Kui sa enesele nende palkidega haiget ei tee, ütles ta hoolitsedes.

— Ei tee, vastas Liis.

— Aga sa ju tead....

Liis hakkas naerma. Ta teadis küll, et ei tohtinud teha midagi rasket. Kuid ta unistusis viirastus uus elumaja. See näis juba otsekui päris valmina. Nõnda selgesti kujutles ta igat vähematki pisiasja, valget sindlikatust, päikese paistel säravaid aknaid, tubade lubjatud seinu ning puhtaks küüritud põrandaid. Ja see ilus unistus tasub kõik raskused ning vaevad.

Kogu nädal vedasid nad kahekesi metsast palke.

Nüüd oli peaaegu lõpp. Mees laskis puhata oma silmil palgivirnadel ja ta tundis, et osa sellest suurest tööst on juba tehtud. Liis seisis ta kõrval ning naeratas. Kuid ta paled olid kahvatud ja silmist kustunud särav tuluks. See raske töö oli nõudnud temalt kogu jõu.

AUGUST KITZBERG,

Jaan Koort

kelle sünnipäevast möödus 9. jaanuaril s. a. 80 aastat

Mees pööras hobuse ringi ja nad sõitsid jälle üle lumise välja. Keset talve oli tulnud suur sula. Tee oli kulunud lumest paljaks. Veeloigud sirendasid päikese paistel kraavides. Kogu tee vaikisid mõlemad.

— Kas sa oled haige, Liis? küsis äkki mees.

— Ei, vastas naine.

Kuid ta tundis siiski imelikku väsimust ning nõrkust. Mõnel hetkel hakkas südame all paha. Kogu keha täitis rammestus. Kuid ta ei tahtnud sellest mehele rääkida.

Nad jõudsid metsa ning veeretaskid palgid reele. Siis hakkasid tulema piki teed kodu poole. Hobune pukistas kogu jõust. See viimane koorem oli raskem eelmistest. Mitu korda seisatus hobune keset teed, hakates siis jälle kangekäelselt sikutama koormat.

Äkki katkes vahekois. Palgid libisesid kelgult ning hobune jäi seisma. Liis ja Kaarel hakkasid uuesti veeretama palke. See oli raske töö, sest puudusid poomid.

— Ära sina tõsta! ütles mees naisele.

Ta ise haaras võimsate kätega ümber palgi ning vinnas selle uuesti kelgule. Siis teine ja kolmas. Jäi veel kõige suurem. Mehe lihased olid kõik pingul kui ta kaalus selle otsa kelgu poole. Ent äkki libises jalg lobjakul ning palk hakkas veerema käte vahel. Mees kukkus pikali, kuna palk veeres ta jalale.

— Kaarel! karjatas Liis.

Ta ruttas mehele appi. Kogu jõu ja pingutusega katsus ta veeretada palki mehe jalalt.

— Ära tee enesele haiget, ütles mees, — ootame, ehk sõidab keegi mööda ja aitab meid.

— Kes siin sookolkas sõidab? küsis naine ja hakkas uuesti palki suruma.

— Jäta, kallid, sa tead ju... keelas teda jälle mees.

Ent Liis ei jätnud. Ta süda värises hirmust. Võibolla on murdunud mehe jalg. Ikka ja uuesti katsus ta eemaldada

palki jalalt. Ta tundis kuidas pingutusest hakkas pööritama pea. Midagi valusat ja rebivat tungis alt üles. Kuid ta pukistas edasi. Lükkas kogu jõuga, surus hambad vastamisi, et ka mitte ise valust karjuda. Siis nihkus palk käte survele ning mees vabastas oma jala.

Nüüd oli ka kadunud kogu ta kehast viimne jõud. Ta muutus järsku kahvatuks ja pidi peaaegu kukkuma, kui mees poleks haaranud temast kinni.

— Liis... Liis... mis sul on? hüüdis mees.

— Mul pole midagi, sosistas ta vaevaliselt.

Ent südames oli kõik nii ütlematult hea: ta oli suutnud päästa mehe.

Nad hakkasid jälle edasi liikuma. Vaevalt suutis Liis end hoida jalul. Kõhus rebisid lakkamatud valud. Nagu midagi oli kärisenud ta sisemuses. Kuid kogu tee ei lausunud ta sellest sõnagi. Koju jõudes haaras ämbrid ning ruttas talitama loomi. Ühe sõime juures pidi ta peaaegu nõrkema. Vaevaliselt toetus vastu resti ning surus käed näo ette. Siis hakkas pisut parem.

Kuid öösel tulid valud uuesti.

Ta surus huuled vastamisi, et mitte karjuda. Mees magas ning ta ei tahtnud, et see aimaks ta kannatusi. Kogu öö vaevles ta omal asemel. Ent palgid olid kodus, need palgid, milledest nad ehitavad uue elumaja. See mõte otsekuu vaigistas pisut valusid.

Kuid hommikul ei suutnud ta siiski tõusta sängist. Ta suured ning hallid silmad olid täis valu ja hirmu. Mees kummardus ta kohale ning ütles:

— Ma viin su haigemajja...

Liis raputas pead. Ta mõtles jälle uuele elumajale. Oli tarvis osta tuhat piasija. Aknad vajasisid haake, ukсед linke, ahi kive. Iga sent oli ütlematult kallid, kust jätkus veel seda tema tohterdamiseks. Ta sulges silmad ning nägi jälle oma ees uue elumaja säravaid aknaid, valget sindlikatust, puhast telliskivikorstnat. Niisuguse unelma eest võis kannatada valusidki. Selle eest võis ohverdada koguni elu.

Mees kõndis raske sammuga mööda ruumi. Ta soovitas mitmesuguste koduste rohtudega haiget, ulatas talle juua, kohendas peaalust, rääkis mõne sõna. Tunnid venisid pikkamisi. Ikka ja jälle kummardus ta üle haigesängi ning küsis:

— Kas on juba parem?

Liis noogutas pead ning katsus naeratada. Kuid polnud parem ühtegi. Valud kasvasid, nagu midagi rebis, küünistas ja kratsis ta sisemuses. Ent ta ei oiganud. Alles õhtul, kui mees oli heitnud juba magama, ei suutnud ta end enam hoida. Pikad kaebavad oiged tõusid ta suust.

Mees tõusis üles ning süütas tule. Ta nägi naise kitsaid veretuid huuli, ta valust moondu nägu ning kramplike sõrmi. Nüüd ei hoolinud enam naise keelamisest, vaid jooksis välja ning rakendas hobuse ree ette.

Kogu öö läksid nad mööda paljast lumetut teed linna poole. See oli pikk maa, ligi viiskümmend kilomeetrit. Mees kõndis jala ree kõrval. Astus raskelt läbi pori ning lumelobjaku, hoides käes ohje. Iga hetk kuulis ta haige oiged. Ta kiirustas hobust ja lampis hoolimatult läbi pori, ent tee oli koletult pikk. Ikka ei paistnud veel taevaserval linna tulede kuma.

— Kui ta nüüd sureb, siis on kõigel lõpp, mõtles ta meeltheites. — Minu käed ei ehita siis enam uut maja.

Ta kiirustas jälle hobust.

Siis nagu vilksatas mustal taevaserval üks täht. Teine, kolmas ja neljas. Need olid esimesed linnatuled, mis paistisid kaugele maanteele. Mehe suust tõusis kergendusohe.

Hall hommikune valgus roomas linna tänavail, kui nad jõudsid haigemaja ette. Peatanud hobuse, vaatas Kaarel Liisi poole. Selle silmad oli suletud nagu surnul. Ettevaatlikult aitas mees ta reest välja. Ta talutas teda läbi haigemaja hämarate ning kõmisevate võõraste valvearsti kabinetini.

See heitis haigele vaevalt ühe pilgu, kui ruttas juba õdesid käsutama. Need võtsid haige ning viisid ühte kõrvalruumi. Tuimalt ning väsinult jäi Kaarel ootama haigemaja kõvale pingile. Ta polnud maganud kogu öö, ent nüüdki ei tulnud und. Istus küüruvajunult ning mõtles oma raskeid mõtteid.

Alles mitme tunni pärast avati üks uks ja tuttav hääl ütles:

— Kas soovite näha?

See oli arst. Sõnagi lausumata astus Kaarel arsti järele suurde valgesse ruumi. Ta süda oli imeliselt külm justkui oodates mingit rasket saatuselööki. Ühe sängi ees seisis kaks valgeis kitleis öde ning kohendasid midagi. Üks neist tõstis selle „midagi“ üles ja näitas Kaarlikele.

— Tubli poiss, lausus ta naerdes.

Vaevalt pani Kaarel tähele kaht halli ja teravat silma, mis nii väga sarnanesid Liisi silmadele. Talle näis see kõik justkui uni, millest aru ei saanud. Ent siis ulatas ta üle sängiserva nägema Liisi. See naeratas ning sirutas tema poole käe.

— Nad ütlevad, ma pean jääma siia kaheks nädalaks, lausus ta peaga õdede ning arsti poole tähendades.

— Jää, kallid, vastas mees.

Ent Liis hakkas naerma:

— Aga mis teevad loomad kodus? Oo, mul on tuhat õiendust ja talitust, ma peaksin kohe tõusma, kuid olen siiski praegu nii väsinud. Tahaksin puhata paar tundi. Siis sõidame tagasi koju — kolmekesi.

Ja õhtul läksid nad tagasi oma töö ning unistuste maale.

Ed, Männik.

Preili võidab miljoni

Mul on ainult viiskümmend senti“, ütles Randa Ilmarile, „kuid ma nii väga tahaksin osta omale loteriipileti. Kas sa ehk saaksid...?“ Ilmar armastas Randat, ja nii andis ta talle kerge südamega puuduva osa raha. Randa vaevu tannas.

„Nägin unes, et kindlasti võidan. Pane tähele, homme on loosimine ja kolme päeva pärast olen ma rikas naine, ja siis kingin sulle... mida sa sooviksid?“

Ilmar kaalus. Ta sai kindla palga, elas alati oma kindla eelarve järgi ja ei kujutanud enesele ette, et üldse võiks enesele soovida midagi peale selle. Vahepeal olid nad jõudnud piletimüügi äri ette. Randa ostis loosipileti ja oli juba ammu jõudnud unustada, millele Ilmar nii pidevalt mõtles. Randa hõljus säravas meeleolus. „Tore number, 78195, eks ole?“

Ilmar kehtas õlgu. „Kuidas tore? Number kui kõik teised, kõik arvud on ühesugused?“

Randa raputas energiliselt peaga. „Tore arv. Seitse on minu majanumber, kaheksandal aastal olen sündinud, üheksasteist aastat olen vana ja mu nimel on viis tähte, mõistad?“

Ilmar oli pedantne. „Kui sa oled sündinud 1908. aastal, siis ei ole sa üheksasteist, vaid...“

Sellise häbematus eest karistas Randa teda surmavalt haavatud hirve pilguga. „Sina pole mind kunagi mõistnud.“ sosistas ta, „ma ei ole naine, kes alatasa oma vanust vaheatab. Olen üheksasteist aastat vana ja kavatsen selleks jääda. Sina aga muudkui arvutad ja arvutad mulle ette...“

Ühes oma loteriipiletiga istus ta tänavraudteele ja kadus Ilmari silmist. Ilmar vihkas iseennast.

*

Nad jõid Arvoga teed, Randa tellis omale suure portsjoni maasikajäätist vahukoore ja veiniga. „Võibolla on mul homme suur summa raha“, unistas ta õrnalt. „Mul on pilet, mis võib võita miljoni peavõidu. Kui mu pilet võidab, abiellume.“

Arvo armastas Randat. „Mida sa siis enesele kõik ostad?“

Randa mõnules jäätist süües. „Rolls-Royce'i auto, rannamaja, hermeliinmantli ja kaks kilo supelussoola, rohelist ja lillat.“

Arvo naeris. „Siis oled sa oma rahadega varsti läbi, mu armsam. Ma soovitaksin sul elada ainult protsentidest, ja seda võid sa kenasti. Mõtles, miljoni protsendid teevad välja...“ Ta võttis pliatsi ja asus arutama.

Randa oli otse ehmunud. „Protsentidest? Mida peaksin siis peale hakkama kapitaliga. Peaksin laskma sellel seista, kuni olen vana ja hall? Et mõni pangadirektor sellega läbi põleks?! Või et lõpuks langeda abieluseikleja kiuksi?“

Arvo oli arvestanud välja: „Kuid protsentidega ükski tuleme ju toredasti läbi ja võime endile koguni soetada siseseseade.“

Nüüd sai Randa tõsiselt pahaseks. „Ma ei taha mingisugust korterit, tahan suvilat. Ja jahti Vahemerel.“

Arvo aga protesteeris energiliselt: „Randa! Ka hili-sematele aegadele peab mõtlema!“

Randa tõusis, et lahkuda: „Mõtles hilisematele aegadele, mu sõber; mina lähen.“

Ja tulevase miljoniäri kergel sammul möödus ta Arvost, kes jäi maksma arvet tee, jäätise, veini ja tordi eest, mida Randa oli tellinud välja rikkalikult — oodatava peavõidu arvel.

*

Randa läks tantsima Unoga. Õieti pidi ta kohtama Reinuga. Kuid viimane oli end halvasti ülal pidanud, nii et Randa oli sunnitud teda paluma silmapilkselt lahkuma. Jumaltanud, parajasti oli Uno sammunud nende järel, ja puistanud välja oma viha Reinu üle, oli Randa jälle suurepärasemeleolus. Ja eks ole ka narr! Rein ei olnud osanud öelda talle muud, kui et: „nagu statistiliselt kindlaks teatud, surmab väik iga aasta enam inimesi kui neid rikastub võitudest.“

Meelitatult mängis jazzband, kuna veidi rasvane tenor laulis armastusest ja unelmatest. „Eks ole, Uno,“ küsis Randa, „ei ole ometi vaja ikka ja alati mõelda kaugele ette? Võib ju tarvitada ka kapitali ennast?“

Uno oli kena ja lõbus poiss. Tal polnud enam põrmugi meeles, et Randa talle juba kord oli kõnelnud oma loteriipiletist. Pidi ta küsima, millist kapitali? Naeruväärne! Miks vaielda kena neiuga raha üle? Ta võttis Randa käe ja suudles seda. „Muidugi, teil on täielik õigus.“

Ja Randa hingas kergendatult. „Te mõistate mind, ja teie ei pea mind mitte kergemeelseks, kui ostan omale auto?“

Uno lõpetas oma cocktaili. Imelik, ta ei olnud sugugi teadnud, et sel tüdrukul nii palju raha on; kuidas võib ometi pettuda naistes! „Tingimata ostke omale auto, aga suur limusiin!“ Jälle suudles ta Randa kätt. Randa noogutas õnnelikult peaga. Ometi üks mees, kes mõistis teda. „Ja siis ostan omale veel tosina ehtsaid, üliehtsaid puhassiidi sukke.“

Uno vaid naeris. „Tosina? Kaks tosinat! Kolm! Armsam, kõrvale varjatud kokkuhoid.“ Unol oli peas väike kilk ja ta lubas Randale kogu maailma osta tühjaks supersiidi-seist sukkadest.

Äkki muutus Randa tõsiseks. „Aga kui mu loos ei võida? Mis siis?“

Uno kainestus momentaanselt. Ta ei olnudki rikas? Pagan võtaks, nii oli ta siis asjata investeerinud neli cocktaili! Piinlik, väga piinlik. Kuid suure optimistina, muusika, alkoholi ja kena tütarlapse mõjul kihutas ta laiali kõik kulddega seoses olevad kaalutlused ja otsustas: „Te võidate, Randa, te võidate.“

Uno oli prohvet. Randa võitis. Igatahes mitte peavõidu, vaid tervelt viis krooni. Selle eest ostis ta helesinise puudriviha — omale ja ühe kaelasideme — Leole.

L. K.

Vihmaussike

See nende imelik tutvus oli algand tollel Taevere suusa-teel. Öösel paraja ilma sadanult pühapäeva hommik meelitas avarusse mitmeid suusatajaid, kes talvist värskust nautides joonistasid pehmesse lumme lugematuid ristirästi lõikuvaid jooksuradu.

Siin Ain oli mees omal kohal. Paendliku rühi ja kindla hooga sooritas ta nõlvakute kaunemaid hüppeid. Viimse erguni kinni olles oma suuskade võlus, evis sitkejõulise piha. Naerdes ja suurejoonega oli ta tookord abistanud ka toda õnnetu-koomiliselt ülepea paiskunud tüdrukut. Viimane oli tänanud siis külmalt — tõsi küll — tedagi veidi tunnistanud ja läinud. Alles ta minekul tajus Ain selles näos midagi tuttavat, aga juba oli tüdruk läinud. Veel mõttes kukkuja nägu meelestada püüdes, sooritas ta paar ebaõnnestunud suusahüpet. Pisukesest vahejuhtumisest oli liikmeisse valgund raas erutust, mis võttis hoo ja püsivuse. Tolleks korra oli suusatamine läbi, mõtles Ain, ja viskas suusalaud õlale. —

On juhte, kus üksikud mööduvad pisiasjad ilma olulise tähtsusetu võivad inimese paeluda kärsituks. Sedaviisi Ainigi alateadvuses pulbitses too julmalt külm nägu, kus oli seda küll näinud.

Sama mõtet eietades sammus ta paar päeva hiljem üliõpilasarühma tantsutundi. Kuigi see ei huvitanud teda suurt, Ain oli poolnalju otsustanud siiski tantsima õppida. Ei kaugeltki läinud sammud säärase kindlusega kui sääl Taevere suusateel. Asi muutus kohati isegi vastumeelseks, steppimise manades saamatuse liikmeisse ja näole. Kord oli ta viimasel puhul poolkogemata riivand klaverisaatja tütarlapse näol varjatud iroonilist naeratust. Teine kord ta jättis tulemata. Kolmandal võitis tahe siiski asja lõpule viia.

Veidi hilinenult vaatas ta ükselt teiste liikumist. Oo jaa, nägi vaeva nii mõnigi. Et ta seda ka varem polnud närganud. Too vaene valge poiss sääl, ikka üks, kaks — — — Siis korraga jäi ta pilk peatuma klaverimängija sirgel profiilil. See ju, see ju toosama õnnetu suusataja. Vaistlikult pöördudes, märkas teda ka punastav tüdruk. Ain kumardus rahulisti tervitades ja läks tantsima. Imelik — tol korral Ain tantsis hästi.

Siis saabus lõputund. Kuna tantsiti seks puhuks ilmund tantsuorkestri saatel, anti võimalus lõputunnist osa võtta ka tavalisel klaverimängijal. Siit hargnes pidev mõte ühiseist suusateist. Ain ei lasknud tüdrukut käest, ristides naerata-des tema julmaks ja nõtkeks „Vihmaussikeseks“.

Järgnesid päevad tulvil pikki suusarännakuid ja suuri elamusi. Oli hää nii sõnatult minna, teadmata sihti. Mets tumenes ja hämardus üha sügavamalt talvise karguse nende üle laskudes. Päev läbi veeti vagu lume hangelisse pinda. Vahest — sekka valget vaikust ülenes tüdruku puhas naer, nõtkete keha laskudes ja tõustes õnnestunud mäehüppel. Need olid ilusad päevad. Paendliku selja kaardudes kulgesid nad välguna mäevaimu õhulist teed. Neil päevil süvenes üha enam, enam Aini kiindumus maa vastu. Ja nakatus sellest tüdrukulegi. —

All Ristiküla tühjas kirikus lubasid jääda nad ühte. Algas uus elu, uues kodus. Noore metsateadlasena teostus Aini soov koha saades sügavasse metsakurru. Elu oli neile üksainumas suur ja puhas rõõm. Lumevarjuliste mändide alt kumasid kaugetele maanteede elamu punased aknaraamid. Aini õhtul töölt tulles, vilkus nurgaaknas tuli kutsuvalt. Hää oli tunda selle taga elavat seda kedagi üht. Tolles väikeses valgus, Altoja rätsepalt tellitud, lambanahkses kasukas jooksis Vihmaussike vastu talle kuusealleeni.

Nüüd oli Ainil palju sellest mõelda. Kord külmunud metsast tulles, leidis tuisusel ööl kodu eest tühjana. Vihmaussike oli läinud otsima — kuhu jäi küll nii kauaks Ain. Hunte ju ei ulunud siin. Siis Ain omakorda läks teda otsima. Sügavas hanges leidis ta tuiskunud kasuka ja vähe maad eemal tuhklumme vajunud omaniku. Tuisutormiga võideldes oli otsinud Aini. Ja pärast nad olid joonud naerdes kuuma teed. Kord jälle laupäeva õhtul oli ta soojaks kütnud paar kilomeetrit eemalelava vana puuraiduri külma onni, kui see väsinuna tuli õhtul töölt. Järsu mõtte tulles oli otsekohe asunud selle teostamisele. Selline ta oligi, too noor naine. Pidanuks teda mõnelgi puhul enam ohjeldama. Ain nägi temas oma elu. Kunagi viimase veidi haige olles, Ain tundis südant lakkavat lõomast. —

Lumi kutsub,

Siis üsna, üsna järsku muutusid kärsituks Vihmaussike sõrmed. Vajas uut rütmi, uut tempot. Oli möödunud esimene talv, helisenud kevad ja varisenud suvi, kuni külmund põldudele tolmutas ülevalt valget härmatist. Nüüd oli tal vaja minna. Vaistlikult hakkas aimama seda Ain. Sõnatu mõistmatuseni võis mõnikord Vihmaussike viia oma järskude soovidega. Ei kestnudki enam kaua, kui vaikides mindi jaama. Ta lubas jälle tulla.

Algasid mustad päevad. Sirgete valvuritena seisis kojaturgas kaks paari suuske. Õhtud olid pimedad ja nurgaken jäi kustunuks Aini töölt tulles. Aegajalt valgus südamesse tüdruke rahu, siis oli see jälle läinud. Päevi lükkis teisele kuluv talv, ent Vihmaussikesest polnud siinpool keegi midagi kuulnud. Vahest laupäeva õhtuti Ain suusatas vana puuraiduri juure. Too vähese jutuga mees oli mõnus piibu-kaaslane noil vaikesel õhtutel. Harva sekka poetas mõne sõna ka tollest äräläinust, mõne lohutava sõna. Vaistlikult tundis Ain — sellepärast suusatas ta sinna.

Kasutanud hämaruseni suurepäraselt suusailma asus Ain värskena õlilambi süütamisele. Tulevalgel silmas ta lauade jäetud raske käega veetud ridu. See oli puuraidurilt. Vanamees oli siin käinud. Tervitus aastase teenistuse puhul. Nii siis mullu, täpselt aasta eest, olid nad tulnud. Ja ligi kolm kuud oli Vihmaussike sellest ära. Ain oli usu kaotanud tema taastulekusse. Närvlikult surus ta omale uuesti mütsi pähe ja sööstis välja. Sellane õhtu metsakurru oli talumatu. Jõulise pingutusega löi ta end suuskadel üles kõrgest nõlvakust ja siis otse alla, kuid enne välkkiirelt jõudis pöörduda veidi vasemale. Oli märganud sääl all tumedat liikumata kogu. Arvatavasti mõni jalgsi jaamast tulev väsinu. Allajõudnud suusatas sellele lähemale. Tõsi — sügavas lumes liigutas keegi. Tugeva haardega tõmbas ta lamaja jalule. Järsku lödvenesid veel kangestunud kogu hoidvad sõrmed. Vihmaussike! Polnud ju veel kevad — tuli enne teisi, sest: mullu nad olid tulnud täpselt samal ajal. Kaugel metsaveerul aimas silm valgustatud akent. Hakkas sadama laia lund.

Rees Sirg.

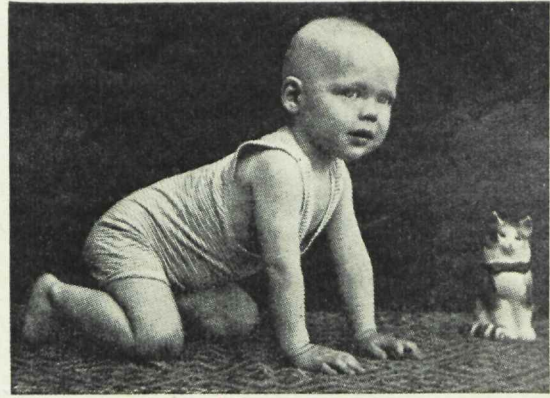

MAIDO, konstaabel N. Saarlas'i poeg
Tartust.

LIVIA, keemik V. O r a tütar Tartust.

UNO, koolijuhataja A. Plaks'i poeg
Ahjalt.

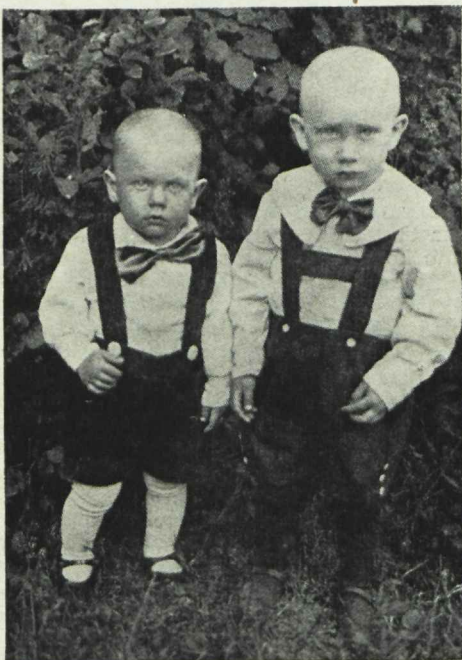
KOIDULA, kohvikuomaniku R e m -
m e l g a s ' e tütar Rakverest.

ATS ja TODI, J. K r i m m'i pojad Tartust.

VIRVE, Paul Tõldsepp' a tütar
Tartust.

MALVO, koolijuhataja M a t t'i poeg
Kehrast ja ARNO LUKATS.

MILVI ja MALVO, koolijuhataja L e o
M a t t'i lapsed Kehrast.

Istemööbel

Istemööbel annab mugavust ja soojust. Tugitooli või tooli ülesanne on oma hea kaju, kõrguse ja sobiva polstriga pakkuda kehale puhkust. Mugav ja mõnus on just tugitool, mis pole mõeldud seltskondlikuks olemiseks ega mõnele ootetoale. Tool peab kohe esimesest pilgust peale meelitama temal rahulikku puhketundi veetma. Pehme vetrup polster, mõnusasti asetatud seljatugi, sügav istekoht kooskõlastatud laua kõrgusega, kusjuures käsitoed on istemööbli põhitingimused.

Suur tugitool akna läheduses või lugemisnurgas, kujult järelaimatud vanaaegne kõvapolstriga tugitool, on mööbel, mis meile pakub oma lahket kaasabi täielikuks puhkuseks peale päevaseid retki ja kutsetööd. Tema soojendavas süles oleme varjatud ja kaitstud; mõnuledes laseb väsinud keha enesel olla hea, et lühikesel puhketunnil koguda uusi jõude. Jalapink, istelauselt kohandatud, hoolitseb jalatoena põgusa lamamiskoha eest. Tugitoolid on kas üleni polstris, või jälle asetatakse puust istmekohale n. n. põhjapadjad. Ühevärvilisest riidest põhjapadjad, mitmesugustes kirjades ja tehnikas tarvitatud tepingutega, omavad sümpaatse nägususe.

Kirjutuslaua iste seevastu olgu otstarbekohane, asjalik, ilma eksitavate küljetagedeta ja vähese polstriga. Kirjutuslauas ei lase end töö ja puhkus ühendada. Polstri kate võib olla kas vahariidest, nahast või mööbliriidest. Moodne ja praktiline on must-valge kirju vahariie, mis laseb end kergesti puhastada toore piimaga. Pealegi annab piim vahariidele paenduvust ja ei lase tal lõheneda.

Söögilaua toolile ei saa soovitada pehmet polstrit, kuna see pole otstarbekohane. Söögilaua tool peab olema püsiva kõrgusega kohandatud lauale, et võimaldada lauas vaba kehahoiu. Liiga pehme iste teeb laisaks, eriti veel siis, kui isuga maitstakse toitust! Söögi- toa toolideks sobivad kõige enam punu-

Paar mugavat tugitooli.

tud põhjaga, kõva istepolstriga või lahete poolpehmete istepatjadega, kõik väljatöötuselt lihtsad, kuid heast materjalist.

Peab tähendama, et hea istumisvahend on sama tähtis kui hea magamisvahend. Viimased aastad polstermööbli alal on toonud tagasi suuremõõdulise kušeti, mis aga oma loomult väikeses korteris vähem otstarbekohane kui mõnus diivan. Lai istepind, madalad seljapadjad ei paku mugavat istumisvõimalust ega saa ka nende vastu naajatuda. Kodusesse eluruumi kuulub just diivan, kuna seljatoeta kušett sobib enam seltskondlike ruumide tarbeks. Kuna aga kušetti kergesti võib muuta magamisasemeks, siis on kujunenudki temast lõpuks hädavajalik magamiskušett — päeval isteabinõu, öösel voodi — voodikastiga või ilma.

Kušett vallutas korterid ja tõrjus välja sohva ning lamamistooli.

Täiesti uuemoelise ruumijaotuse saame, kui asetame kaks diivanit üksteise vastu. Üks neist näit. seisab seina ääres, teine paralleelselt tema vastu, nende vahel laud. Viimase diivani seljatagust võib piirata kirjutuslauaga või raamaturiuliga. Selline istenurk mõjub väga koduselt ja paremini kui kombinatsioon diivanist ja üksikutest toolidest.

Mööbliriie olgu alati eeskujulik ja maitsekas. Nägusalt mõjub näit. ühesuguse materjali tarvitamine tumedamas ja heledamas toonis, heledaga kattes diivani ja tugitoolide välisseinu, tumedaga seesmisi, või vastupidi. Tahame ju, et meie kodu oleks meile meeldiv ja mugav, millest hoovaks soojust ja puhkust.

Minu laps ja korraarmastus

„Mis ometi teha, et meie laps õpiks korda pidama?“ haldab proua Aino iga päev oma

Kas peab proua Aino ootama kuni ta laps kasvab suur -

Elsa Maasik*

ELSA MAASIK.

Meie vestlus preili Elsa Maasik'uga areneb „Vanemuise“ lavataguses sfääris veidi enne „Kõrvelaulu“ etenduse algust. Primadonna on rõivastunud esimeseks vaatuseks heledasse võõrreegionäri mundrisse. Valge punasega, mustad lakksaapad, hele vormimüts surutud viltu tumedatele käharatele ja ratsapiits — see kõik veelgi tõstab esile Elsa Maasiku tumedaverelisust ja sarmikust.

„See on sedapuhku mu viimane etendus „Vanemuises“. „Pajatsitega“ algasin ning „Kõrvelauluga“ lõpetan. Asendasin siin vaid pr. Tooni Laaman-Krooni paari kuu kestel.“

„Milline lava saab Teie koduks siis nüüd?“ — poetame vahele küsimuse.

„Lava — sellest pean küll esialgu loobuma. Kuigi väga armastan teatrit, olen otsustanud pühenduda õpingute jätkamisele laulu alal. Viin oma residentsi üle pealinna ja jään ootama, kuni avaneb võimalus sõita välismaale, Viini, Itaaliasse või mujale, et seal jätkata õpinguid. Ja lootusi mul on!“

Teid huvitab minu elulugu? Olen pärit Võrumaalt, Vastseliina vallast. Meie perekonnas on viis last ja mina nendest kõige vanem. Kui olin 5 aastane, kolis perekond Venemaale Vologda kubermangu, kus elutsesime kümme aastat. 1920. a. opterusime tagasi kodumaale — siis algasid minu kooliaastad. 1927. a. lõpetasin Võrus keskkooli ja paar aastat hiljem astusin Tallinna Konservatooriumi, mille 1935. a. lõpetasin.

Muide olin ka Tallinna Konservatooriumi Naislaulu Seltsi asutaja liige, kus harrastasime akadeemilisi kombeid. Pr. Tooni Kroon-Laaman oli minu esimene akadeemiline tütar.“

„Kuidas sattusite lavale?“

„See juhtus minu õpinguaastatel Konservatooriumis. Mängisin Võru „Kandles“ operetis „Meedi“ nimiosa. Siis tärkas minus huvi ooperi vastu. Draamastuudio avas ooperiklassi, kus õppisin ühe aasta, siis lõpetas ooperiklassi tegevuse. Esimesed näpunäited lavatöös sain Paul Sepalt samas ooperiklassis. Kui „Estonia“ juurde taheti avada teatrikool, siis läksin sinnagi katsetele. Mäletan, tol korral oli meid eksaminante 40 inimest — nendest tegid katsed läbi 7 ja mina olin nende hulgas. „Estoniaga“ oli kokkupuuteid ka edaspidi. 1932. a. Konservatooriumi õpilased õppisid ära A. Vedro ooperi „Kaupo“. Käisime sellega „Estonias“ komisjoni ees. Esinesime koos praeguste vanemuislaste Tooni Kroon-Laaman'iga ja Unt'iga. Hiljem käisin jälgimas „Kaupo“ proove „Estonias“ ja sain ka kutse debüteerida. Samal kevadel kutsus aga Pärnu „Endla“ mind primadonnaks, seega 1932. aasta oli õieti minu pideva lavategevuse algus.“

„Mida võiksite jutustada oma Pärnu aastatest?“

„Nagu provintsi teatris ikka tuli mängida nii muusikakuu ka sõnalavastustes. Esimene tuleproov Pärnu publiku ees oli mul operetis „Montmartre'i kannike“. Siis mängisin lastetükki „Kaval-Ants ja Vanapagan“ poisi osas. Seal juhtus mul ka suurem äpardus oma elus. Näidendis Kaval-Ants peab süütama püssirohuga Vanapagana piibu. Peaproovil plahvatas aga see püssirohi nii, et põletas mul käe ja kulmu. Õnnetusest hoolimata mängisin vaatuse lõpuni,

pälvides näitejuhi kiituse. Töötades „Endlas“ jätkasin ühtlasi ka õpinguid ning sooritasin Konservatooriumis viimaseid eksameid. Kuna provintsi teater ei võimaldanud laulu alal edasiarengut, siis möödunud aasta kevadel lahkusin „Endlast“ ja läksin uuesti Tallinna, et jätkata õpinguid oma õpetaja hra Arderi juures. Sealt siis dir. Aloe kutsel sõlmisin mõneks kuuks lepingu „Vanemuisega“.“

„Räägitakse Teie kutsumisest Riiga?“

„Ja, sellise kutse ma sain Riia „National Ooperi“ peanäitejuhilt hra J. Zarinš'ilt. „National Ooperi“ juhid olid sõitnud Tartu vaatama „Vanemuises“ „Kõrvelaulu“ etendust. Lätlased olid minu esinemisest vaimustatud ja tegid mulle kohe ettepaneku Riias debüteerida. Selleks pean osa õppima ära saksa keeles. Kas minust Riiga esinema minejat saab, on kahtlane — loodan ikka pääseda välismaale õpinguid laulualal jätkama.“

„On Teil ka eriharrastusi peale laulu?“

„Olen maalaps ja seepärast mind veetleb maaelu. Minu suurimaks eriharrastuseks, kui seda nii võib nimetada, on maatöö. Kevadel ma otse põgenen linnast, et vanematekodus veeta ilusaid päevi. Ma ei laiskle maal, vaid teen heina kui ehtne päeviline. Ilusamad mälestused on mulle säilinud karjaskäimise aegadest. Looduse rüpes improviseerisin omi viise ja katsetasin hääle ulatust. Sellest ajast on pärit ka mu tung laulu ja muusika järele. Perekonnaski on meil muusikat palju, isa on andekas lõõtspilli mängija, seepärast ma armastan seda pilli üle kõige.“

„Kas harrastate ka sporti?“

„Selleks jääb mul küll üpris vähe aega üle, kuid igapäev järjekindlalt võimlen juba aastaid. Käin kehatehnika tunnis ja harrastan ka lavatantsu. Vahetevahel kui jätkub aega, siis viivad mind suusad ja uisud vabasse loodusesse.“

„Nüüd aga teeme jälle pisut juttu teatrist — milline on Teie meeldivam osa?“

„Üle kõige armastan mängida Solveig'i „Per Gynt'is“. Siis Antonia samanimelises näidendis. Meeldib mulle ka Margot osa „Kõrvelaulus“. Kas tunnen lavapalavikku? Ja, selle all ma kannatan alati enne eesriide tõusmist. Aga kui näen publikut ja publik näeb mind, siis on mul jälle kõik viis meelt korras ning lavapalavik nagu pühitud.“

Aga nüüd, andestage, kõlas gong, ma juba hakkangi tundma lavapalavikku,“ sõnab naeratades prl. Maasik ja ruttab näitelavale.

H. R.

JENNY JUGO.

Elisabeth Bergner — naine mõistatus

Möödunud suvel külastasin üht New-York'i teatrit, et näha Elisabeth Bergneri filmi versioonis „Sa ei jäta mind kunagi“. Kahtlematult igauks vaatajakonnast nautis seda saavutist, kuid olen kindel, ükski neist polnud nii üllatunud kui mina.

Minu ees oli näitlejatar, keda olin näinud laval esimesel maailmasõja-aastal, kes polnud sellest ajast päevagi vananenud. Või oli see juhuslikult tema tütar? Veendusin, et see oli sama inimene, kes täielikult köitis mind 21 aastat tagasi.

Sel ajal liikus kuuldsu, et ta on 26 aastane, mis näis väga tõelisena tema lapseliku olemuse tõttu. Ta pakub mängu, milline pole õpitav vaid mõningate aastatega. Bergneri tüübi tehnika pole juhuslik, vaid palju aastaid kestnud suurepärase töö tulemus. Faktiliselt pean Bergneri tänapäeva tehnikat peaaegu liig täiuslikuks. Mulle meeldis ta möödunud aegade näitlemine rohkem, kuigi see polnud veel küündinud sellise suurepärase täiuslikkuseni.

Kuid Bergner on ikka olnud gee-

nus, imestan vaid, et tõeline informatsioon temast nii puudulik. Andmed on liig pealiskaudsed, toonitades ainult tema arglikkust ja eraldumise soovi. See põhjustab arvamist, et selles linnas vähe teatakse temast. Siirdun aega, mil esmakordselt kohtasin Bergnerit.

Üks õhtu Münchenis 1914. aastal „Münchener Kammerspiele's“. Bergner mängis peaosa ühes komöödias. Olin silmapilkselt temast võlutud ning arvasin ühe suure näitleja leiutanud olevat. Oma üllatuseks kuulsin aga, et Bergner on juba aastaid laval olnud ja on väga populaarne aastast 1910.

1911. a. ta oli edukas ühes komöödias Grazis, Bohemias ja samuti 1912. a. Linzis, Austrias. Nägin teda Strindbergi sügavas draamas „Komteess Julia“.

See oli midagi täiesti erilist. Lugu ühest naisest, kes raskete olude tõttu jäi vaimuhaigeks. Bergneri looming oli selline, et psühholoogid, ligidalt ja kaugel, sõitsid teda vaatama ning sellest kirjutati laiaulatuslikult arstiteaduslikes ajakirjuses.

Samal aastal nägin teda ühes Hiina

FI

näidendis. Teadsin, et olin ühe suurepärase loomingu tunnistajaks, kuid et see nii täiuslik ja suurepärane oli, selles veendusin alles Hiinasse jõudes. Kokkupuutudes Hiina tüdrukutega, selgus mulle, kuivõrd kunstipärane ja ehtne oli Bergneri looming olnud. Ta rääkis monotoonselt, avaldades tundmusi mitmekesiste randmete liigutustega — raskesti seletatav asjaolu, kuid suurepäraselt nauditav.

1915. aastal Bergner katsetas Shakespeare'iga. Nägin teda näidendites „Palju lärmi mitte millegi ümber“, „Nii kuis soovite“, „Suveöö unenägu“. Nii palju kui ma tean, on Bergner kõige pisem näitleja, kes kunagi on mänginud Shakespeare'likke osi. Närviliselt kartlik näiv inimene kangetes kostüümides, mitte ilus, kuid võluv. Minu meeldivaks üllatuseks, Bergner ei võtnud Shakespeare'i tõsiselt, pigemini küll mängis „Peter Pan'i“ stiilis. Ta tõlgitses neid osi täiesti erilisel ning säärasel pole ükski näitlejatar katsetanud ei enne ega pärast teda. Ma saan seda võrrelda vaid Mozart'i muusikaga. Tempo oli samane.

Osa saades Bergner õpib seda päevi üksinduses, et luua täiesti erinevat, traditsioonidest vaba osa. Ta on puhtal kujul loov näitleja. Tekkisid ägedad vaidlused tolleaja draamaarvustajate vahel, kas Bergner on õigustatud omale nii suuri vabadusi võtma. Lõpptulemus pidas kõike, mis ta loonud, täiuslikuks meisterteoseks.

Ajast, mil nägin Bergneri esmakordselt laval, oli möödunud neli aastat. Kohtasin teda revolutsiooni ajal Münchenis doktor Mayer'i kodus. Olin erutatud mõttest kohata teda, ent pettusin väga, nähes teda kütkestavuse särata. Ta evis hirmunud kooliplika vaate, olles riietatud lihtsasse musta kleiti valge krae ja mansettidega. Ta juus oli punane ning korratult tahakammitud, toonitades kõrvalesta, mis moodustas ühe erutava nurga.

Silmad olid haiglase läikega, nagu meie neid sageli näeme kopsuhaigete juures. Ta istus ühes nurgas teejoomisest loobudes ning luges üht keskaegset piinamiste raamatut „Nürnbergi lossi piinakambrid“.

Tahtes Bergnerit kõnetada, leidsin alguse liig raske olevat, kuid silmates ruumis üht suurt vaasi haruldaste lilledega, ma kasutasin seda algteemana. Tähendasin, kui ilusad lilled võivad olla. Kuid tema vaatas neid mingi puuriva ilmega ja pöördus minu poole öeldes: „Kuis teie võite rääkida ilust, kuna seal pole puhast värvi?“ Vastasin, et näen suurepäraselt sinist värvi, kui üht väga selget asja. Sellele ta vastas, et looduses pole üldse midagi selget.

See kõik tundus nii kunstlikuna ja külgepoogituna. Ta jättis mulje, et kordab kuskil kuuludut või tahab öelda midagi erakordset.

Selle imeliku märkuse järele vaatasin teda ebasõbralikult ja ta näis eba-huvitavana, hallina ja kuidagi tolmu-sena. Nägin teda vanatüdrukust kooli-õpetajana, kes räägib lapse psühholoogiast või lapsikuist asjust.

Külaliste lahkudes kõnelesin doktor Mayer'iga Bergnerist. Ta ütles teda

LM

hästi tundvat ning pidas Bergner'it oma kõige tülikamaks patsiendiks. Igal õhtul ta peab andma talle arstimit ning igal õhtul leiab aset väike draama ühenduses selle kättesaamisega.

„Elisabeth Bergner elab,“ sõnas dr. Mayer, „kust ta võib näha oma magamistoast minu aknaid. Ta ootab kuni olen kustutanud tuled ning lamanud umbes tunni, siis telefonierib ta mulle, et pole võimeline magamiseks ning palub rahustavat vahendit. Minu saabudes esitab ta tuhat vabandust tülitamise pärast ning püsib seletuse juures, et kohutavad unenäod on teda ootamatult äratanud esimeselt unelt. Lõpuks ometi tüssasin teda, kustutades tuled ning olles ise vannitoas lugedes või kirjutades kuni telefon heliseb. Ta ei näinud tuld mu vannitoa aknast ja nii olin kindlustatud.“

Doktor Mayer jutustas mulle ka ühest Bergneri armastuse afäärist ühe Saksamaa noore skulptoriga, mis lõppes väga traagiliselt. Seda kõike kuuldes olin väga üllatatud, kuna selle õhtupooliku kestel sain mulje temast kui ühest eemaletõukavast, haiglasest, kunstlikust tüdrukust. Doktor Mayer lugedes mu mõtteid tähendas: „Bergner on kui ämblik, kes elustub ainult laval.“

Kaks aastat hiljem kohtasin Bergnerit teistkordselt maailmakuulsa kirjaniku Thomas Mann'i juures. Bergner oli siis hiinalikult riietatud. Juuks oli hiinastiilis kõrgele kammitud ning kulmud vildakuks joonistatud. See oli edusammuks esimesest kohtamisest. Jälgisin teda salaja, eriti köitsid minu tähelepanu ta väikesed, teravad hiirehambad. Filmis „Sa ei jäta mind kunagi“ vaatasin üllatudes, et ta hambad, kuigi pisikesed, on lamedad ja korrapäraseid. Imestan, kuidas küll see muutus võis aset leida.

Bergner oli ümbritsetud sellel õhtul kõikidest meeskülastest, kes istusid ta

jalge ees, kuna naised olid väljaspool seda ringi, süües kooke ja juues teed või punsi ning teesklesid kusagilt kõlava kvarteti kuulamist. Tegelikult aga jälgisid nad kadeldalt Bergnerit ja ta ümbritsejaid oma silmanurkadest, püüdes tabada asetleidnud elavat konversatsiooni.

Pärast seda teistkordset kohtamist revolutsiooni ajal, nägin Bergnerit sageli karmiusulises juudi restoranis Münchenis. Sellel kohutaval perioodil enamik inimesi selles ilmajaos söi kasse ja koeri ning see restoran oli ainuke

koht, kust võis saada head toitu, kuigi see oli väga kallis. Keegi noor, blond mees oli alaliseks Bergneri kaaslasteks, kes kahtlematult oli täiesti Bergneri mõju all. Ta jälgis teda januste pilkudega. Kord nägin Bergnerit löövet teda näkku, kuid noormees jäi ikka ta kõrvale.

Bergneri päritolu ja rahvus on ka selgitamata. On väga tõenäoline, et ta on poolakas ja mitte austerlane, nagu ajakirjandus on püüdnud meid veenda. Bergneri aktsent on täieline berliinlase saksa keel, mis on karakterne poolakale ja võõras austerlasile. Nii palju, kui meil teada, pole Austrias protokollil Bergneri sünni kohta ja lahkudes Poolast on ta enamik oma ajast veetnud Berliinis ja Münchenis. Euroopas on ta tuntud saksa näitlejana. Viimati kuulsin Bergnerist 1921. a. kestel. Max Reinhardt oli sel ajal temast huvitatud ning kutsus teda oma teatri juure Berliini. Mulle arusaamata põhjusil oli järgneva viie aasta jooksul harva kuulda Bergnerist. Olen sageli mõelnud, mis võis selle viieaastase puhkuse ajal aset leida Bergneri elukutselises elus, kuna näib imelikuna, et selline loov ja eluline lavaisiksus, nagu Bergner, võib kunagi varju paigutatud olla. Loodan peagi tundma õppida neid põhjusi, kuna olen kindel, et need on dramaatiliselt huvitavad.

Hiljem, sotsialistliku valitsuse ajal Saksamaal sai Bergner kuulsaks juudi ringkondades Berliinis ja kuna nad valutasid lava, kunsti kui ka ajakirjanduse, andis Bergner endast sel ajal parima. Kõik lõppes aga Hitleri võimulepääsemise ja Bergneri maalt väljasaatmisega mitmesugustel põhjustel. Kuid millised need põhjused ka ei oleks. Saksamaa on kaotanud ja maailm võitnud suure näitleja ning väljaspool aega geeniusi.

LORETTA YOUNG.

LOUISE ULRICH.

Viienda Naiskongressi järel

Naine, tema elutöö ja kodumajanduskoda

Nüüd, kus Riigivanema dekreediga 1. nov. 1935 on perenaise kutse tunnustatud üheväärseks teiste kutsetega ja loodav kodumajanduskoda töötab meie kodude kultuurile anda mitmekesist ja läbimõeldud lisa, anda uusi arenemisvõimalusi — näib eesti naistele, nagu algaks naisliikumises uus ajajärk. Nüüd tuleb vaid tööd teha, tööd teha, tööd teha.

Juba ammu leiti, et naise igapäevane töö väärrib au, et iga pisitoiming omab suure ja sügava mõtte, ometi suhtuti naise töösse, nagu ka igasse kehalisse töösse, teatud lugupidamatusega. See aeg on nüüd möödas. Vaatamata sellele ei saa lootagi, et aastaid kestnud alahindav vaade meie tööle võiks rahvamassides üle öö muutuda. Ei, kuid nüüd on põhjust arvata, et aegamisi ta kaob, aegub, lihtsalt unustatakse, kuna küüruvajunud naise asemele, kes aegade jooksul leppinud nii mõnegi ülekohtuse raskusega, astub kultuurne, omas võimetus ja kohustustes teadlik, täie vastutustundega kutseline perekonnaema.

Et oma kõrge kutse vääriliseks saada, on eesti naine valmis ennast pingutama. V Naiskongress näitas meile, millist suurt huvi tunnevad naised kodu ja kodukultuurile pühendatud küsimustele. Naised on teadlikud selles, et nagu iga teine kutse, vajab ka perekonnaema kutse alatist enesetäiendamist ja arendamist. Sest ainult oma kutse kõrgusel seisev naine suudab mitmekülgeid pisemaid ja suuremaid eluülesandeid täita normaalselt. Tulevad meelde naiskongressil kuulnud sõnad, et see naine, kes jääb sellele arenemistasele, kus ta sünnitas oma esimese lapse, ei kõlba hiljem ei selle lapse ega ka järgnevat kasvatajaks. Naine peab üha arenema ühes ajaga, ühes ajanõuetega, ühes aja kultuuriliste saavutistega. Ei ole kutset, mis vajaks nii laialdasi teadmisi kui emakutse. Ja ometi oleme talle liginenud pahasti ilma ühegi ettevalmistuseta. „Meist ei mõtle keegi juhtida autot ilma kutsetunnistusega, kuid siiani on oldud arvamisel, et lapsi kasvatada ja perekonna elu juhtida võib ilma igasuguse ettevalmistuseta.“ (E. Treffner V N-K. referent.) Oleme olnud valel arvanisel. Et meie tahame selles suhtes ennast revideerida, näib olevat kindel, kui tutvuda naiskongressi poolt püstitatud resolutsioonidega, millest üks näeb ette kasvatusõpetuse kõigis tütarlaste koolides. Ja peale selle veel kasvatusnõuandlaid, instruktoreid jne. Kui meelde tuletada, et mujal maailmas on kõneall olnud mehe sõjaväeteenistuse kõrval tütarlastele üks sunduslik teenistusaasta võõras perekonnas, siis ei ole liigne, kui ikka ja jälle toonitama kasvatusõpetuse tähtsust, pannes selle küsimuse isegi tulipunkti. Ainult oma kutse kõrgusel seisev ema, kes oma kohustusi põhjalikult tunneb, oskab elus ettetulevaid küsimusi rahuldavalt lahendada. Ja neid küsimusi, üks keerulisem kui teine, toob iga tulev päev. Neid eksisamme, mis omas igapäevases elus teeme, ei paranda naljalt aegki, kuna teeme seda elava elu ja elava materjali arvel.

Kui nüüd kodumajanduskoda kompetentsid kindlaks määratakse, selgub enamvähem kõigile, mida talt loota võib. Esialgul on aga teada, et ta lastekasvatamise, riietumise, elu-

musisustamise, tervishoiu ja toitlustamise küsimusi täies ulatuses haarab.

Nagu V Naiskongressil selgus, et seisa ükski neist aldest ajakõrgusel. Ei ole seda meie kodud tervishoidlikust seisukohast vaadatuna, ega ole seda ka korrashoiu, toitlustamise, mugavuse seisukohalt. Kodudes valitsev vaim pole veel teadlik omas missioonis kogu riigi ülesehitavas töös. Kõik meie kodud peavad tulevikus töötama sõbralikus ja sügavas kontaktis riigiga. Iga kodu peab moodustama ühe eluterve osa riigi organismist ja olema teadlik oma vastutavates sammudes, meelsuses ja töös kogu riigi ning rahva ees.

Selleks, et meie kodud moodustaksid ühe kultuurse teraviku, tuleb veel palju teha. Referent Helmi Mäelo soovitas naiskongressil kodutraditsioonide loomist. Ja tõepoolest on aeg mõelda sellele. Ainult säärane kodu, kus on omad traditsioonid, milliseid iga perekonna liige austab, pühaks peab, võib kasvatada kodanikke, kes ka elus alluvad seadustele, mida kirjutab neile ette elu ja kohustused. Kui vanadel eestlastel olid omad kombed, lauakombed, pulmakombed j. t., siis ei saa meie end vabandada, nagu tavaliselt tehakse ajapuudusega nende loomiseks ja neist kinnipidamiseks, vaid pigem tunnistagem, et oleme siinkohal ajanud läbi „niisama“ ja lootnud võõrastele eeskujudele, kui neid just hädapärast vaja.

Selge on, et meie vajame kodukultuuri selle sõna sügavamas mõttes. Meie kodu peab muutuma väikeseks kirikuks, kus valitseb oma rituaalne kord, kus perekonnaliikmed end tõesti tunnevad õdede, vendadena. Ainult kodutraditsioonide loomise, süvendamise ja pühakspidamisega kasvatame aukartust nii eneses kui teistes oma kodu — eesti kodu vastu.

Kui kodumajanduskoda hakkab järjekindlalt töötama meie kodukultuuri tõstmiseks, hakkab levitama teadmisi, oskusi ja näpunäiteid perenaisele-emale, siis võib loota kogu meie kultuurellu suurt pööret paremuse poole. Senini korraldatud üksikud näitused, moodsa elamu näitused ja muud üritused kodukultuuri tõstmiseks on toonud kindlasti kasu, kuid kõik need üritused on olnud, kui tilk vett merre. Kui kodumajanduskoda järjekindla tööga püüab läpastunud oludele — mittevastavalt elamut ja elamistingimusi asendada uutega, tervishoidlikumate ja kultuursematega, kui ta perekonnaema kutset ja teadmisi arendab kõrgeks ja perekonnaema selle omandab teadlik olles omas suures emalikkuses rahva arenemisel ja arendamisel, — siis on naise deviis: kultuurne kodu ja terve ning rõõmus laps, viidud ellu, sellesse ellu, mis praegu alles keeb ja kihab — ja ootab.

Selles lootuses, et kodumajanduskoda kontakt iga ema ja iga perenaiselega oleks eluline ja meie kodukultuuri edasiviiv, algabki naisliikumine oma uut ajajärku. Seda uut ajajärku, kus naine leiab oma senises üksinduses tuge ja arusaamist oma suuremate elukohustuste täitmisel, — seda uut ajajärku ootavad eriti noored naised, kes ei pruugi siitpeale valusate elukogemustega lunastada „elutarkust“, vaid oma vanemate õdede kaasabil.

Marta Osche-Otsason.

Moodsast soengust

Soeng võib teha naise inetuks või ilusaks. Ta reedab sageli rohkem kui seda vaja. Soengu juures on sama maksev, mis kleitide juureski — lihtsus toonitab ilu. Püütagu jääda soenguga „isiklikuks“, enne uue juukselõikamise viisi või soengu juure asumist. Mitte poisipäid ega filmitähtede soenguid järele aimata. Juuste seadeldis, mis sobib teie pea kujuga, on alati parim! Et saavutada sobivat soengut, on tarvis silmas pidada palju nõudeid!

1. Kui laup on sile ja madal, juuksed sünnipäraselt käharad, mis üsna veetlevana näib, siis kammida nad laubalt tahapoole.

2. On aga laup kõrge, meelekohad laiad, siis esimene tingimata katta.

3. Daam ümmarguse näoga ei tohi

kanda eemalseisvat, kohevat juust. Näolaius pääseb siis veel enam mõjule. Kõige otstarbekohasem on juukseid laubalt kergelt tahapoole kammida.

4. Kolmnurksele näokujule sobib kõige paremini poisipea.

5. Neljanurgelise ning täiusliku lõuaga näo juures kammida juuksed nii, et nad ülevalt võimalikult laiama mõjuksid. Asuvad silmad kõrgel, siis ei tohi juukseid kanda all laubal; asuvad nad aga sügaval, siis sobib hästi sügav laine laubal.

Millist soengut kantakse? Hoolimata kleidimoodide romantiliseks muutmisest, säilib mugav poisipea. Kuna ta on osutunud äärmiselt praktiliseks, siis ei suuda daamid temast loobuda.

Isegi sile, üsna lühike härrade-lõige säilib ning on sageli üsna sobiv, eriti naistele, kes omavad ameti. Viimased ei armasta hommikul riietumisel eriliselt palju aega soengule pühendada. Spordi juures on ta aga ainus õige soeng. Poisipea viltuunas minevate lainetega kogu peas näib korralikuna. Ta jätab, nagu kõik soengud, kõrvad vabaks. Eesmisel juuksed kinnitatakse pandlaga. Poisipeast võib luua mitmekesiseid soenguid. Väikeste lokkide juurelisamisega saavutatakse õhtu-soeng, millist kantakse pikkade kleitide juure. Tähtis on, et kantakse hästi lõigatud poisipead ning kukal oleks alati puhtaks raseeritud, kas teravnurkselt, või ümmarguselt.

Palju daame ja tütarlapsi kasvatavad

juukseid poolpikaks ning kannavad neid rippuvalt kuni õigadeni. Ent ettevaatust sellega — niisugune soeng sobib ainult siis, kui juukseid igapäev seatakse ja ravitakse. Pikkadest juustest saab moodustada väga veetlevaid soenguid:

1. Kuigi meil pole veel pikki, külgedel rippuvaid lokke, milline mood tungis umbes saja aasta eest Inglismaalt ka kontinendile, siiski on ometi üleskerkinud lühikesed lokikesed ning muutunud ülilmoodsaks. Meeleldi jaotatakse neid laubal mõlemale poole või lastakse mõlemal küljel lühikeselt alla

langeda. Neile sobib kõige enam joon keskel.

2. Juus tugevasti tahapoole kammitud, kukal kõrgele ette, kuni pea keskkohani lokkidega drapeeritud, manab esile ilusa joone ning sobib pea kõigiile daamidele. Lihtne rõngas eraldab tahapoole kammitud juukseid lokkidest. Viimane asetatakse peaaegu pea keskele.

3. Sügavad kuklarullid tahapoole kammitud juustele.

4. Keskelasuv lahk madonnarullidega.

5. Laup vaba — ning ka kaetud kä-

harate juustega. Uuesti esilekerkiv poissoeng lainetega.

6. Kesk- või külglahk, oleneb näokujust.

7. Kūigsoeng, kerged lained üle kõrvade, ühes rullidega.

Uute soengutega tuleb olla ettevaatlik — nad ei sobi igale. Naine aas-tates peab end küll soengu abil noorendama, ent sealjuures mitte liialdama.

Parukaid veel ei kanta. Käharad juuksed sulavad ühte pehme, naiselikuks muutunud moejoonega. Kuid külm, klassiliste näojoontega naine peaks eelistama ka klassilist soengut.

Ilu oleneb heast jumestusoskusest

Tie märkate teda kohe ruumi astumisel. Värske, graatsiline, suurepärase peahoiuga, nagu täiuslik kunstiteos. Teie silmad suunduvad tahtmatult ikka talle.

On ta ilus? Meenutab ta juus kuldkangast ja silmad kannikesi? Ei see pole nii.

Milliseid omadusi ta siis evib, mida teisel pole.

See sõltub heast jumestusoskusest.

Kus teised on hoolitud, on tema pedantsuseni hoolitsev.

On üllatav, kuis pisiasjad muudavad inimest. Pisiasjad näivad küll tähtsusetutena, kuid kokkuvõttes moodustavad nad suure vahe enda eest hoolitseva ning teise, võib-olla ilusama, kuid siiski kuidagi kahesilmavahele jääva naise vahel.

Täieliku harmoonia saavutamiseks kooskõlastage näo, huulte ja küünte värvi.

Rouge'i tarvitamine nõuab veidi püsivust. Kiirustades selle toimingu juures võite oma näo kümme aastat vanemaks teha, hoolikaks minkimine aga annab noorust ja ilu. Rouge'i tuleb panna põsenukkidele ja sealt juhtida teda taha poole, kõrvade sihis ning siluda kuni kaovad teravad piirjooned.

Igasugune jumestus kaotab efekti, kui ninale on antud voli läikimiseks. Selle vältimiseks määrige nina enne puuderdamist vastava lahuga.

Huulepulk võib mõjuda meeldivalt või eemaletõukavalt,

oleneb täiesti kasutamiseviisist. Paljud inimesed värvivad oma suud vaid väljaspoolt nagu ei kavatseks nad kunagi omi huuli avada. Ometi teevad nad seda ja siis meie näeme kohutavat jagavat joont, mis on väga ebameeldiv. Kuna huuled on väljaspoolt elav-punased, seespoolt aga kontrastselt kahvatu-roosad, see on tõesti kohutav. Suud tuleb tingimata ka seestpoolt värvida, nii et rääkides ja naerdes efekt oleks sama mis väljaspoolgi.

Kui teie tahate, et teie küüned näiksid pikemaina, siis lakkige neid otsadeni välja. Pool-kuud aga jätke lakist vabaks, valgeina paistavad nad enam silma, eriti kui lakk on tumedamat värvi.

Puuder tuleb valida vastavalt näonahale, ennem tooni-võrra tumedam, kuid mitte heledam. Puudrit näole asetada on kõige otstarbekohasem kahe tupsuga. Ühega puuder hoolikalt näole panna ja teisega ülearune osa kõrvaldada.

See annab näole pehme, matt ilme.

Kõige lohakamalt mõjuvad näos korratud kulmud. Vaid väike hoolitsemine üksikult kasvavate juuste kõrvaldamiseks ja kohe on kulmud korralikud ning kenad.

Ripsmed tunduvad pikemaina, kui nad on ülespoole pööratud ripsmetangidega, ning siis harjatud ripsme-tuššiga.

Hästihoollitsetud naise saladus seisab pisiasjade hindamisoskuses.

Närvilikkusest

„Olen täna närviline!“ Väga sageli võib kuulda sellist väljendust noortelt daamidelt. Ent enne, kui end nimetatakse närviliseks, tuleks selgusele jõuda, mis üldse kujutab enesest närvilikkus. Paljudele on ta vaid harjumuse haiguseks, milline oli kord lühikest aega moes. Kuid see haigus ei olegi enam nii väga „moodne“, nagu mõned veel arvavad. Tänapäeva tõeline moodne inimene tahab olla terve ja tugev ning on südamest õnnelik, kui ta kogu oma elu vältel tunneb end hästi ja tegevõimelisena.

On teie närvid aga tõesti mõne haiguse või kauakestva vaimlise pingutuse tõttu korrast ära, siis peab esmajoonel aitama arst, kes teile kirjutab tugevndavaid ja parandavaid vahendeid. Peale selle vajate eelkõige palju rahu. Olete aga ainult aegajalt veidi kärsitu, nii et teie ei taha näha ainustki inimest, siis on seesugusel korral tegemist vaid selles kerge närvilikkusega, millist omandatakse alalistest ruttamistest ja rassimistest. Ta kaob sama kiirelt nagu tulnuddi, kui vaid tahetakse vabaneda sest pahest.

Juba hommikul vara algab ruttamine. Veel veerandtundi — veel viis minutit — veel kaks minutit kauem magada, ent korraga on juba liig hilja! Kuidas jõuame 1/29 valmis? Voodist välja, kiirelt pestud, riidetatud, seistes kohvi joodud ning siis kiiresti tram-

mile või bussile. Büroos vajatakse kõige vähemalt veerand tundi, et jälle rahulikuks muutuda. On aga päev kiirustlemisega alatud, siis kestab see tavaliselt öhtuni. Lõunaootel loetakse ajalehte, hiljem lõunatatakse kiirelt ning lõpuks ollakse õhtusöögil väsinud. Kas ei ole nii? Ning kas teie ei usu ka, et just seesugused asjaolud kutsuvad esile närvilikkuse?

Järelikult, lõpp sellele! Õigel ajal üles tõusta, et teil jätkuks veel aega teha paar vabaharjutust värskes hommikõhus ning rahulikult kohvi juua. Lõunaootel mitte lehte lugeda, sest söömine ja lugemine pingutavad enam, kui vast usute. Lõuna — nagu üldse iga söömine — peab sündima rahulikult. Kiirelt neelatud toidud võivad põhjustada maos häireid, millised omakorda tingivad närvilikkuse.

Tahate õhtul minna teatrisse, siis lahkuge pigemini paar minutit varem kodust, et teie ei pruugiks tõtata ning kloppiva südamega esimest stseeni jälgida. Tervislikust seisukohast lähtudes, omate tulevikuks palju paremusi, kui teete kõik tasakaalukalt ja rahulikult, mida ei tohi omakorda jälle ära vahe-tada igavusega. Ka rahulikult, kuid rütmiliselt töötamine, valmistab teile palju enam rõõmu. Rõõm töö juures osutub aga närvilikkuse vastu võitlemiseks.

Et närvilikkus esineb koos väsimusega, on teile kindlasti teada. Kui teie end tunnete töö juures väsinuna, siis on alati parem, teda viieks minutiks katkestada; pärast läheb ta palju kiiremini. Tehke niisugustel puhkudel võimaluse korral paar vabaharjutust ja hingake sügavalt. Kohe saabub sisemine rahu, mis teil juba üsna kadunud oli. Ka väike otsmikumusklite massaaž teeb sealjuures imet. Libistage üsna ühtlaselt mõlema käe sõrmedega lauba kes-kelt külgede poole. Lõpuks masseerige parema käe osutis- ja keskmise sõr-mega lauba keskkõrguselt väikese rõhu-misega üles kuni juuksteni ning libis-tage rõhumiseta masseerimise lähte-punkti tagasi. Seda väikest harjutust korrake seitse või kaheksa korda. Eriti mõjuv on ta kergetel peavaludel.

Lõpuks veel proovitud vahend närvilikkuse vastu, millist ainult seesmi-selt kasutada saab. See on enesevalitse-mine, mis vajab veidi harjutamist. Tu-leb end taltsutada ja mitte iga vähema asja puhul „närv kaotada“. On mõnel päeval tööd veidi rohkem, siis mitte kohe pead norgu lasta — vaid kahe-kordse innuga asjast kinni haarata — küll ta juba läheb. Ebaõnnestumisel mitte loobuda, vaid veelkord katsetada.

Alati värske ja elav olla, alati vap-ralt esineda, siis seisavad elu ja õnn teil ees.

1. Moodsalõikeline õhtukleit mustjaspruunist sametist. Vööks jäme kuldnöör.
2. Õhtukleit õrnkollasest georgette'ist. Vööks sametpael, ees kaelaavausel nägusad lilled.
3. Ballikleit helesinisest krepp-satäänist. Kaunistuseks roosad šiffoon-lilled.
4. Nägus pruutkleit õrnast pitsriidest. Vöö läikivast siidist.
5. Lihtsa tegumoga pruutkleit hiinakrepist.
6. Moodne pealelõunakleit helebeež siid- või villakrepist. Varrukad ja vöö vooderdatud tumesinise siidiga. Ees kolm lille.

17

18

19

20

21

22

23

7. Elegantne pealelõunakleit mustri- ja kaalalõige. Huvitav selja- ja kaelalõige.
8. Moodsalõikeline päevakleit tumepunasest villasest riidest.
9. Punakaspruunist villakrepist päevakleit. Valge krae, ees värviline seos.
10. Pealelõunakleit tumerohelisest sametist. Garnituuriks valge krae punaste nõõpidega ja pandlaga.
11. Moodne kroogitud passega õhtupluus pastellvärvi krepp-satäänist. Ees suur žaboo.
12. Elegantne õhtu- või teatri-keep kleidiga sobivat värvi materjalist.
13. Nägus siidpluus lillmusterilise materjalist.
14. Pealelõunakleit mustast klopeest. Ees kaks punast luuklipsi, mis kinnitatud kergelt drapeeritud krae külge, mille otsad taga seljal seose moodustavad. Avarad lahtised varrukad on vooderdatud punase satään-krepiga.
15. Lihtne pealelõunakleit tumepunasest marokäänist. Garnituuriks siidpitsist krae, mis kinnitatud väikeste samestist roosidega ühel õlal.
16. Kergest villakrepist kleit poolpikkade varrukatega. Huvitav krae ja kätised on valmistatud tumedamat värvi sametist.
17. Tegumoelt lihtne, kuid siiski väga moodne on see mustast villakrepist kleit. Ümmargune passe kroogitud. Vööks ja kaelagarnituuriks on kergelt vatiga täidetud rõngad mustast läikivast siidist. Kleiti võib kanda ka nahkvööga ja mõnest värvilisest materjalist suure seosega ees. Lõige lõikelehel I.
18. See heledaga vooderdatud püstkraega elegantne passe-

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

1. Huvitav ja pilkukõitev esiosa on sellele heledalilast siidkrepist õhtukleidil. Vöö tunelililast sametist.

3. Meeldiv kolmveerandmantel mustast kalevist karakul- ja nõõpgarnituuridega. Kleit mustast villasest küsitsi tikitud halli siidlõnga joontega. Fantasi kübar sulgkaunistusega.

4. Õhtukleit sinisest siidist seijapelleriini ja draperitud kaelaavausega. Pelleriini õlgadel kroogitud. Kaunistuseks ees vööil rippuv siid-tutt.

2. Lihtne kuid siiski daamilikult mõjuv laiade raglan-varrukatega siidkrepist pealeõunakleit. Ees metallnõel ja vööks hästi jäme nõõr.

5. Must samet-õhtukleit, mis oma moodsa väljalõikega väga naiselikult mõjub. Pikad kitsad varrukad on kaetud poolest saadik kuld-brokaat pitsiga.

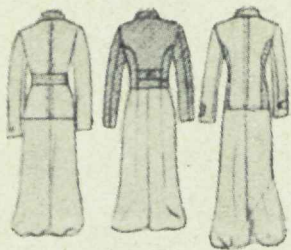
6. Mantel heteroheliselisest nopee-villasest materjalist. Moodsad varrukad ja üks revüür laisaba nahast. Juurekuuluv väikeselooriga kübar mustast vildist.

7. Elegantne pealeõunakleit kullaga läbi kootud materjalist. Vöö külge kinnitatud suur sametkrae moodustab ka taga kaks teravat nurka. Kleiti võib kanda lihtsana ilma krae ja laiade sametküsteteta, ainult esoleva strass-ihustusega.

8. Päevakleit peenemustrilisest villa-klokeest. Kaunistuseks ees ja vööil suured heledavärvilised pärlid.

37

38

39

36

37

38

39

kleit on valmistatud villasest või mattsiidist. Esolevate nõopide asemel võib pealelõunal kanda kaht kraevoodri materjalist lille.

19. Lihtne soos-kleit huvitava kraega, mis äärestatud heledama siidpaelaga.
20. Küljelt lahtinõõbitav kleit, kaunistatud plisseeribadega.
21. Lihtne päevakleit tumedast villasest. Ees siidpaelagarnituur, mille all on plisseeritud või volditud ribad.
22. Huvitava kraega kleit heledast ruudulisest villasest riidest.
23. Nägus pealelõunakleit siidvestiga ja vooderdatud varrukatega.
- 24—25. Kaks nägusat kleiti suurematele tütarlastele.
26. Raglanlõikes kleit 2—3 a. tütarlapsele. Lõige lõikelehel VI.
27. Kleit 6—8 a. tütarlapsele.
28. Peoülikond 3—5 a. poisile. Lõige lõikelehel VII.
- 29—30. Kaks kleiti tütarlastele.
- 31—32. Kaks ülikonda poistele.
33. Koolikleit tütarlapsele.
34. Poisikese peoülikond.
35. Peokleit suuremale tütarlapsele.
36. Moodne suusamüts. Lõige III lõikelehel.
37. Suusäülikond lühemate pükstega, milline moevorm on võitnud daamide suure poolehoidu.
38. Lühikese pükstemoe ja väikese jakiga suusäülikond väikesekasvulisele daamile või noorele tütarlapsele. Püksid hallist melton-villasest ja jakk tumesinisest flaušist. Lõige IV lõikelehel.
39. Suusäülikond pikkade pükstega ja avara pika jakiga, mis lühikeste pükste kõrval pole sugugi oma populariteeti kaotanud. Uudisena näeme õlgadel nahklappe, et suuskade kandmisel jakk läbi ei kuluks. Jakk on üherealine ja vööta.
40. Ööpyjama helesinisest pesusiidist.
41. Särkpüks pikemas moevormis. Kaunistuseks kitsas vahepits.
42. Lühikene avara seljalõikega särkpüks, mis sobiv kanda

õhtukleidi all. Kaunistuseks kitsad vahepitsid õmmeldud pikisihis. Lõige VIII lõikelehel.

43. Nägus öösärk valgest või värvilisest riidest. Särk võib olla ka pikkade varrukatega. Ees laiem pilukaunistus.
44. Elegantne hommikukleit kirjust sametist. Äärestus, vöö ja kätised ühevärvilisest sametist või siidist.
45. Nooruslik plus valgest või pastellvärvi siidkrepist. Vöö, kätised ja esolev seos tumedast sametist. Lõige II lõikelehel.

40

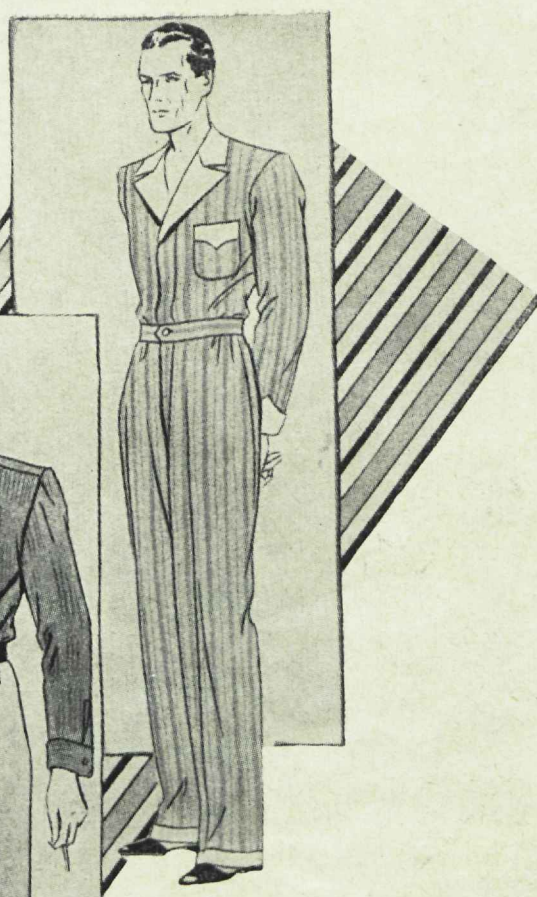
41

42

43

44

46. Praktiline mehe magamisülikond soojast flanellist või puuvillariidest. Ilusates värvides joonmuster. Kaunistused ühevärvilisest riidest.
47. Uuelaadiline sportsärk pannalkinnisega krae juures.
48. Mugav kodukuub tumedast flaušist nõõrilustustega. Heledad mansetid, nurgad ja krae. Lõige V lõikelehel.
49. Elegantne kodumantel punktilisest villasest materjalist. Säärast mantlit armastavad eriti vanemad härrad.
50. Nägus pluus tumerohelisest sametist suure, valge žabootaolise kraega.
51. Lihtne sinine pluus huvitava nelinurkse kraega ees ja taga, millele tikitud valge ja punasega väikesed spiraalmustrid.
52. Pluus beež-värvi villakrepist. Krae kolmekordne ja kolmes värvis, alates väljastpoolt pruun, valge ja punane. Ees väike rosett.
53. Öhtupluus mustast satäänkrepist valgete rüüž-kaunistustega.
54. Nägus poolkimonolõikes pluus tumedast siidist. Kolmest osast koosnev žaboo valgest pikeest, läbitepitud pluusivärvi siidiga.
55. Sportlik pluus tumepruunist pesuvillasest. Krae on tehtud peentest siidpaelttest ja mitmes värvis.

46

47

48

49

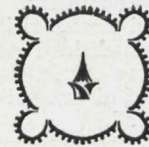
Praktilist

ja nägusat

M
E
H
E
L
E

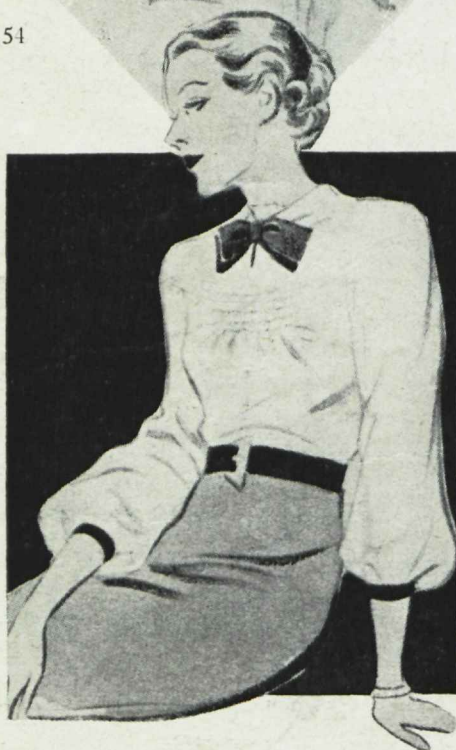

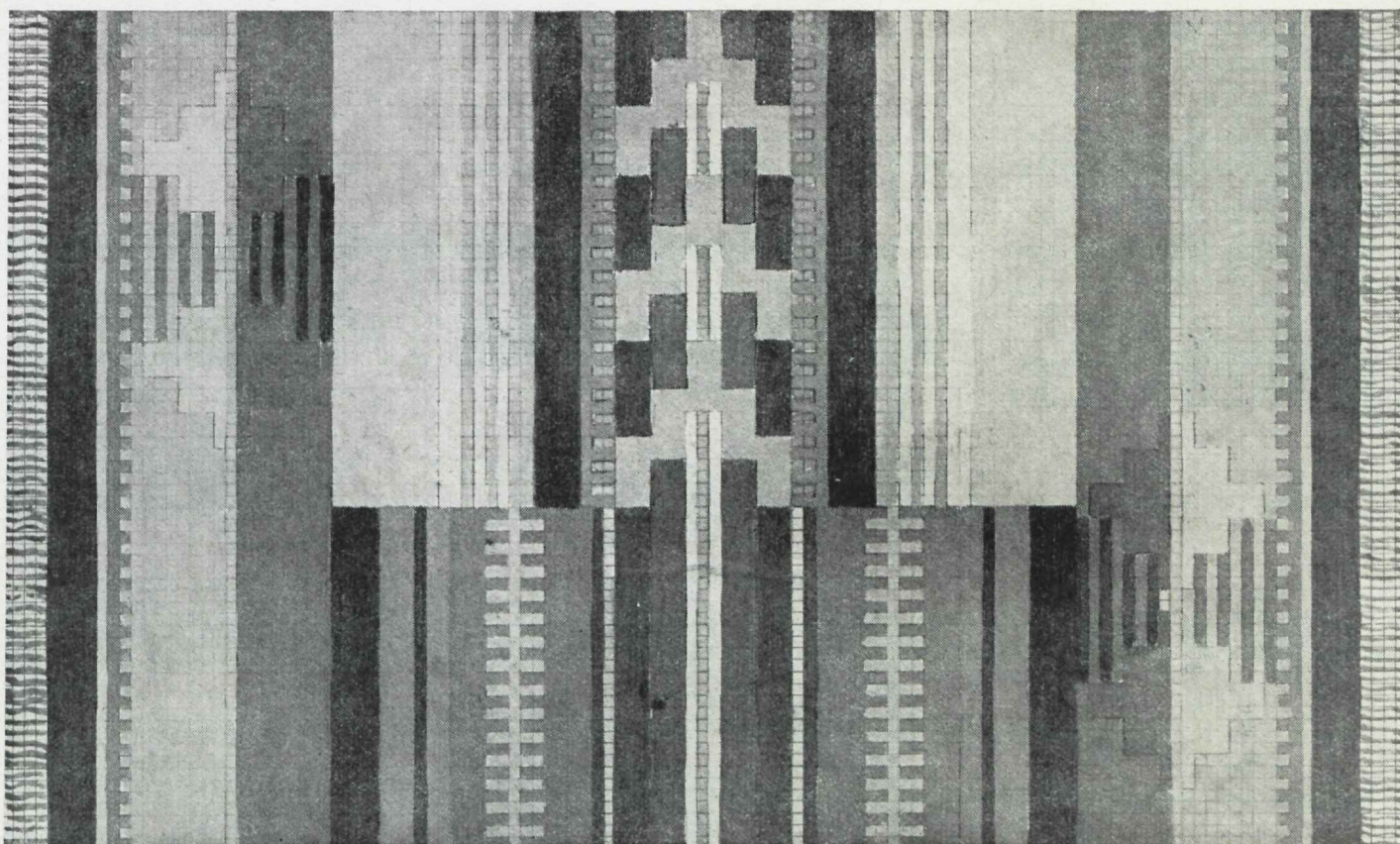
Moodne varrastelkootud pullover mehele. Nägusust tõstavad heledast lõngast ääred, krae ja tasku. Pulloveri võib kasutada kodus või suusatamisel.

Huvitavaid
pluusi

moe-uudiseid
Pariisist

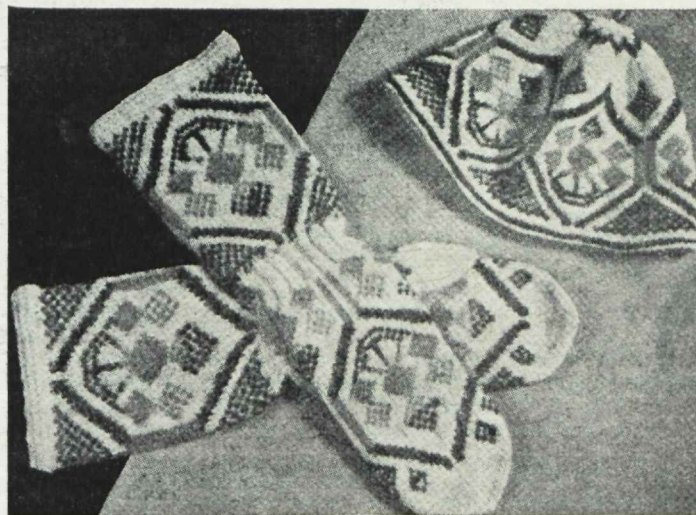

PÕRANDA- VÕI SEINAVAIP.

Anita Obst.

Telgedel põimimiseks võtta vaiba lõimeks linane niit nr. $\frac{6}{4}$, koeks kahekordne kodumaa vaibalõng järgmistes värvides „Ekstra“ värvikaardi järgi: 1) tume roostepr. nr. 42 või 40, 2) keskm. roostepr. nr. 10, 3) hele r. pr. nr. 11, 4) tumesinine nr. 36, 5) helesinine nr. 37, 6) pruun nr. 56, 7) pruun nr. 58, 8) pruun nr. 48, 9) pruun nr. 49 ja 10) kollane nr. 14.

Kui võtta iga ruut üheks sentimeetriks, siis on vaiba suurus 71×111. Suurendada võib vaipa, võttes 1,5 sm iga ruudu asemel, või veel suurema vaiba saame võttes 2 sm iga ruudu asemel. Põimitud vaiba valmistamisel ülesvedada niipalju lõime, et jääks mõlematesse otstesse umbes 10—15 sm pikkused narmad, mis pärast sõlmida. Sama mustrit võib kasutada ka igasuguse teise tehnika jaoks, näit. rist- ja keelimpistes valmistamiseks jne. Värvilist vaibamustrit saab toimetusest kr. 1.— eest.

KOOTUD SPORT-GARNITUUR, MÜTS JA KINDAD.

Kindad ja müts on kootud korrutatud jämedamast lõngast. Põhivärv on valge, kirjad sees tumesinise ja oranžiga. Üks mustri motiiv mustrilehel.

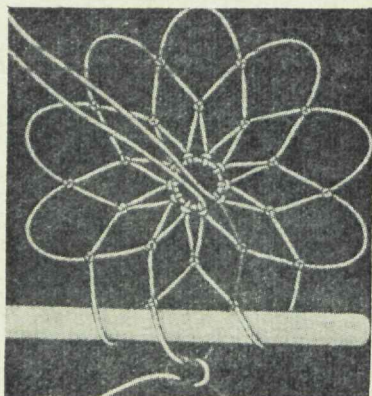
VÄIKE VAIP.

Vaiba suurus on 128×196 ruutu. Õmmeida võib rist- või keelimpistes juteriidele. Kui võtame iga ruudu 1 sm, saame 128 sm laia ja 196 sm pika vaiba; kui aga $\frac{1}{2}$ sm iga ruudu, siis saame pikkuseks 98 sm ja laiuseks 48 sm, mis on parajaks suuruseks voodiesisele vaibale. Värvid on villatööstus „Ekstra“ värvikaardi järgi järgmised:

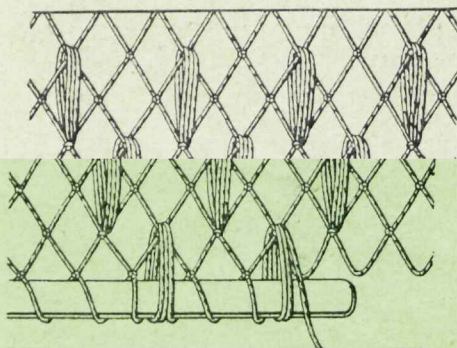
1. kollane nr. 14.
2. pruun nr. 12.
3. hele oliivroheline nr. 19.
4. tume oliivroheline nr. 17.
5. pruunikas beež nr. 48.
6. helehall nr. 49.
7. tumepruun nr. 56.

Otstes narmad kas villasest nr. 48 või loomulikku värvi linasest niidist. $\frac{1}{4}$ osa mustrist mustrilehel.

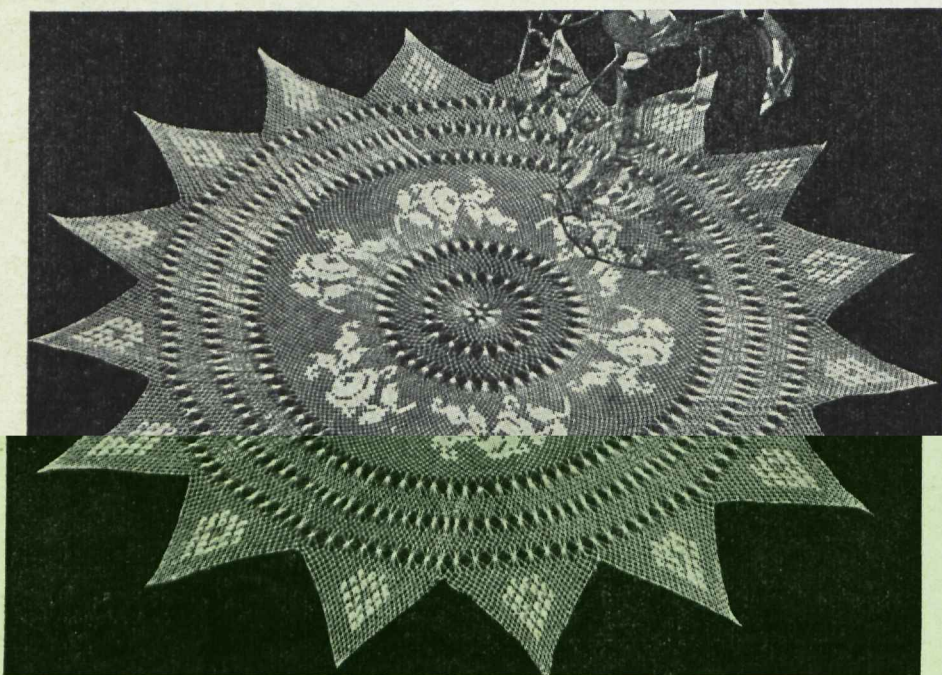
Proov 1.

Proov 2.

Ringfilee lina

Põimitud roosmuster mustri-lehel.

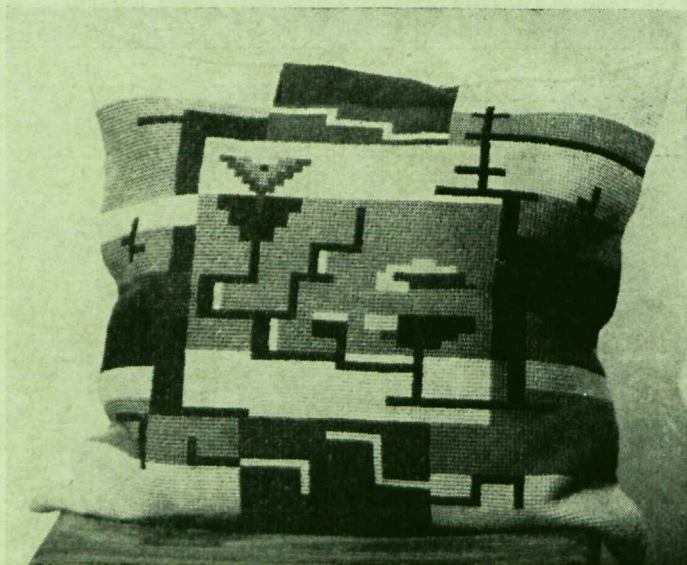

Lina materjaliks on valge läikenii nr. 40. Iga pikk silmus on 10 mm, keskmine 7 mm ja lühike 4 mm lai. Kudumiseks nöel nr. 910. Lina suurus ühes sakkidega on 78 sm läbimõõduga. Tööd alatakse keskelt, nagu näha proovil 1. 1 ring: keskmised silmused. Alatakse 8 sõlmega. 2 ring: (keskm. s.) Igasse silmusesse 5 korda. 3—6 r. (lüh. s.) harilik kude, 7 r. (pik. s.) harilik k. 8 r. iga 2 silmust eelmisest reast ühe sõlmega kokku võtta ja kokkuvõetud silmused veel kord 3. sõlmega kokku võtta. (80 silmust) 9—12 r. (lüh. s.) harilik k. 13 r. (pikad s.) harilik kude. 14 r. kaks silmust igast eelmisest reast kokku võtta ühe sõlmega ja igast kokkuvõetud sõlmest 4 s. välja töötada. (200 s.) 15—44 r. harilik kude. Sellesse ossa põimitakse muster pärast sisse. 45. r. (pik. s.) harilik kude. 46 r. kaks silmust eelm. reast siduda ühe sõlmega ja siis 3 s. igast sõlmest (400 s.) 47—50 r. (lüh. s.) harilik kude, 51 r. (pik. s.) harilik kude. 52 r. 66 korda 3 silmust eelmisest reast ühe sõlmega kokku võtta ja samad silmused veel kahe sõlmega kokku töötada,

siis 2 järgmist silmust ühe sõlmega siduda ja veel üks sõlm samasse silmusesse lisada. 53—56 r. (lüh. s.) harilik kude. 57 r. (pik. s.) harilik kude. 58 r. nagu 52 r., 59—61 r. (lüh. s.) harilik kude (400 sil.). Selle rea järgi hakkavad sakid on koetud edasi-tagasi käivates ridades iga korra ajal kahan-dades silmuste arvu. Kude lühikestes silmades sisse tööta-tud paksud lingud, nagu näha proovii 2. Sakke on 16. Iga sakk algab 25. silmusega ja lõpeb ühega. Igas sakis on 24 rida. Keskosale põimitakse mustrid sisse kas rips- või la-base põimega. Iga mustrimotiivi vahele jääb vaheldamisi 2 ja 3 silmust.

Proov 1. Lina algus keskkohast. Viimane silmus ringis suletakse sidesõlmega.

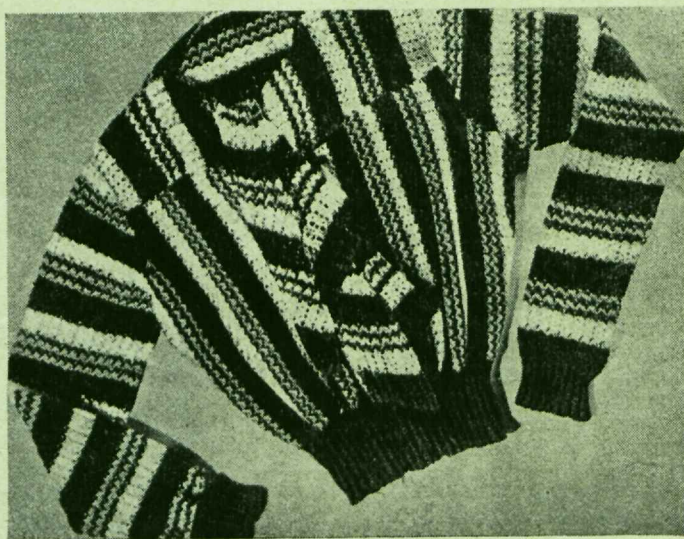
Proov 2. Töö proov sakkidesse paksemate lingude valmis-tamiseks.

RISTPISTES SOHVAPADI.

Muster ja värvi nr-d mustri-lehel.

See nägus sohvapadi on õmmeldud käsitöö juteriidele norra lõngadega. Värvideks on: 1) mustjaspruun, 2) tumerooste pr., 3) hele roostepr., 4) roosa, 5) oliivroheline, 6) kollane, 7) helehall, 8) tumepruunikas hall.

Triibulise mustriga kampsun.

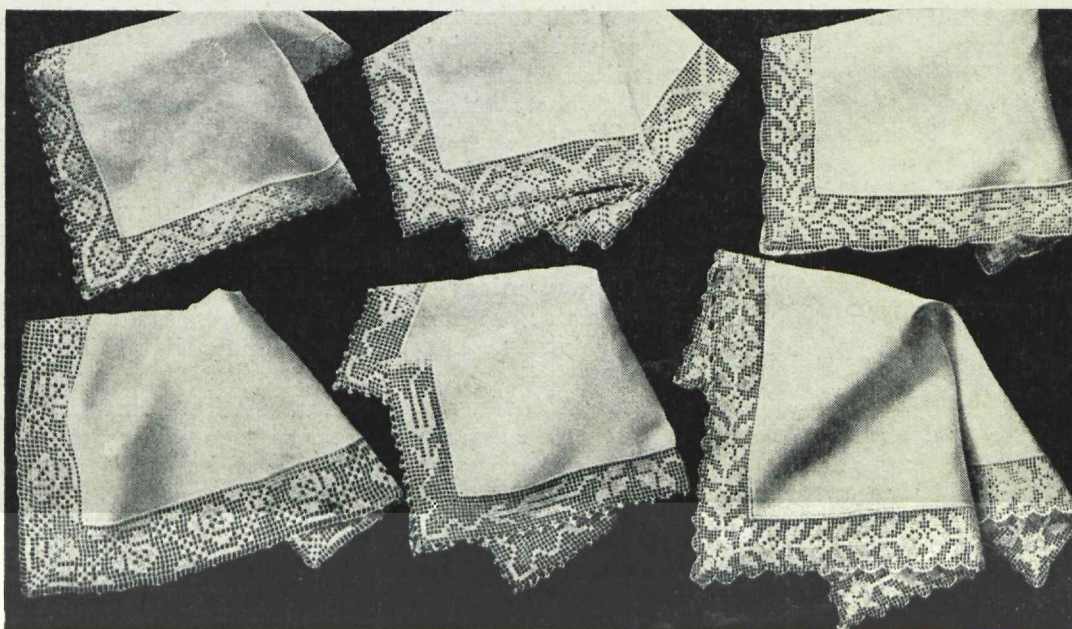
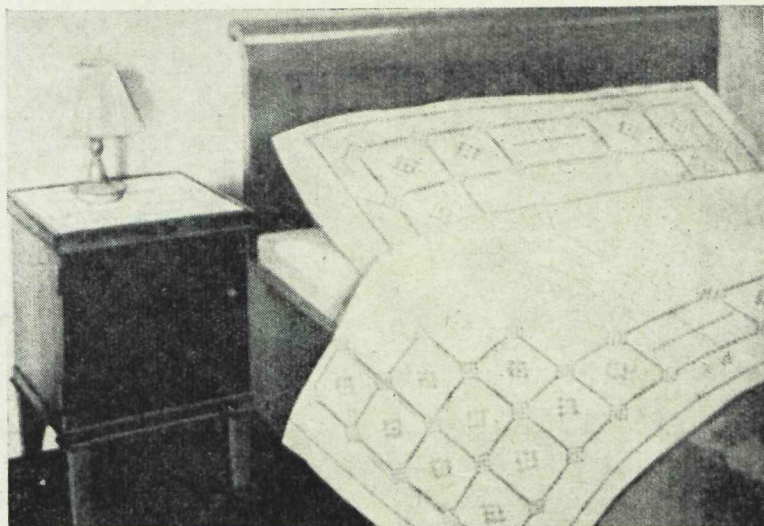
Lõige lõikelehel.

Kampsun on heegeldatud lihtsas heegeldusviisis. Edasi-tagasi käivates ridades heegeldatakse sammaste read. Edasi-tagasi võetakse nöelale ainult tagumine silmaosa, tagasi-tulles aga mõlemad silmaosad. Pluus heegeldatakse kolmes värvis: laiad tumedad jooned on pruunid, kitsad heledad jooned vanaroodsad ja laiad heledad jooned õrnkreemid. Kui pluus lõigete järgi valmis heegeldatud, õmmeldakse kokku ja pressitakse kergelt üle.

VOODIPESU.

Nägus voodipesu: tekilina, padjapöör ja öökapi linake on kaunistatud pilu- ja toleedotööga. Piluks on välja kistud 6 lõnga. Piiude vahel asuval ruutul on välja kistud 6 lõnga, sissejätud 4 lõnga ja muist ruutudele sissetõmmatud rist. Suuremad mustriruudud keskel on äärestatud väikeste varjupistes õmmeldud nelinurkadega. Keskel väljakistud 3 lõnga, sissejätud 2 lõnga ja sees põimitud muster. Ületegemiseks tarvitada märkniit nr. 40, põimimiseks ja varjupistes õmmeldud ruutude jaoks märkniit nr. 25.

Osa mustrist mustrirehel.

KUUS HEEGELDADUD ÄÄREPITSIGA TASKURÄTTI.

Taskurätid on tehtud opaalbatistist ja pitsid heegeldatud antud mustrite järgi kas heegeldäikenii nr. 150 või rullmuline nr. 30-st. Mustriid kõikide pitside jaoks mustrirehel.

Talwine moekivi

Täiesti vastandina seisab lihtsale, sportlikule tänava- ja töökleidile pealelõuna- ja õhturietus. Pealelõunast alates muutub riietus ikka pikemaks, lõppedes õhtul maaniulatavaks või väikest leppi omavaks. Siluett jääb alati kitsaks, sihvakaks, allosas hästilangevaks kellukesekujuks või gratsi-öösseks drapeerungiks. Võidutseval puhv-varrukal ei näi olevat lõppu. Pikkamisi, kuid kindlalt võidavad poolehoidu ka tuunik ja antiiksed raffingud. Ilustusteks kuld- või hõbenöörid, metallvöö, strassklipsid õlgadel või vööraffinguil.

Domineerib täielikult must, väikeste elustavate värviliste lisanditega. Näiteks: must krepp-satään komplee, kleit ja keep, mõjub laia punasest sametist vööga väga elavalt. Kaskkleit mustast romäänist $\frac{3}{4}$ pikkade laiade varrukatega, mis tikitud diskreetselt kulla- ja hõbedaga. Ehk kella viiete-kleit, mustast veluurist, mille ülemine osa mõnest õrnast pitsist, lastes helkida aluskleidi türkiis-sina. Kaelalõiked eest võrdlemisi kinnised, tagant avarad või ka ainult lõhestatud. Varrukaist näeme palju plisseeritud, kokkutõmmatuid ja täiesti avaraid, siis renessanss-stiilis kahe- või kolmekordseid puhve seotud või läbi kroogitud. Sama stiili juure kuuluvad kirjud kivikestega kaetud lamevööd, metall-

naha- ja nööriustused. Suure eduga ja väga efektselt kasutatakse vöödeks jämedaid raskeid kuld- ja hõbenööre.

Viimase uudisena karakteriseerib õhturietust lainetav printsessjöon. Esinevad täielikud koopiad vanaaegsest itaalia meister-maalidest ja tasased puhangud Kreekast. Ülisihvakaid, kitsaid printsessvorme näeme tuhandeis variatsioonies lisanditega. Nagu keebitaolisi tiivaosasid, kunstlikult seotud vöösid, lõhestatud seelikuid ja ikka jälle drapeeringud kõikjal. Palju pelleriinivorme, mida kantakse pähe võetuna. Ja üle kõige lilled! Väljalõigetel, vöödel ja igal võimalikul kohal, ka seelikuil. Terved kimbud!

Keebid ja mantlid omavad õhtul samasuure tähtsuse kui päeval ja on sama möödapääsematud lisandid. Nii siin kui sääl näeme jakikest, keepi, pikka ja lühikest ja mantlit, sobivalt tualetile või neutraalsest materjalist ja värvist. Päevamantli kohta on öelda vaid äärmist lihtsust, tagasihoidlikust materjalist ja nahas. Kuid seda luksuslikumad on õhtumantlid. Sportlikule mantlile ennustatakse eelseisvaks varakevade hooajaks nahkvööd, nööpe, nöörgarnituure ja kraesid samast siledast nahast millest vöödki.

L.

Freidamete-möing

ROMAAN

Katrin Holland

„Sa armas Jumal,“ oigas Johanna endamisi, „ta tahtis alla hüpata. Paradiisi laulev, lõbus Babett ei suuda enam elu taluda.“

„Ah,“ ütles Babett ega öelnud seda Johannale, „arvasin, et piisab, olla suurejooneline ja kannatlik, ja unustasin seejuures kõige tähtsama... et mul kõik peab olema Clemensiga ühine...“

„Miks sa mind piinad?“ hüüdis Johanna.

Babett pöördus piirita imestunult ümber.

„Mina sind? Sina ometi oled see, kes pole mulle toonud muud kui valu ja kannatust. Ah, Johanna, võib-olla õpid seda hiljemini tundma, et tuleb keegi tütarlaps, kes ei hooli abielust, ja võtab sult mehe, sinu laste isa!“

Johanna viskas pea selga. Oli ta siis korraga hulluks läinud? Kui uues ja hirmuäratavas valguses nägi ta praegu kogu seisundit.

„Aga mina ometi ei võtnud sult Clemensit, sa ju ei armastanud teda, sa ise ütlesid...“

„Ma ei tundnud oma õnne,“ ütles Babett ja langetas alandlikult pea. „Olin pime, kuni tulid sina... See on minu süü... kuid olen armastanud teda alati, vannun seda sulle, Johanna. Sa pead mind uskuma!“ Ta vaatas meeletult Johanna otsa. „Ma ei ole tõesti väiklane, Johanna, seda ma ei ole, kas usud tõepoolest, et nõudsin seda aastat vaid seepärast, et sind vihastada ja Clemensit õnnetuks teha?“

Ta surus hambad alumisse huulde, siis kõneles ta edasi: „Ma ei tea, kuidas pean sulle seletama, kuid et ta kinkis mulle selle ühe aasta, see oli lootus, kogu selle aja, ent nüüd see on kõik läbi. Või arvad, et on veel elu teada, et on aastaid ja aastaid, mil pole mingit tulevikku, mis on vaid kahetsus, hommikust keskööni? Ei mingit väljavaadet oma viga heaks teha...“

„Ta tahtis alla söösta,“ mõtles Johanna.

„Ah, kadestan sind,“ ütles Babett. „Sina oled vaba, sina võid oma tahte teostada või mitte, sinul on elu peos! Mina aga olen seotud, vähemasti, kuni lapsed on küllaldaselt suured. Kas võib olla midagi hirmsamat kui inimene peab elama ja tal pole enam mingeid väljavaateid õnneks?“

Johanna peitis näo käte vahele. „Ta tunnustab seda,“ mõtles ta, „järeltõttu ta kavatses tõepoolest surra. Ta ei suuda seda taluda.“

„Olen olnud rikas,“ jätkas Babett kaeblemata, „ja ma ei teadnud seda. Võtsin seda alati endastmõistetavana, selle asemel, et olla õnnelik ja püüda oma õnne säilitada. Oo, ma narr! Ilma sinuta, Johanna, ma poleks Clemensiga võib-olla kaotanud. Pead mulle andestama, et ma seda tõelikku seisundit tookora Paradiisis ei tundnud. Olid nii vahva, nii puhast, nii aus... ja mina nii ülemeelik, nii rumal, nii hirmsasti kergemeelne... See kõik on minu

süü!... Tean seda, ent see pole mingi lohutus. Kuidas öeldakse: Jumal võtab inimeselt vara, mida ta ei oska käsitleda... Mõtlesin, et teen hästi, kui jätan Clemensile tema vabaduse... Oh, ja toimsin ometi hoopis valesti; nüüd aga, mil tean, kuidas peaksin toimima, ei saa ma seda enam teha... Ma ei süüdistata sind. Võib-olla on see ainult õigegei nii... ah, miks kõnelen sulle seda kõike...“

Babett katkestas oma kõne, kindlasti oma elu kõige pikema ja segasema kõne, ja vaatas Johanna otsa. Ent see ilus nägu oli maskiks tardunud.

Mu jumal, mõtles Babett, siit ei leia ma armu. Need julged, sinised silmad ei töötanud mingit lootust. See kirglikult kumerdunud suu nähtavasti ei teadnud midagi head. Ta näis ütlevat: „Sul oli võimalus, sa lasksid selle mööda, nüüd on minu järjekord.“ Ah, Babett polnud iialgi inimeste-tundja.

„Mõtlesin alati, et ma ei võta sinult midagi,“ ütles Johanna viimaks ja vaatas Babetile otsa.

„See oli minu süü,“ ütles Babett ja ringutas meeletult käsi. „Kuid see ongi see kõige hirmsam, et seda ma ise tean.“

„Clemens,“ mõtles Johanna ja pöördus Babetist eemale. Ta liigutas mehaaniliselt sõrmi, ent Babett ei võinud teada, et Johanna tegi imetlemisväärse loogikaga oma lõpparveid. Ta pidas seda ükskõiksuse tunnuseks ja vajus lõplikult kokku.

Olen sageli maitsnud suurt, sügavat õnne — kuni viimse täitumiseni, mõtles Johanna. Babett saab alles nüüd oma õnnest aru. Ta ei ole olnud kunagi nii õnnelik nagu mina... Babetil on õigus, valitsen oma elu. Minul pole vastutust ega kohustusi, välja arvatud vastutus ja kohustus iseenda suhtes... Võin järelikult igal ajal kasutada viimist väljapääsuteed, kui ma ei peaks suutma seda enam taluda... Babetil aga pole vahendit, millega ta võiks vaigistada oma valu, mina võin leida lohutust, lootust ja mõtet oma töös. Babetil pole mälestusi, ilma et ta ei peaks ise end seejuures süüdistama. Kas pole juba enam kui õnn teada, et midagi niisugust on üldse olemas! Veel pole mul midagi kahetseda! Olen noor, mul on ees muredetu elu. Babetil pole võimalust mööduda murest, mida nime-tame üksinduseks, truuduseks ja kohustuseks...

„Clemens...“ siin peatus Johanna. Ta teadis... „ta armastab mind.“ Kuid ta teadis samuti teist! „Ta pole veel Babetile täielikult kadunud, sest muidu ta poleks talle seda aastat iialgi lubanud, ja oleks mulle kinkinud selle öö. Miks ta ei teinud seda? Ei, ei, ta pole veel Babetile kadunud, veel mitte!“

Ta ei olnud enam see väike, tundeist vallutatud tütarlaps. Ta oli olnud liialt palju ükski, et näha asju nende õiges valguses.

Ta kahvatas. Ent Babett ei märganud, et Johanna pidi peaaegu minestama. Lühikese viivu pärast avas Johanna silmad. Näis, nagu räägiksid need silmad: Ja kes ma olen? Armas jumal, kas ma pole siis midagi muud kui väike saatus teistele? Kas ei seisa siin mängus minu elu, minu õnn? Kuid kas saaksin olla õnnelik, koormatud teadmises, et Babett armastab Clemensit, et mina segaksin nende õnne? Ja kas võime olla üldse õnnelikud, kui Babetil ühel päeval ei jätku enam jõudu taluda oma elu, kui ta — raugeb?

„Olen end aastate kaupa petnud,“ sosistas Babett endamisi. Johanna näo ilme röövis talt viimse lootuse. Ent Johanna polnud suuteline muutma oma ilmet. Ta teadis, et kui ta kaotaks hetkekski endavalitsuse, siis ta variseks kokku.

Ta seisis küsimuse ees, mis otsustas Babeti edaspidise elu. Sellest väikesest, naeruväärselt piisikesest „tagauksest“ ta ei suutnud loobuda:

„Kas sa ei tee meile mingeid takistusi?“ Ta kohkus isegi, kuuldes teravat tooni oma hääles. Babett raputas pead. Ta tõusis. Ulatas Johannale käe. Johanna vahtis tardunult enda ette põrandale. Ta ei vaadanud üles. „Nägemiseni,“ pomises ta kähiseval häälel. Ja lahkus toast, nagu läheks ta otse teed surma.

Johanna astus akna alla ja vaatas talle järele. Esialgu tal ei tarvitsenud karta. Ta puuris hambad sügavale huulde. Väike valu mõjus temasse hästi. Kuid siis ei suutnud ta end enam kauemini valitseda, vaid puhkes vaiksesse, vapustavasse piisaraisse.

10.

Täpsalt nagu Johanna oli oodanud, seisis Clemens Tempelhofi väljakul ja vahtis üksisilmi taevasse. Lennuk libises tasa liueldes maandumiseks... Veel paar minutit... siis nad sülelesid teineteist.

„Et sa oled jällegi minu juures,“ ütles mees ja surus ta enda vastu, nagu tahtes teda kogu eluaja niiviisi hõlmelda. „Et sa oled jällegi minu juures!“

Johanna nõjatas end tugevasti tema vastu. „Armsam, armsam,“ kogeles ta. Nüüd oli kõik jälle hästi. Siin oli rahu, muretus, mõõtmatu õnn. Nad kõndisid pikkamisi, silmitsedes teineteist õndsate pilkudega, veel ikka mitte uskudes, et nad olid tõepoolest koos, teineteise kõrval tüüri juures. Neiu andis gaasi, lülitas ärevusest valesti, kuid Clemens ei õpetanud teda ega parandanud tema viga. Ja auto kergesti ja kiiresti linna libisedes mõtles Johanna: Nii kujutlesin seda alati — istuda armsama kõrval ja kihutada läbi elu. Ja siis talle meenus Babett.

„Oled mul aga kahvatu,“ ütles Clemens, „üliväsinud... Ah, Johanna, kui ilus saab olema meie elu!...“

Johanna naeratas, ta noogutas, ent isegi sel jälle nägemishetkel ta ei suutnud unustada Babetti, kes tema toas oli naaldunud akna vastu.

Hetkekski nad ei lahkunud neil päevil teineteise kõrvalt. Johanna kõndis korteris edasi-tagasi. Kõik oli nii nagu ennegi, ja siiski — näis talle kõik kohutavalt muutunud. Clemens aga oma juubeldavas meeleolus ei märganud raskemeelsust tema õrnades liigutustes. Ta unistas edasi tulevikust, mille pärast teda oleksid võinud kadestada jumaladki. Valustvallatuna kuulas Johanna teda pealt. Ta jutustas talle Pariisist, Cornwellist, ainult mitte Babeti külaskäigust, ja samuti ta vältis mainimast

toda ööd, mil ta asjata oli koputanud tema uksele. Kerkhofen kõneles oma tööst, viimaseist kontsertreisidest, mainis mõned nimed oma orkestrist. Johanna mängis katkeid oma uutest helindeist, ja Clemens imestas, kui hingestatud need olid ja suuri edusamme Johanna oli teinud.

„Oled jõudnud edasi kiiremini kui arvasin,“ ütles ta, „näib, sa vajad mind vaevu veel, tuled toime minutagi!“

Johanna pöördus kõrvale. Kas ta teadis, et ta pooleldi naljana mõeldud sõnad tiivustasid veelgi kindlamalt tema saatust?

Ta laotas tema ette talle viimasel kuul Ameerikast esitatud lepingu.

„Kas pean selle vastu võtma, või arvad, et on parem veel mõni aeg oodata?“

Clemens soovitas talle vastu võtta. „Kõigest muust võime kõnelda hiljem. Meil ju on aega. Täna ärgem tööst enam mõtelgem.“

Clemens imestas seda ägedat, peaaegu taltsutamatu kirge, millisega ta talle andus. Johanna viskas pea kuklasse. „Armastan sind, Clemens. Jumal teab, et sind armastan,“ ütles ägedalt, ja see kõlas peaaegu nagu enesevabandus.

Ta peitis pea tema rinnale, sinna, kus tuksus tema süda... Teada vaid sedagi, et siin tuksus armastatud inimese süda...

Loobuda, selles oli kogu elu tarkus! Kes oli kord seda öelnud? Ah, too väike Tom Vorberg, kes armastas Babetti. Oo, ja temal, Johannal, oli see veelgi raskem kui Tomil!

Johanna lebas veel kaua valvel. Tardunud pilgul vahtis ta läbi akna taeva tükikesse. Paar tähte vilkus õelalt.

„Jah, Babett,“ pomises ta endamisi. Siis surus ta pea padjasse. Ja viimaks ta uinus.

*

Kolm päeva hiljemini helistas Kerkhofen Babetile. Ta tuli telefoni juurde. Seda kõnelust oli ta oodanud. Nüüd ta tahab minna advokaadi juure, mõtles — esitama lahutuspalvet.

„Tere jah,“ ütles ta, nagu oleks siin tegemist kõige igapäevasema asjaga maailmas.

„Tere, Babett,“ vastas Clemens. „Kuidas käsi käib? Hästi? See mind rõõmustab? Mida teevad lapsed? Ja kuule nüüd, Babett, kas sa vahest tead... kus on... Johanna...?“

„Johanna?“ kordas Babett. „Johanna? Kuid mis on siis juhtunud? Johannat pole siin!“

„Üleeile hommikul saatis ta mind proovile,“ ütles Clemens. „Pidime lõunaajal kohtuma. Sellest ajast ma pole teda näinud. Mõtlesin, et ta sõitis võib-olla sinu juurde.“

„Johannat pole siin,“ kogeles Babett ja laskis hetkeks toru vajuda. Ta mõistis vaistlikult: piiritu armastuses, piiritu samuti suurejoonelisuses, oli Johanna läinud ja jätnud tema mehe temale. Ta värises... Ikka veel ei julgenud ta uskuda seda tohutut suuremeelt.

„Jah, nägemiseni siis,“ pomises Clemens vaevuvalitsetud häälel ja pani toru käest. Babett aga jäi aparadi juure seisma. Perenaine läks mööda ja vaatas talle üllatunult otsa. Paradiisi väikesel perenaisel voolasid pisarad üle põskede.

Möödus päevi, mis Clemens Kerkhofen veetis lootuse ja hirmu vahel. Õnnetuse võimalus koormas teda nagu luupainaja. Saatus näis talle julm, ent oma sisimas ta ei julgenud seda uskuda, et mingi hirmus sündmus võis talt Johanna igaveseks

röövida. Ta teatas politseile, jooksis õnnetus-juhtumiste jaama. Süda ägedasti pekstes, jälgis ta ajalehe teateid. Mis oli juhtunud? Mis võis olla juhtunud? Ta kaalutles kõiki võimalusi. Kas polnud võimalik, et Johanna vajas töötamiseks rahu ja tõmbus seepärast mõneks päevaks tagasi? Kuid pärast seda pikka lahusoleku-aastat näis see võimaliku. Ja kas poleks olnud endastmõistetav, et Johanna oleks talle oma niisuguseist kavatsustest teatanud? Ta telegrafeeris Cornwellile, kes meeleheitel vastas, ta ei teadvat Johannast vähimatki, — ka tema hakkavat nüüd omaltpoolt otsima. Clemens jooksis muusikakooli... Kas polnud siiski võimalik, et ta oli läinud sinna? Ta otsis järjestikku läbi kõik lokaalid, kus nad taotsesid kahekesi käia. Ei, keegi polnud Johannat näinud. Ta helistas Babettele ja peagu nakatas tedagi hirmuga. Ent Babett teadis seda paremini. Tundes Johannat, mõistis ta samuti tema praegust käitumist. Johanna polnud inimene, kes kinkis ja võttis siis oma kingituse tagasi. Tema suuremeelsus ei lahendanud mingit igavest mõistatust.

Kuid — kas polnud Johanna siiski mitte ainult naine?

Kestis tervelt kaheksa päeva, kaheksa hirmsat päeva, kuni Clemens loobus otsimast. Selle päeva pärastlõunal leidis ta õhtulehes Johanna pildil. Ta jalutas oma ilusate, graatsiliste sammudega ühe laeva lael. Ta juuksed lehvisid tuules, ja ta näol näis hõljuvat naeruilmel. See oli ilus, hästiõnnes- tunud pilt, ent naeratus, mida ta tema juures ei tunnud, vapustas teda. Pildil seisis — väga asjalikult — et Johanna Ridley, kelle kuulus dirigent Clemens Kerkhofen alles hiljuti Londonis avastanud, sõitvat Ameerikasse, et seal kontsertidega esineda.

Kuulus dirigent Clemens Kerkhofen vahtis arusaamatult seda pilti. Mida pidi see tähendama? Miks oli Johanna lahkunud, ilma talle seda sõnagagi seletamata, ilma jumalaga jätmata. Miks? Miks oli ta kukutanud meelega tema möödunud päevade piinadesse. Oli ta temas pettunud? Oli ta temale sel möödunud aastal võõraks jäänud? Oli Johanna aimanud, et ta vajab midagi muud kui teda? Oli ta leidnud uue õnne, uue inimese? Kuid miks tuli ta siis üldse Berliini? Ainult, et jumalaga jätta? Kuid kuidas tohtis, kuidas võis nende vahel tulla sellane lõpp?

Kõik need küsimused koormasid ja piinasid teda. Alles nüüd meenus talle, et Johanna polnud talle öelnud „nägemiseni“, sest ta ei soovinud enam jälle nägemist. Oli ta põgenenud, kuna ta pärast kaheteistkümnepäevast vabadust ja iseseisvust oli hakanud abielu kartma? Või Babett? Kas ta polnud kord öelnud: „Abielu on müür, millest ei saa üle ronida.“ Kas ta polnud aga ühel teisel korral öelnud, et ta tahtis last? Ent kuidas sobis see kõik kokku?

Hiljem tärkas talle kord mõte, et ta võib-olla ei andestanud talle Pariisis seda ööd, ja teadmata rii-

vas sellega üsna lähedat tõde. Sest tema tollekordne käitumine oli olnud ju kõige suurem põhjus, miks ta oli suutnud loobuda, — Johanna oli aru saanud, kui tihedasti olid Clemensi mõtted ikka veel seotud Babetiga.

Meeleheitlikult püüdis Kerkhofen leida põhjust, miks Johanna võis ta jätta üksi. Armastus ja kurbus võitlesid selle õrna edevusega, millest pole küll vaba kõige täiuslikumgi mees. Ja kibedail tundidel ta püüdis end lohutada seega, et see kõik olnud tema, Kerkhofeni, vaid Johanna süü.

Ja siis jälle tuikas tas Johanna käitumise vaikne õigustus, millega ta oma noorusaastail oleks toime tulnud isegi. Ja edasi ta ütles endale, et oleks andeksandmatu eksitus, mõõta seda naist tavaliste mõõdupuudega. Kas ta polnud kunstnik, loov inimene, ja nagu kõik loovad inimesed — valmis looma endale meeleolu, millest ta sai inspiratsioon? Ära oodata, kannatust! ütles ta endale vaikes lootuses.

Kuid kiri, mida ta salaja ootas, kiri, mis pidi talle seletama Johanna käitumise, see kiri ei saabunud.

Need kuhjuvad küsimused valmistasid Clemensile hirmsat piina. Suure vaevaga püüdis ta end töö juurde koondada, ent piinavad mõtted ei annud talle rahu. Need jälitasid teda kontsertsaalis, reisidel, uneski. Nad piinasid teda, tegid ta rahutuks, närvlikuks, väsitasid teda.

Ta tajus seda aega kui hirmsaimat elus. Mõnikord ta mõtles põgusalt Babetist. Tema rahust, tema juubeldav-lõbusast meeleolust, tema ükskõiksusest eluküsimuste vastu, tema praktilisest energiast, mis peletas kõik abstraktse. Ikka veel ta ei mõistnud, et neis tema naise omadustes oli olnud kogu tema jõud. Veel ikka ta ei taibanud, et kõik muu võis vaid tähendada küll sügavat, kuid lühikest õnne, — kui ei tahetud teineteist lõplikult põletada. Ta ootas ikka veel Johannalt elumärki. Ei raugenud kuude jooksul pinevus, millisega ta igal hommikul sööstis posti vastu. Siis aga, pikkamisi, lakkas ta lootmast.

Ja siis kestis taas pikki nädalaid, kuni ta ühel päeval — peagu kavatsemata ja pisut umbropsu — leidis tee Paradiisi.

Nagu ikka, jättis ta auto parve lähedale seisma ja läks viimased sammud jala. Pani käed vana harjunud kombe järgi suu äärde ja lasi kuuldavale vana, ja ometi nii uue hüüde: „Vii üle!...“

Gabriel silmitses teda uurivalt pealaest jalatalani. Siis aga naeratas ta heatahtlikult ja rahuldalt. „On juba aeg!“ pomises ta ratast keerates endamisi ja närvis siis vaikides oma tubakat edasi.

Teisel kaldal aga seisis Babett parvemaja kõrval ja piilus kaugele. Ja nähes teda seal seisvat, läbis Clemensi mõte, et Babett võib-olla oli seisnud jõe ääres päevast päeva ning oodanud tema tagasitulekut.

Lõpp.

Järgmises «Mareti» numbris algab

uus huvitav armastusromaan

Biskviitrullid

Paljude perenaiste arvates biskviitrullide valmistamine on seotud raskustega, mispärast kaheldakse nende õnnestumises. Kuid tegelikult on nende valmistamine üsna lihtne, olles isegi lihtsamaid ja kiiremaid viise üldse koogi küpsetamises. Selleks paar näidet.

VALGE BISKVIITRULL. Neli munakollast, 80 g. suhkrut, 60 g. jahu, üks teelusikas küpsetispulbrit, veidi vanilli, neli tugevasti vahustatud munavalget, veidi soola. Küpsetisplaat määrada hästi võiga. Sellele asetada valge paber (pergament), mis samuti hästi võitatud. Munakollane ja suhkur hõõruda sooja vee kohal $\frac{1}{4}$ tundi vahule, (kusjuures võib vanilliga vürtsitada).

Vahustatud munakollasele lisada vaheldamisi juure küpsetispulbriga segatud ja sõelutud jahu ning vahustatud munavalge. Valada siis kohe umbes 1 sm paksuselt võitatud paberile. Ahi peab olema juba keskmise palavusega valmis. Küpsetamine kestab umbes 12 minutit, kuni on helepruun. Suure tähtsusega on õigel ajal ahjust väljavõtmine. On kook liig kõvaks küpsenud, siis ta murdub rullimisel.

Väljavõetud biskviit panna kohe suhkruga üleriputatud küpsetislauale, misjärele paber kiiresti eemaldada, määrada soojendatud keedisega või mõne muu täidisega — ning rullida kiiresti kokku. Nüüd küpsetada veelkord ahjus, kuni on ilus helepruun. Riputada üle tuhksuhkruga ning serveerida soojalt sobiva kastmega või süüa külmalt koogina.

Rulli välist pinda võib ka glasuuriga katta, samuti puuviljaga või mõnel muul viisil garneerida.

Mõned perenaised panevad biskviidi niiskele, tugevasti väljaväänatud rätikule, löikavad kiiresti kääridega kõvad ääred ära (seda peab tegema ka eelmise viisi juures) ning rullivad koogi ühes rätikuga kokku, lastes teda rätikus veidi jahtuda. Siis rullivad jälle tagasi, katavad täidisega ning rullivad lõpulikult kokku. Niiviisi tuleb talitada juhul, kui täidist ei saa soojendada.

Kõige kiiremini toimub rullimine küpsetusplaadil, millel kook küpses, tarvitades täidist, mis kannatab soojust. Sel puhul määratakse plaat paksult võiga ning riputatakse üle jahuga. Tainas valatakse otseselt plaadile, paberit kasutamata. Küpsetatakse kuumas ahjus, nagu eelpool kirjeldatud. Siin ei võeta kooki ahjust välja, vaid kaetakse ahjust täidisega, kusjuures plaati tõmmatakse ainult niipalju välja, kui just hädatarvilik. Ääred lõigatakse kiirelt ära ning soe ja elastne biskviit rullitakse plaadil kokku.

TÄIDISED.

PÄIKESETÄIDIS. Veerand tassi apelsinimahla, veerand tassi vett, kolm supilusikat sidrunimahla ja üks muna segada ning lisada aegajalt, keeva vee kohal hõõrudes, juure pool tassi suhkrut, veerand tassi jahu ning veidi soola.

On segu muutunud paksuks, siis võtta tulelt, lisandada kaks supilusikat võid ning poole apelsini või sidruni riivitud koor. See täidis peab jahtuma, enne kui tarvitada võib.

Kui tahetakse rulli väliskülge katta suhkruglasuuriga, siis selleks hõõruda pool tassi tuhksuhkrut vaevalt ühe supilusikatäie veega ning garneerida.

VANILLIKREEMI TÄIDIS. Tassitais helepruuni suhkrut segada $\frac{1}{3}$ tassi jahu, vähese soola ning tassitäie kuuma piimaga. Hästi läbihõõrudes segu keeta nõuga veevannis paksemaks ja lisada kaks klopitud muna ning keeta, alaliselt hõõrudes, veel 10 minutit. Siis võtta tulelt, lisada juure kaks supilusikat võid ning vanilli ja alles jahtunult biskviidile määrada.

VORMIKOOK TÄIDISEGA. See valmistatakse muretaignast ning küpsetatakse vormis. Jahtudes lõigatakse viiludeks.

Ained: 65 g võid, kaks-kolmandikku tassi suhkrut, üks muna, üks ja veerand tassi jahu, poolteist teelusikat küpsetispulbrit, veidi soola, pool tassi piima, pakike vanillini, kolm supilusikat võid, pool tassi pruuni suhkrut, puuvilja.

Või ja suhkur vahustada juure klopitud munaga ja hästi hõõruda. Jahu ühes küpsetispulbri ja soolaga sõeluda ning

Biskviitrullid soojalt serveeritult magussöögina kas vanilli või mõne muu kastmega.

lisada aeg-ajalt koos piimaga esimesele segule juure. Kolm supilusikat võid sulatada vormis ühes pruuni suhkruga, sellele panna puuvili ning valada koogitaigen üle. Küpsetada keskmise kuumusega ahjus umbes 40 kuni 50 minutit. Lõpuks asetada kummuli taldrikule või koogisõelale ja lasta veidi seista, misjärele vorm ettevaatlikult eemaldada.

SIDRUNI PUDING.

Sulatatakse 50 gr. võid, millele lisatakse kohe 70 gr. jahu ja $\frac{1}{4}$ l. palavat piima. Nüüd keedetakse veidi ja hõõrutakse nii kaua kuni mass nõu küljest lahti lööb, misjärele lastakse jahtuda. 50 gr. võid hõõrutakse vahule, aegajalt juurde lisades 5 munakollast ja 100 gr. suhkrut, mis segatud ühe sidruni riivitud koore ja 2 sidruni mahlaga. Järgnevalt lisandatakse 100 gr. kooritud ja hakitud mandleid ning lõpuks 5 munavalge kõva vaht. Mass täidetakse võiga määratud pudingivormi ja keedetakse üks tund kuumas vees. Kastmeks sobib suurepäraselt koduvein, millele lisatud, kas õhukesi läbikõõritud sidruniviilukaid või vaarikamoosi.

Ilmus müügile kinnistes pudelites

pastöriseeritud piim

mis on täiesti vaba igasugustest haigusidudest, on terve ja täisväärtuslik. See piim on valmistatud eriliste sellekohaste aparaatidega H. Kustavuse piimatööstuses, Gildi tän. 3, mis on hiljuti valminud ja riikliku komisjoni poolt töö proovidel kõlblikuks tunnustatud. Piim on müügil H. Kustavuse piimaäris Gildi 3, tel. 12-49.

Jälgige H. Kustavuse piimatööstuse punase kirjaga etiketti!

Austavalt H. KUSTAVUS.

Vasikaliharullid.

Ained: 1 kg keenud vasikaliha, 50 g võid, 2 spl. hapukoort, 2 muna, 3 spl. riivsaia, petersellilehti, peent pipart ja 100 g rasva.

Liha ajada kaks korda läbi masina ühes leotatud saia. Lisada koor, pipar, petersellilehed, munad, vahustatud või ja valmistada sellest segust sõrmepikkused rullid. Veeretada munas ja riivsaia ja küpsetada rasvas helepruuniks. Süüa tomatikastme ja kartulitega.

Suur rolaad.

Suured 250 grammised lihaviilud klopitakse hästi läbi, riputatakse üle soola ja pipraga. Täide valmist. sealihast. leotatud saia ja sibulast, mis aetakse läbi hakkmasina ja lisatakse sool ja pipar. Segu asetatakse lihaviiludele, rullitakse kinni ja seotakse niidiga ringi. Praetakse nüüd ümbertrinki pruuniks ja smooritakse pajas pehmeks. Kastele lisatakse veidi jahu ja haput koort.

Makaroni puding.

250 g makarone murtakse sõrmepikkusteks tükkideks ja keedetakse soolases vees pehmeks. Nüüd määratakse vorm võiga, asetatakse vormi kord makarone, siis kuupideks lõigatud sinki või ülejäänud liha ühes hakitud sibulaga kordamisi kuni vorm täis. Peale riputatakse riivitud juustu ja võitükikesi. Kallatakse üle piimaga, kuhu lisatud veidi jahu ja paar lahtiklopitud muna.

Hautatud pikitud maks.

Vasika maks puhastada, veidi kloppida ja pikkida pekiribadega. Riputada üle soola ja peene pipraga ja riivsaia või jahuga. Küpsetada pajas rasva või võiga igalt poolt pruuniks, lisada 1 klaas vett või lihaleent, veidi sidrunimahla ja hautada kinnise kaane all pehmeks. Maks lõikuda vaagnale viiludeks ja kaste antakse lauale eri nõuga. Süüakse kartulite ja mõne salatiga.

Vene kalasupp (soljanka).

Ained: 1 kg haugi, ½ kg kiisku või väikeid ahvenaid, 100 g võid, 2 suurt sibulat, pipart, vürtsi, 100 g seeni, 2 hapukurki, 1 kl. haput koort, 2 spl. tomati putru, ½ sidrunit, 200 g viinivorst, 1 pea värsket või hapukapsast ja peenendatud petersellilehti ja mõned kooritud kartulid.

Kalad puhastada, pesta ja asetada katlasse. Kui keema tõusnud, korjata vaht ja suur kala välja võtta. Luud välja tõmmata ja tagasi keema panna. Kalaliha kaunis suurteks tükkideks lõikuda ja esialgu välja jätta. Kalade juure lisada keemisel pipar, vürts ja sool. Peenekshakitud kapsad ja sibulad hautada kalaleeme, sidruniviilude ja võiga pehmeks, lisada läbikurnatud kalaleem, viiludeks lõigatud kurgid, seened, viinivorstid, kartulilible, tomatipuder. Kui kartulid pehmeks keenud, lisada kalatükid ja pool osa koort ja veel kord üles keeta. ½ osa koort vahustada ja vaagnasse asetada, kuhu paks supp peale tõsta ja segi segada. Peale riputada peenendatud petersellilehti.

Pikantne salat.

Tükike keedetud loomaliha, keedetud sellerit, 2 äädikakurki lõigutakse peenteks ribadeks. Lisatakse maitseks veidi sinepit, riivitud sibulat, soola ja peent pipart. Kui on järele jäänud mingit praekastet, võib ka see juurde lisada. Siis segatakse salatile juurde veidi majoneesi, mis 1 spl. piimaga

vedelamaks tehtud. Asetatakse nõusse ja garneeritakse pealt muna, kurgi jne. viiludega.

Kala pruunis kastmes.

1 kg kala puhastatakse, riputatakse üle soola ja sidrunimahla. Asetatakse küpsetusvormi ja valatakse üle võis pruunistatud jahukaste, kuhu lisatud koor ja veidi pruunistatud suhkrut. Kala küpsetatakse praehjus küpseks. Kastele võib lisada veel marineeritud seeni või veidikese pärmi.

Piimatarrend.

Suurem osa 1 l piimast aetakse keema. Ülejäänud osale lisatakse umbes 80 g kartulijahu ja valatakse keevale piimale juurde. Siis lisatakse veidi suhkrut ja soola ja 4 minutilise keemise järgi 50 g võid, 20 g hakitud ja kooritud mandleid, 20 g apelsini ja sidruni sukaati (peenendatult). Valatakse vormi ja lastakse jahtuda. Garneeritakse puuvilja želeega.

Magussöök pohlamoosist.

2 munavalget ja 4 spl. pohlamoosi hõõrutakse kõvaks vahuks. 2 spl. kartulijahu ja samapalju suhkrut segatakse ettevaatlikult ½ l külma piimaga ja keedetakse alati ümber segades paksuks pudruks. Kui veidi jahtub, segatakse 2 munakollast ja noatsatäis vaniilini juurde ja kallatakse klaasvaagnale. Kui jahtudes tõmbub pealmine pind kõvaks, tuleb moosivaht peale valada ja kuni serveerimiseni jahtada hoida.

Bubert.

Ained: 1 l piima, 3 muna, ¼ kauna vanilli, ¾ kl. suhkrut, 3 spl. sõredat jahu või mannat ja 1—2 spl. peenendatud päkklaid.

Munakollane vahustada suhkruga ja vanilliga ja segada kergelt jahu, päkklaid ja keemakerkinud piim. Lasta keema minna tasasel tulel alati ringi segades, et põhja ei kõrbeks. Kui veidi jahtunud, lisada munavalge vaht ja kallata liuale jahtuma. Süüa marja- või sidrunikastmega.

Triibuline kissell.

Ained: 1 l lahjendatud marjamahla, 1 l lahj. puuvilja mahla, 1 l piima või koort, 2—3 kl. suhkrut, kaneeli, vaniilini ja 4—6 spl. kartulijahu.

1. Marjamahl suhkruga ja kaneeliga lasta keema minna. Lisada segades külma veega lahustatud kartulijahu, et paks kissell saab. Keeta läbi ja kallata liuale.

2. Piim lasta keema, lisada suhkur, vaniilin, peenendatud päkklaid või mandlid ja samapalju kartulijahu kui eelmisele kissellile. Tõsta lusikaga kord üle eelmise kisselli.

3. Puuviljamahl keeta suhkruga ja kaneeliga, lisada külma veega lahustatud kartulijahu samapalju kui eelmisele ja keeta läbi. Tõsta eelmise kisselli peale ja riputada üle suhkruga. Süüakse külmalt rõõskpiimaga või koorega.

Kokkuhoidu, puhtust, mugavust võimaldab
AIVAZ'i odav

KEEDUPLAAT

— asetatud pliidile, pliidirõngaste asemele

Müügil igas rauakaupl. ja vabr. laos

A.I.V.A.Z

TALLINN, Soo 27

Nõudke Tartu Piimaühingu

kõige moodsama plaatpastööriga valmistatud

pastöriseeritud piima,

steriliseeritud pudelites. — Piim omab loomuliku toorpiima maitse. — Müügil kõigis toiduainete kauplustes. TARTU PIIMAÜHING.

Kellel oli õnne

TELLIJATEVAHELISEL PREEMIAATE JAGAMISEL SAID JÄRGMISED TELLIJAD PREEMIAATEKS ALLJÄRGNENAID ASJU:

SINGER ÖMBLUSMASIN — E. Vasser, Veriora.

KOHVISERVIIS „MARET“ — E. Rosenberg, Laeva p.-ag.

KLEIDIRIIDEID: Helene Paabor, Tartu; Emilie Unt, Tartu; Salme Rõõm, Tartu; Hilda Tubli, Tartu; M. Stamm, Esna.

HELIPLAATE: Ria Vipper, Tallinn; E. Siiberg, Kil. Nõmme; E. Tammin, Mäksa; Irene Vende, Sonda; Ilse Okas, Tudu; H. Tootsi, Ahja; S. Rummo, Kukruse; Ida Antam, Sindi; Ella Meier, Sangaste; Helju Arras, Järva-Kahala.

PÄEVALEHT „UUS EESTI“ TELLIMISI à 3 KUUD: Hilda Matt, Kehra, pk. 4; Põltsamaa Haigemaja; L. Neeme, Rootsi; F. Riismandel, Loodi.

„NIVEA“ KREEME TUUBIDES à 1 TUUB: Maret Raid, Pärnu; Marie Soldver, Valga; Aino Nolk, Kohtla; E. Saar, Sonda; E. Essenson, Aravete; Linda Kurss, Saadjärve; L. Vihvelin, Viljandi; Anna Zupping, Röpina; M. Vain, Tarvastu; N. Peterson, Kavastu; Paula Mark, J.-Jaani; Kangermann, Mõniste; Elvi Tulpe, Vigala; M. Park, Saadjärve; N. Riives, Tartu; Ilse Okas, Tartu; J. Roots, Tartu; Rebane, Tartu, Filosoofi tän.; Anna Põdra, Pärnu; A. Rindberg, Tallinn; L. Alaver, Võru; E. Murumets, Risti.

„LEODOR“ KREEME à 1 TUUB: L. Ritsik, Tartu; K. Pähkel, Nõmme; S. Viipel, Tallinn; O. Reisok, Tallinn; L. Olev, Tallinn; S. Kütt, Narva; L. Peters, Tartu; R. Audova, Tallinn.

KORV „LIVONIA“ ÕLUT: S. Plaks, Tallinn.

KRAED TARTU TRIIKPESU VABRIKULT à 2 tk.: L. Laigar, Jõeletme ag.; M. Viks, Rõuge; Maria Everst, Tartu; M. Pill, Tartu; M. Loka, Kambja; A. Soonvald, Puurmani.

TORT KONDIITRIÄRI J. LILL'elt. 1 TORT: Hiie Lepamäe, Koluvere p.-ag.

„SIIRI“ SEEPE SEEBIVABRIK A. FREDERKINGILT à 1 seep: Ilse Tooming, Avinurme; A. Kraus, Torma; Olga Siirak, Otepää; T. Schiele, Kunda; Anna Kibar, Vändra; Salme Naaris, Tori; S. Muro, Pärnu; A. Mitt, Are ag.; M. Maarits, Võru; M. Unt, Porkuni; Hedv. Kangro, Tartu; K. Pitkard, Tartu.

TORT KONDIITRIÄRI ED. UNIVER'ILT: Hilda Norden, Tartu.

KOTT SAIAJAHU „CERES'ILT“: P. Sagen, Tallinn.

TASUTA TANTSUKURSUSE VÕIMALUS tantsuõpetaja J. ADAMTAU JUURES: E. Lind, Tartu; Laine Kvell, Tartu; L. Lomp, Tartu; Erika Langei, Tartu; Emma Menson, Tartu; Aino Läte, Tartu.

VÄIKE KOTT SAIAJAHU, 8 KG, KPL. L. SELMANOVITZ'ILT: Ida Naarits, Tartu.

FOTOVÕIMALUS 1 SUUREKS PILDIKS 18x24 SM FOTO EHAPALU JUURES TARTUS: Pr. F. Jüriado, Tartu, Alvi Tanilo, Kaarepere.

1 PAAR NAISTERAHVA BOTIKUID: Ksenia Laius, Tatermaa p.-ag., Hiiumaal.

1 PAAR MEESTER. KALOSSE: Jüri Toobol, Kaasoo ag.

MEESTERAHVA ÜLIKONNARIIE „EKSTRA“, A. TRASS'I VILLAVABRIKULT: Joosep Jeepli, Kavastu, Koosa.

TASUTA „GRIESER“ AURULOKID — JUUKSET. J. LUKKSEPP'A JUURES: Oskar Rassa, Kastre-Võnnu.

KLEIDIRIIE VILLATÖÖSTUS A. KUUSIK'ULT: Ester Rooda, Saare, Kärla p.-ag.

„VERONIKA“ KREEME à 1 KARP: Kärt Argel, Vana-Kariste; A. Tolk, Aru p.-ag.; H. Paas, Alatskivi; Linda Kiitmann, Toolamaa; Maret Napritson, Haanja; L. Veskimets, Alatskivi; R. Roovet, Vastsemõisa; R. Maasik, Tartu; H. Laev, Nõmme; J. Kõks, Vana-Suislepa; Regina Lind, Jõgeva; Olga Nööp, Tartu; Ella Meier, Sangaste; Salme Kontus, Penuja ag.; L. Rinne, Tartu; Hõrak, Võru; Erik, Petseri; S. Laiuste, Värskä; Kink, Tartu; L. Kollamets, Ahja; Vanda Kordt, Torma; E. Luik, Tartu; Lea Ehrlich, Tartu; Aino Raudsepp, Vastse-Kuuste; H. Vammus, Lümanda.

KRAESID TRIIKPESUVABRIK R. LEPIK'ULT à 2 KRAED: E. Mikk, Lihula; pr. Mikkel, Tartu; S. Värton, Lüllemäe; Feldmann, Tartu, Tähe tän.; L. Muru, Puurmani; E. Poska, Tartu.

E. KIRJANDUSE SELTSI RAAMATUID KR. 5.— EEST: S. Plunt, Aigna p.-ag.

PREEMIAATE JAGAMISEL SAIVAD RAAMATUAASTA PUHUL RAAMATUID JÄRGMISED TELLI-

JAD: Gerda Ladvig, Tartu; Emma Menson, Tartu; Marta Raud, Tartu; Els Asari, Tartu; E. Mathiesen, Tartu; Ida Peedius, Tartu; M. Leismann, Tartu; Hilda Jänes, Petseri; Linda Lubi, Tartu; Berta Lint, Tartu; M. Lukats, Tartu; Edgama Poska, Tartu; Hermann Müller, Ulila; Katariina Brandt, Tartu; Jenny Krepp, Mäksa; L. Laurberg, Tartu; Ene Maa, Tartu; Erika Kikas, Tartu; Hilda Tubli, Tartu; Salme Pöder, Kallaste; Salme Tõldsepp, Tartu; M. Porovardja, Puurmani; Aino Läte, Tartu; pr. Kull, Tartu; Henni Sakkeus, Tartu; Salme Muremaa, Nõmme; Salme Iljinsky, Tartu; Salme Plaks, Ahja; Marta Keiss, Tartu; Johanna Kirm, Tartu; Elsa Vöölmann, Kaarepera; Elsa Käppa, Hellenurme; Leili Koppel, Torma; M. Suurman, Toolamaa; Ella Tseikar, Ahja; Malle Tormiste, Rõuge; Leida Peterson, Elva; Liisa Joaste, Võhma; Miralda Mühlberg, Osula; Leida Grünwald, Pala; Helvi Kõva, Võru; Faina Riismandel, Loodi; Maret Poltimäe, Põltsamaa; Hilda Lauren, Röpina; Alma Makkar, Palamuse; Elmar Lepik, Tartu; A. Peterson, Oiu; Linda Saar, Tartu; Salme Kõiv, Tapa; Aita Kübarsepp, Varnja; A. Sandberg, Tallinn; Linda Räämet, Ambla; E. Raja, Kallaste; E. Varul, Petseri; Lilli Laiagar, Jõeletme; Anna Kirotar, Tallinn; Alice See, Einmani; Nelli Tael, Paide; Marie Valtin, Pikasilla; A. Maiblum, Kreenholmi; Alma Tigasson, Kaagvere; H. Sibul, Võru; Joh. Rämna, Lahavere; Elsa Kvasnik, V.-Maidla; M. Viks, Rõuge; Aino Minner, L. Tähkvere; Maret Arukask, Risti; E. Lahe, Märjamaa; Ella Voltri, Kuremaa; pr. Kiisvek, Petseri; Kuhlbusch, Viljandi; Hermiine Unt, Paistu; Aliide Martin, Paide; Helmi Saar, Võhma; Salme Tenter, Kolga-Jaani; Hilda Freimut, Aseri; Alma Leppik, Viljandi; Aliide Grünberg, Lohusuu; Hilda Ploom, Tõrva; Ella Kass, Viljandi; K. Sirgo, Kallaste; Sinaida Linn, Tartu; Johanna Peck, Päinurme; Linda Lõoke, Esna; Ella Laarmann, Viljandi; Aino Grünverk, Tamsalu; Epp Jüriste, Viljandi; Salme Pöder, Veriora; R. Königsberg, Tallinn; Ludmilla Kuuse, Tallinn; Marie Tusti, Tallinn; Hanna Lukashevitz, Nõmme; Hildegard Areng, Tallinn; Maret Raid, Pärnu; Leida Saari, Narva; pr. Agnes Rezold, Tartu; Leida Viira, Tartu; Leida Sommelar, Vara; Jenny Lõns, Hiiu jaam; Tõldsepp, Tartu; Marie Sildver, Valga; Aino Nolk, Kohtla; A. Lõhmus, Tallinn; Elsa Kanger, Püssi; El. Saar, Sonda; H. Tessum, Otepää; O. Tarto, Röpina; M. Annus, Vastse-Kuuste; M. Laane, Tarvastu; B. Naermann, Tallinn; Erika Essenson, Aravete; L. Vint, Tartu; M. Loka, Kambja; M. Valdmann, Riisipere; A. Turner, Lihula; Liidia Veltbach, Jõhvi; B. Pärtmann, Lügane; Ida Ilves, Tallinn; L. Siilbaum, Tartu; Linda Läht, Kavastu; M. Kõrkman, Rõusa; L. Männigo, Viljandi; pr. Meeni, Viljandi; A. Juhanson, Viljandi; M. Oja, Viljandi; I. Uusvell, Kunda; Selma Lepik, Kohtla-Järve; E. Tammesalu, Valga; M. Kartau, Kil. Nõmme; A. Ausmees, Narva; Oskar Aero, Tartu.

FIRMA E. GÜNTHERI RIIDEVÄRVE à 1 PAKK: pr. Kull, Tartu; H. Sakkeus, Tartu; E. Käppa, Hellenurme; L. Koppel, Torma; M. Tormiste, Rõuge; L. Peterson, Elva; A. Toomberg, Sangaste; Rita Kaarmann, Tallinn; M. Keeris, Vaabina; M. Hanson, Sigaste.

Praktilisi kinke,

vajalikke majapidamistarbeid jne. **ei põlga keegi.** Seepärast külastage meie ärisid ostude tegemisel.

A-S. D. MIRVITZ & POJAD

Tallinn, S. Tartu maantee 13, telefon 306-81. Tartus, Raekoja 6.

Raamat — parim sõber

Jaan Vahtra: „Minu noorusmaalt“ II. Autori kaas ja tekstiillustratsioonid. „Noor-Eesti Kirjastus“, Tartus, 1935. a. Hind Kr. 4.25.

Jaan Vahtra „Minu noorusmaalt II“ on oma uudsuse ja värskuse poolest esmakordne sellelaadiline teos eesti kirjanduses. See on rida kummalisi elupilte autori enese elust rändava põllutöölisena, kontoriametnikuna ja küla kooliõpetajana, jutustatud suure lihtsuse, otsekoohesuse ja elujaatava huumoriga.

Jutustades inimestest ja oludest loob autor võrratult huvitava kogupildi Võrumaa rahvaalgustaja elust 30 aasta eest. Võib öelda, et „Minu noorusmaalt“ II on raamat, mida võib võrrelda kuulsale „Confessions'iga“, — nii palju on temas halastamatut enesepaljastamist ja tõetruid pilte kaasaegseist, kelledest paljud veel tänapäev elus. Peale kõige muu läbib raamat Võrumaa metsade, mägede ja orgude luuleline ilu, mida Vahtra on osanud anda edasi kunstnikule omase osavusega. Raamat on autori enese poolt rikkalikult illustreeritud.

Kornei Tšukovski: Muinasjutte lastele. Vabalt eestindanud J. Kärner. K. Rotovi illustratsioonid. Eesti Kirjastuse Kooperatiivi väljaanne, Tartus, 1935. a. 101 lhk. + 9 värvipilti. Hind Kr. 2.75.

Kornei Tšukovski kuulub kõige tähtsamate ning loetavamate tänapäeva lastekirjanikkude hulka. Tema teosed on laialt levinud mitte üksi Nõukogude-Venes, vaid ka väljapool selle piire. Isegi vene pagulaste ringkonnad, kes müüdi Nõukogude-Vene kirjandusse suhtuvad väga umbusklikult, hindavad Tšukovski lastejutte väga kõrgelt.

Tšukovski teostel, mis määratud lugemiseks mudilastele, puudub igasugune poliitiline värving. Need on kirjutatud eeskätt kasvatusliku sihiga. See kasvatuslik tendents omakord aga ei muutu kuski pealetungivaks, kuivaks, õpetlikuks. Lihtsalt, lastele arusaadavalt vestab ta lugusid loomadest ja eluist asjust, pannes nii ühes kui teises inimesena kõnelema ja liikuma, teotsema ja seiklema. Ning seda kõike teaduslikult, väikeste fantaasia kohase loogikaga rakendades ta saavutab nagu iseenesest oma kasvatusliku sihi.

Tšukovski muinasjutud tohiks igati osutada suupärasteks paladeks ka eesti lastele.

Rich. Janno: Vutimehed. Noorsoojutt R. Tiituse illustratsioonidega. Eesti Kirjastuse Kooperatiivi väljaanne, Tartus, 1935. a. 150 lhk. Hind Kr. 2.50.

Raamat viib lugeja olustikku ning elutingimusesse, mis valitsesid Eestis enne maailmasõda. Ühelt poolt tärkav

spordivaimustus ja teisalt teravad vastolud võimutsevate „sakstega“ viivad agarad ning hakkajad poisid mitmesugustesse juhtumistesse ja seiklustesse. Kehvad ja vaesed on nad enamikus, aga seda vahvamat vaadatakse näkku eluraskusile. See on see generatsioon, kes mõni aasta hiljem läks koolipingilt vabadussõtta, tegelikult tõestama neid püüdlusi, mis lapsepõlves juba pulbitsesid ja panid poisse mõtlema ning murdma takistusi.

„Vutimeeste“ sündmuskäik on rajatud poiste omavaheleliste heitlusile ning võitlusile, mis „Valkspargi“ ning „Kassisaba“ poiste vahel sageli muutuvad õige kuumaks. Aga sel kahel laagril on oma ühine vaenlane „saksa junkrud“ ja sel pinnal lüüakse juba päris tõelisi lahinguid. Nende võitluste foonil areneb ühtlasi perekonnadrama, mis tahab kujutada, kui suurte raskustega tuli heidelda meie vaesemal linnakodanikul alles 20 aastat tagasi, et anda oma lapsele haridust ning väärilist seisukohta ühiskonnas.

Lugupeetud lugejaskond!

Avame oma ajakirjas pisikuulutuste avaldamiseks vastava nurga, nagu meie Jõulunumbris teatasime. Kuulutustel „Maretis“ on eriti suur mõju, sest ta seisab pikemat aega kümnetuhandete inimeste silmade all ja ei kaota nii ruttu oma mõju.

Kuulutusi sellesse osakonda võtavad vastu kõik meie üksiknumbrimüüjad üle maa. **Kuulutuste hinnad on 1 veerul m/m 5 senti.** Tartus võetakse pisikuulutusi vastu talituses Lossi tän. 7 iga päev kella 9—3 p. l.

Tutvusekuulutusi meie ei avalda.

Vanem naisterahvas, kes
TUNNEB
õmblustööd

ja omab masina, otsib vastavat tegevust. Võib ka kodusse õmblema minna. Ei nõua suurt tasu. Slt. ms. „Õmblen“ all.

Kes sooviks müüa või mõne teise numbri vastu vahetada
1935. a. „MARET“ nr. 2 ja 3, palume teat. talitusse Tartu, pk. 22.

Kindlustusvõimeline härra leiab Tallinnas

KUULUTUSEKOGUJA KOHA.

Sooviavald. Tallinn „Pressa“ ms. „Kuulutusele „Maretis“ — vaba koht“.

Otsitakse Tallinnas väike-sele perekonnale 2—4 toal. korralikku KORTERIT, soovivat Kadrioru rajoon ja keskküte. Pakkum. Tallinn „Pressa“ ms. „Maretis kuulutaja“.

Müüa 1932. a. mudel „RENAULT“ auto 8 HP. Hind kr. 1.500— Auto on korras, vajab vaid värvimist. Näha Tartus Mäe tän. 27—12.

Kes võimaldaks keskkooli lõpetanud tütarlapsele MINGISUGUST TEENISTUST. Nõus ka ärasõiduks. Lahked pakkum. palun saata Tartu pk. 22, ms. „Edasi-püüdlik“ all.

Müüa vähetarvitatud „HALDA“ TAKSOMEETER. Näha saab Tartus, Mäe tän. 25, majaomanikult.

Kellel vabaneb nägusa vaa-teaknaga

ÄRIRUUM

Tartus kesklinnas. Soovitav peale äriruumi veel paar vähemat kõrvalruumi. Teat. slt. „Äriruum vabaneb“.

Intelligentne väike perekond vajab kevadeks

moodsat 2—3-toalist

KORTERIT

ühes vannitoa ja veevärgiga, võimalikult kesklinna lähedusse paremasse linnaossa. Teat. vabanemisest slt. ms. „Moodne korter“.

Noor daam, kes tunneb kontoritööd ja valdab kolm kohal. keelt, leiab vähema-

PALGALISE KOHA

tööstuse kontoris. Sooviavaldused ühes senise tegev. kirjeldusega saata slt. Ms. „Korralik“ all.

Inventuur-väljamüük 15. jaanuarist 31. jaanuarini

M ü ü g i l

moe-, pudu-, trikoo- ja pesukaubad
10—50% hinnaalandusega.

Suur väljavalik

Moe-, pudu- ja pesuäri
Tartus, Kүүini t. 5

Firma J. & R. Raudsepp

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

Tartus, Narva tänav 31, telefon 10-07
Tallinnas, Suur Tartu maantee nr. 8

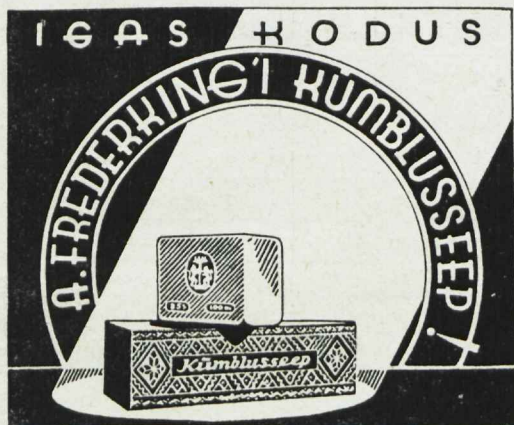
MÜÜA

head kodumaa villast riidet, lõnga ning
erilist tähelepanuväärivat kodumaa
vaiba- ja käsitöölõnga igas värvis.

KRAASIMISE,

ketramise ja korrutamise ning riide vär-
vimise, vanutuse ja pressimise tööd
tehakse kiirelt võistlemata headuses.

Ostetakse maalamba villu.

MARET

Daamide üliriideid,
kostüüme, mantleid,
kasukaid

soovitab maitsekas valikus

A. KÖST,

TALLINN, Niguliste 16, telef. 429-81

Talve-hooajaks

ülrikonna-, palitu-, mantli- ja kleidiriideid suurimas vali-
kus mitmekesiste mustrite ja toonidega
soovitab kodumaa vabrikute riidekauplus

Herman Rõivas

TALLINN, ESTONIA PUIESTEE 11, telef. 304-80

VIIMANE AEG

on käesolevaks aastaks tellida NAISTE
JA KODUDE KUUKIRJA „MARET“.

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

1	2	3	4	5	6			7	8	9	10	11	12			13	14	15	16	17	18
19								20				21				22					
23				24	25	26	27			28					29			30			
31			32	33		34	35			36					37		38	39			
40		41			42				43			44			45		46				
	47									48	49			50		51					
52				53	54	55				56	57					58					59
					60	61	62					63			64						
65		66		67	68	69		70			71			72			73	74		75	76
					77					78	79	80		81							
		82	83		84					85	86		87	88		89					90
		91						92	93				94	95							96
		97			98		99						100	101			102				
103																					

Paremale: 1. Seda teab iga teadlik naine; 19. Järv Lätis; 20. Ese majapidamises; 21. Tuntud sisehaiguste arst Tartus; 22. Öeldakse tormiste ilmade kohta; 23. Metsik viha; 24. Hollandi maalikunstnik 17. saj.; 27. Vastne; 28. Tulevad tasuda; 30. Naisnimi; 31. Sidesõna; 32. Soome kirjanik; 34. Kuu; 36. Kala; 37. Endisele; 40. Vene endine valitseja; 42. „Estonia“ lavajõud; 43. Babüloonia jumalus; 44. Töö; 46. Kuusa järve asukoht; 47. Kiida — murdes; 48. Jõgi Lätimaal; 50. Jõgi Venemaal; 51. Sõiduabinõu; 52. ... pildid on elavad; 54. Kinnitusselts Eestis; 56. Perekonna rõõm; 58. Elamute kogu; 60. Tarvitajate Keskkühisus — lühend.; 62. Võõrapärane meesnimi; 63. Meesnimi; 64. Teadete büroo Eestis; 65. Kääne — lühend; 68. Nöökima — üliõpilaste šargoonis; 71. Eesti kirjanik; 72. Arv; 75. Surnutuha nõu; 77. Taotakse rauda; 79. Söögiaine; 81. Riik Euroopas; 82. Meesnimi — võõrapärane; 84. Kadus Eestis 12. märtsil 1934. a.; 85. Naisnimi; 87. Mootorratate firma; 90. Naisnimi; 91. Meesnimi; 92. Koht Põhja-Eestis; 94. Vanadused; 96. Roomaja; 97. Ainult — saksakeeles; 98. Mina; 99. Seente kasvukoht; 100. Sõiduk; 102. Linn Venemaal — Uurali jalal; 103. Tegevus, mida teeb iga „Mareti“ lugeja.

Alla: 1. Sisurikkaim naisteajakiri Eestis; 2. Vald, kus asub Joh. Liivi haud; 3. Tänav — prantsuse keeles; 4. Päikesele lähim koht maakeral; 5. Esperanto selts Viljandis; 6. Maadleja; 7. Toredate; 8. Vankritel; 9. On — inglise keeles; 10. Linn Eestis; 11. Kontorites tarvitusel olevad masinad; 12. Naisnimi; 13. Jaatus; 14. Tekib ajajooksul; 15. Kalade sigimusviis; 16. Egoistlik sõna; 17. Kaitsevahenditega varustamata; 18. Keemiline riietepuhastus töökoda Tartus; 25. Üks vanemaid; 26. Toiduaine; 29. Alumiiniumi vabrik Eestis; 33. Linn — tšehhi keeles; 35. Aate-inimene; 38. Imetegev pühapilt; 39. Kreeka ju-

malaid, 41. Mehe nimi; 42. Noot; 45. Surm — saksa keeles; 48. Merilind; 49. Asundus Virumaal; 52. Võlanõudjate kokkuastumine; 53. Sidesõna; 55. Jõgi Eestis; 57. Vaheaeg; 59. Kihelkond Valgamaal; 61. Tegusõna; 64. Sidesõna; 66. Linn Itaalias; 67. Kloostri ülem; 69. Tööväli; 70. Mõõt; 73. Koduloomad; 74. Tegevik; 76. Laiendatakse silmaringi; 78. Mägestik; 80. Härja rakmed; 83. Häälitsev — koera tegevus; 86. Olid — ladina keeles; 88. Nõu vedeliku jaoks; 90. Sideaine; 93. On — saksa keeles; 95. Näo osa; 99. Mina; 101. Kaks konsunanti.

Eelmise lahendus

o	i	v	a	l	i	n	e		a
p	u	o	s	a	r	i	i	k	
a	a	r	h	e	e	s	t	i	
a	b	a	ž	u	u	r	a	h	
l	i	m	u	s	i	i	n	k	a
k	a	r	u	s	a	g	a	r	
o	a	n	u	i	e	i	t		
s	a	b	a	a	r	g	u	s	
t	s	a	a	r	i	d	a	s	e
m	e	l	l	e	e	n	r		
a	u	r	p	u	n	e	t	a	v

TEIE KÜSITE — MEIE VASTAME

Lugeja M.

Ehkki heegeltööd praegu väga moes, siiski ei valmistata pitsidega käterätte. Osalt on see ka maitseasi. Kui Teie erilisel meeldib, võite valmistada ka pitsidega, sest nägusad nad on. Praegu tehakse rohkem lihtsa palistuse või piluga otsa ja monogramm või mõni pesumärk. Pikkus tehke nii, kuidas Teile meeldib, tehakse 1—1,5 m-ni. Kui saadate oma nimetähed, avaldame sobivaid monogramme veebruarikuu numbris.

Lugeja Kildust.

Avaldame beebilõikeid veebruarikuu numbris.

Tellijä Eigaatast:

Teie soov jäi jaanuari nr-sse hiljaks, katsume avaldada mõned moed veebruari nr-is. Kaks monogrammi leiata käesoleva kuu mustrilehelt.

Kohalik lugeja:

Teie soovile, avaldada ilmunud niplispitside mustreid uuesti heegeltöödena, ei saa kahjuks vastu tulla. Niplistööd praegu väga moes olles, on küllaltki vastupidavad ja näevad palju õrnamad välja kui heegeltööd, edenedes märksa kiiremini ka valmistamisel. Tuleb ainult veidi oskust omada.

Katsume edaspidi anda täieliku õpetuse nende pitside valmistamiseks.

„Noor naine“.

1. Rahustuge, haiguse nähuga siin küll tegemist ei ole. Kuid põhjuse lähem selgitamine võib sündida ainult kirja-teel, kui saadate oma aadressi.

2. Peske külma veega ning masseerige rahulikult edasi. Mõnel juhul aitab.

3. Võimlemine on siin ainus abinõu, muidugi selline, mis paneb vastavad lihased töötama.

KÕIGILE ÜKSIKNUMBRITE MÜÜJATELE!

Palume hiljemalt 1. veebruariks läinud aasta arved täielikult tasuda.

Kes arveid eelmise aasta eest täielikult tasunud pole, neile enam veebr. kuu numbrit ei saadeta. Ühtlasi teatame, et meie enam oma ajakirja ei saada Rakveres M. Mägi'le ja Joh. Triefeldt'ile müügile.

„MARETI“ talitus.

„MARETI“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishind: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. — Kulutuse hinnad kaantel: viimane välimine külg Kr. 120.—, seesmised à Kr. 100.—, tekstis 1 mm üle lehekülje 25 snt., tekstikirjaga 30 snt. Kulutajatele võimaldatakse koha valik võimaluste piires. Kulutuste väljatöötamisele pannakse erilist rõhku. — Väljaandjad: V. Kask ja P. Puusepp. Toimetuse ja talituse Tartus, Lossi tän. 7, telefon 15-20, postkast 22. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Posti jooksev arve nr. 2201. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 18. jaanuaril 1936. a.

EESTI HARIDUSLIIT

TALLINN, UUS TN. 2-2. (VANA-VIRU JA UUE TN. NURGAL)

Telefonid: Juhatus ja peasekretär 452-03, büroo ja teatritarvete ladu 452-02.

Teatritarvete ladu:

Näidendite laenukogu.
Parukate laenukogu.
Kostüümide laenukogu.
Jumestamise vahendid.
Gaasilambid ja laternad.
Dekoratsioonide valmistamine.

Ajakiri «Arens»

Vabaharidustöö ideoloogilisi küsimusi.
Juhiseid seltsitegelastele.
Ülevaateid vabaharidustööst.
Nõuandeid väikelavategelastele.
Kirjanduse ülevaateid.
Tellimishind Kr. 2.— aastas.

«Regina»

Eau de Cologne * Lõhnaõli

Puuder * Kreemid * Kõõnelakk

o n k õ r g e k v a l i t e e d i g a !

A.-s. Prov. J. Lill, Tartus

RIIETURITE ÜHISKAUBAMAJA

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 19. TELEFON 455-77

SOOVITAB
RIKKALIKUS
VALIKUS
IGASUGUSEID

meester. ja naister. riideid ja manukseid

Suurim riidekaupade ladu Eestis.

SOODSAIM OSTUKOHT IGALE!

Mugava ja moodsa

korteri sisustamiseks

leiate kõige suuremas valikus:

kodu- ja välismaa **mööbliriideid**,
juute- ja kookos-**põrandariideid**,
saali, kabineti ja söögitoa **kardinaid**,
valmis **aknaeesriideid** ja **stoore**,
automaat **ruloosid**, tikandusega ja ilma,
pikese- ja tüll-**päevatekke**,
puuvillaseid, villaseid, siidist ja satäänist vateeritud **vooditekke**,
juute- ja linoleum-**põrandavaipu** igas suuruses,
ukseesriideid ja valmis **uksekardinaid**,
inglise **põrandalinoleumit** ja **linoleum-linikuid** jne. jne.

M. Jänese suurärüst

TARTUS, KAUBAHOOV 9-10-11-12. KÖNETRAAT 5-91. ASUTAT. 1899 A.

Emad!

Suurimad raamatuseõbrad on noored.

Teie hool on neile anda vaid hääd noorsookirjandust.

„Noor-Eesti Kirjastusel“ ilmuvad järgmised väärtuslikud noorsooraamatud:

R. Roht:

Väleküüs ja Tuhknai.

Kaas A. Peernalt. Hind broš. kr. 3.50, köites kr. 4.—

See on lugu rebasest ja koerast, mis esitatud Rohule omases selges ja lihtsas stiilis.

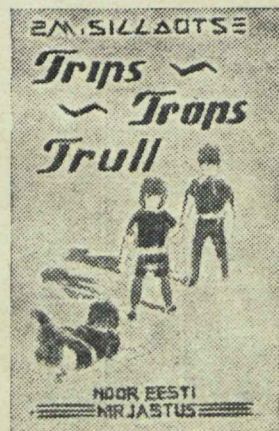

H. Mäelo:

Pärt on minu sõber.

Kaas ja illustratsioonid A. Peernalt. Hind kr. 1.25.

Autor näitab siin noorile lugejaile, kuidas tavaline eesti poiss tänu eestlase visale edasipüüdlikkusele edu saavutab.

M. Sillaots:

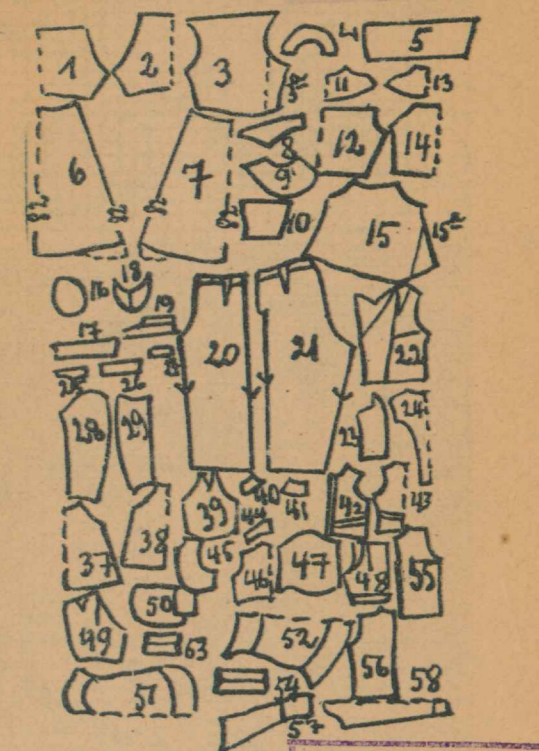
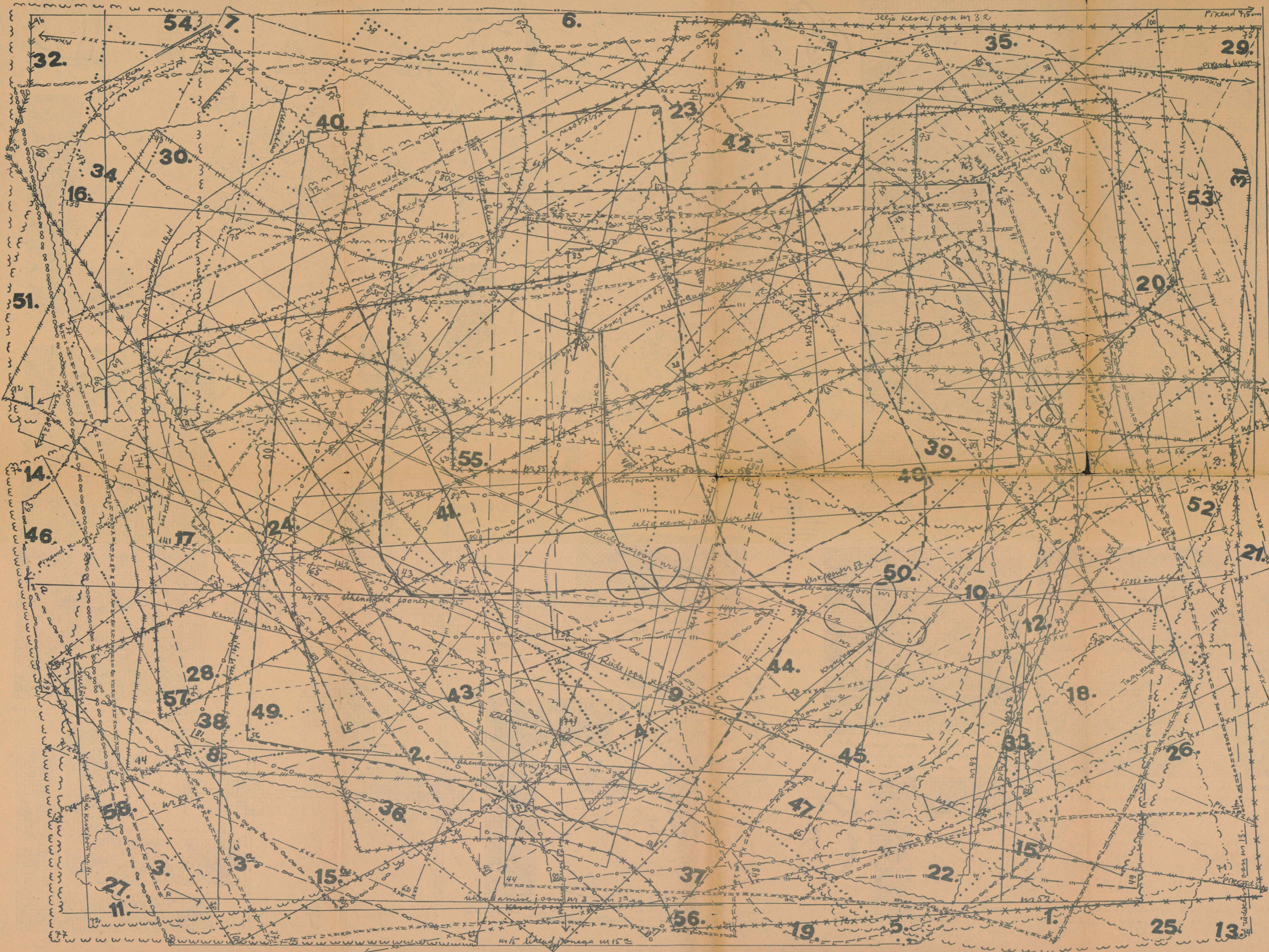
Trips, Traps ja Trull.

E. Järve kaas ja illustratsioonid. Hind kr. 1.—

See on jutt kolmest väikesest poisist ja nende lapsepõlve pisikestest elujuhtumistest ja on igale lapsele heaks juturaamatuks.

O-Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“, Tartus.

Raamatukauplus Tartus, Rüütli 11.

EESTI RAHYUS-RAAMATUKOGU

Maret

Naiste ja kodude kumkiri
Jaanuarikuu lõike- ja
mustrileht 1936. a.

Lõige I. Kleit nr. 17, 88 sm rinnamõõdule.

- 1. Estitükk
- 2. Seljatükk
- 3a) Varrukas
- 4. Manseti ja varroka vaheosa
- 5. Mansett
- 6. Eslaid
- 7. Tagalaid
- 8. Krae
- 9. Passi alus
- 10. Manseti alus

Lõige II. Pluus nr. 45, 96 sm rinnamõõdule.

- 11. Esimene passiosa
- 12. Estitükk
- 13. Tagumine passiosa
- 14. Seljatükk
- 15a) Varrukas
- 15b) Varrukas

Lõige III. Sausamüts.

- 16. Põhi
- 17. Põhiosa
- 18. Ääriosa
- 19. Nõkk

Lõige IV. Sausaülikond nr. 38, 88 sm rinnamõõdule.

- 20. Püksi esimene pool
- 21. Püksi tagumine pool
- 22. Jaki estitükk
- 23. Seljatükid
- 24. Task
- 25. Krae
- 26. Krae
- 27. Pöön
- 28. Varruka osad
- 29. Varruka osad

Lõige V. Mehe kodukaub nr. 48, 100 sm rinnamõõdule.

- 30. Estitükk
- 31. Task
- 32. Selg
- 33. Reväärütükk
- 34. Krae
- 35. Varrukas
- 36. Varrukas

Lõige VI. Tütarlapse kleit nr. 26, 2-3 a.

- 37. Estitükk
- 38. Selg
- 39. Varrakas
- 40. Krae esimene pool
- 41. Krae tagumine pool

Lõige VII. Poisikese ülikond nr. 28, 3-5 a.

- 42. Pluuasi estitükk
- 43. Pluuasi selg
- 44. Krae
- 45. Kuu estitükk
- 46. Kuu selg
- 47. Varrakas
- 48. Püksi estitükk
- 49. Püksi tagatükk
- 50. Task

Lõige VIII. Püksärk nr. 42, 88 sm rinnamõõdule.

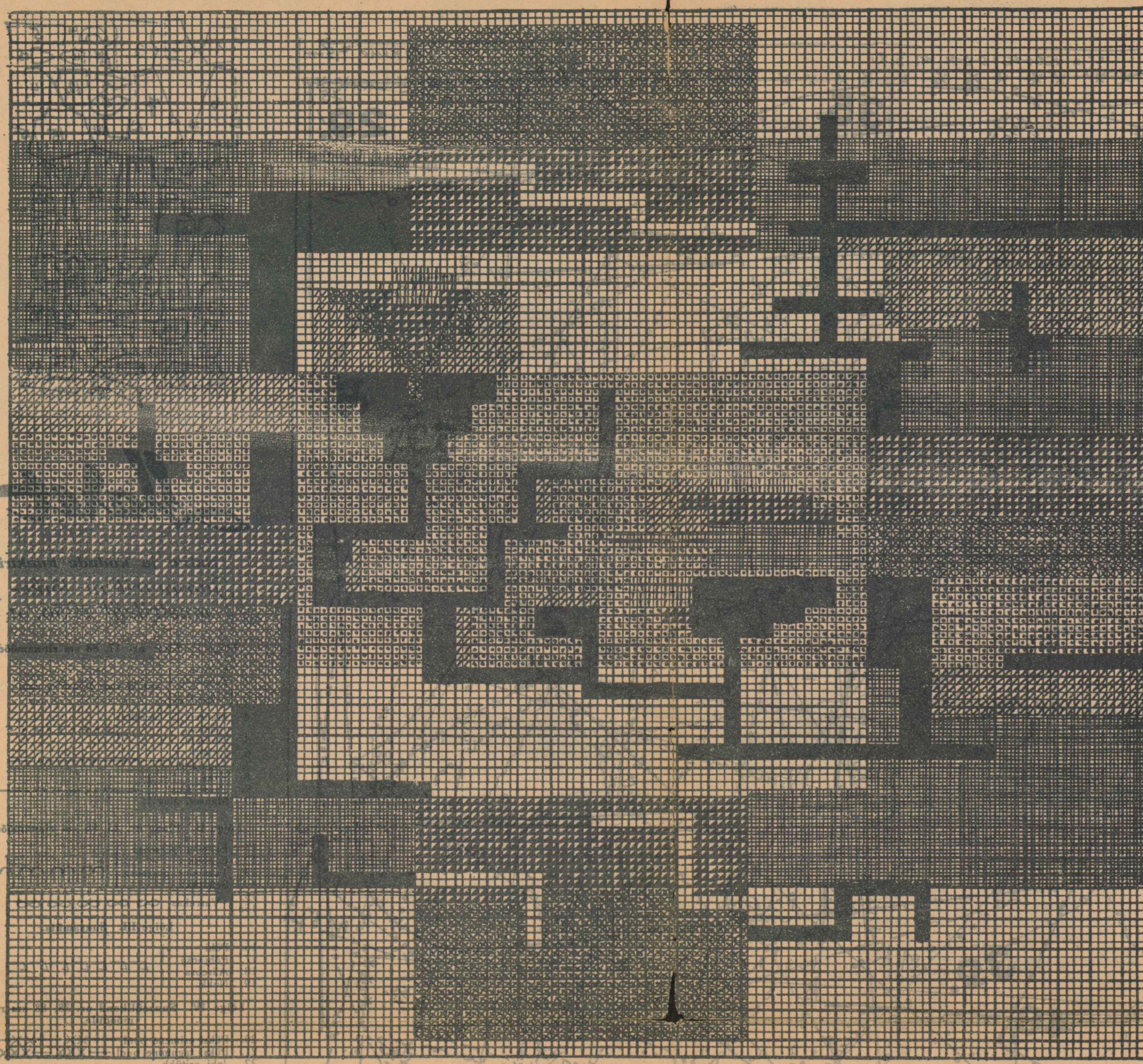
- 51. Estitükk
- 52. Seljatükk
- 53. Esimene vaheosa
- 54. Tagumine vaheosa

Lõige IX. Heegeldatud triibulise kampsuni lõige 96 sm rinnamõõdule.

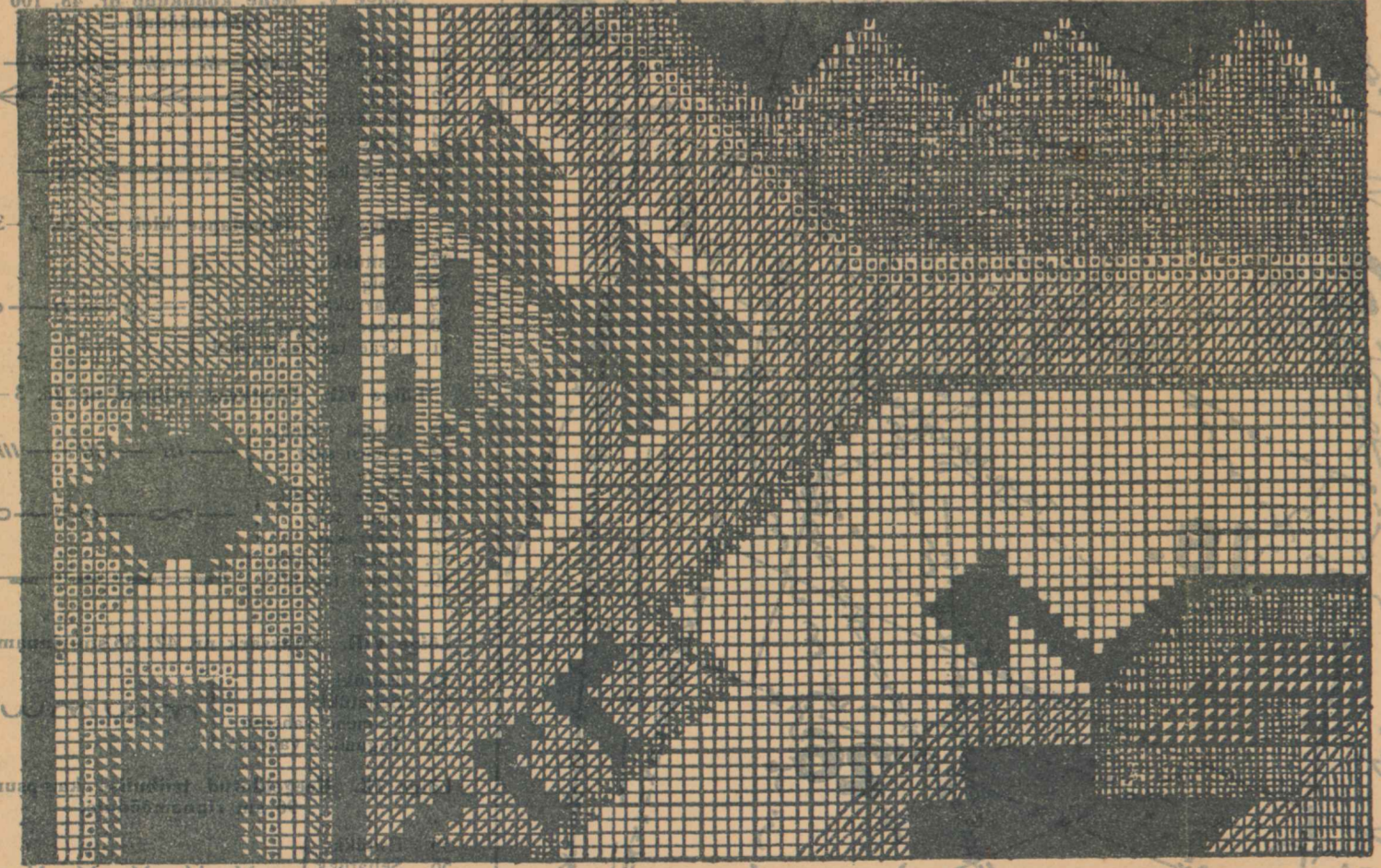
- 55. Estitükk
- 56. Seljatükk
- 57. Krae
- 58. Varrukas

Mustrilehel asuvad:

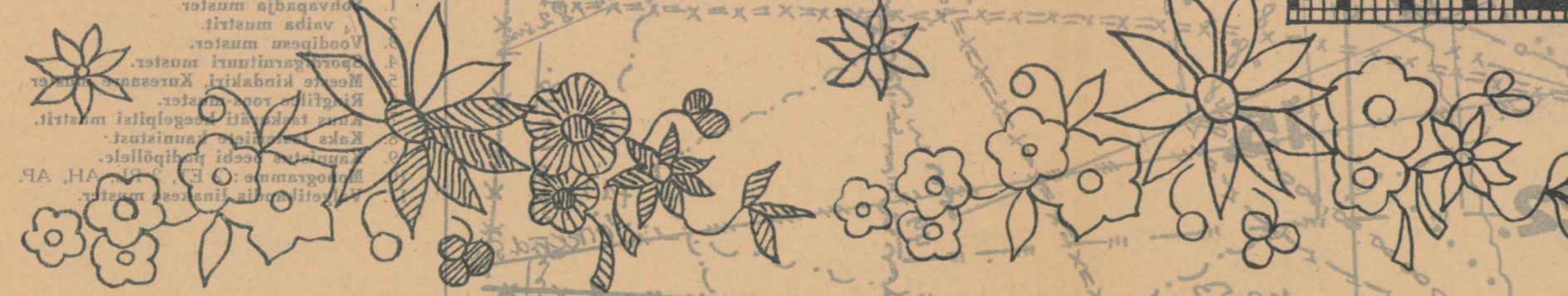
- 1. Sohvapadja muster.
- 2. 1/2 vaiba muster.
- 3. Voodipesu muster.
- 4. Spordigarantüri muster.
- 5. Meeste kindakiri, Kuresaare muster.
- 6. Ringilise roos-muster.
- 7. Kuu taskurüü heegelpiitsi muster.
- 8. Kaks lasteriete kaunistust.
- 9. Kaunistus beebi padipõllele.
- 10. Monogramme: 2 ET, 2 RL, AH, AP.
- 11. Valgetikandis liakese muster.

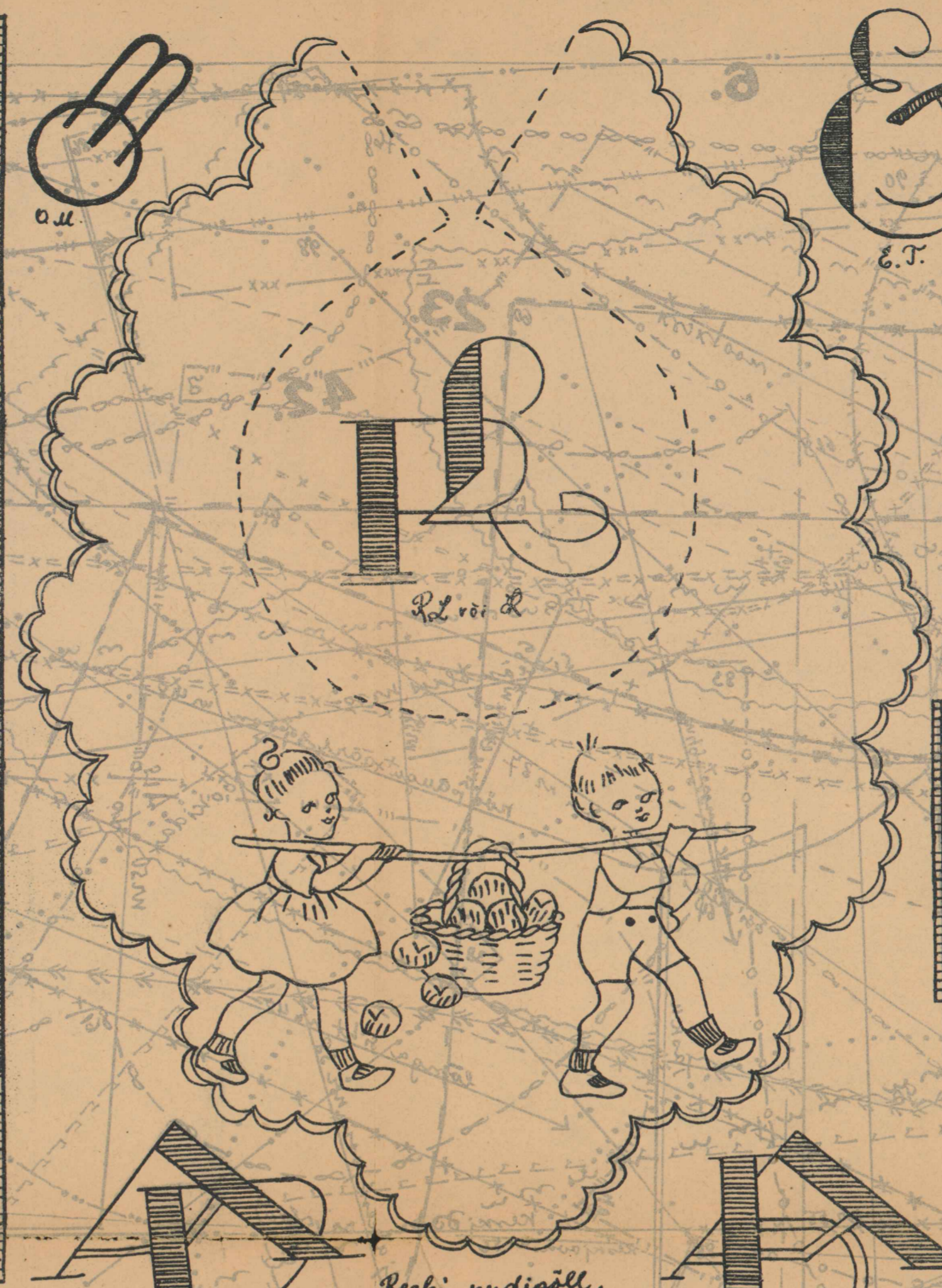
Ristipistesohvapaadi. Värvide nooru värvikaardi järgi. 1. - helehall, 554, 2. - tumehall 1006
 3. - mustjaspruun 28, 4. - tume rooste punane 828, 5. - hele roostepun. 824
 6. - roosa 820, 7. - oliivroheline 842, 8. - kollane 262.

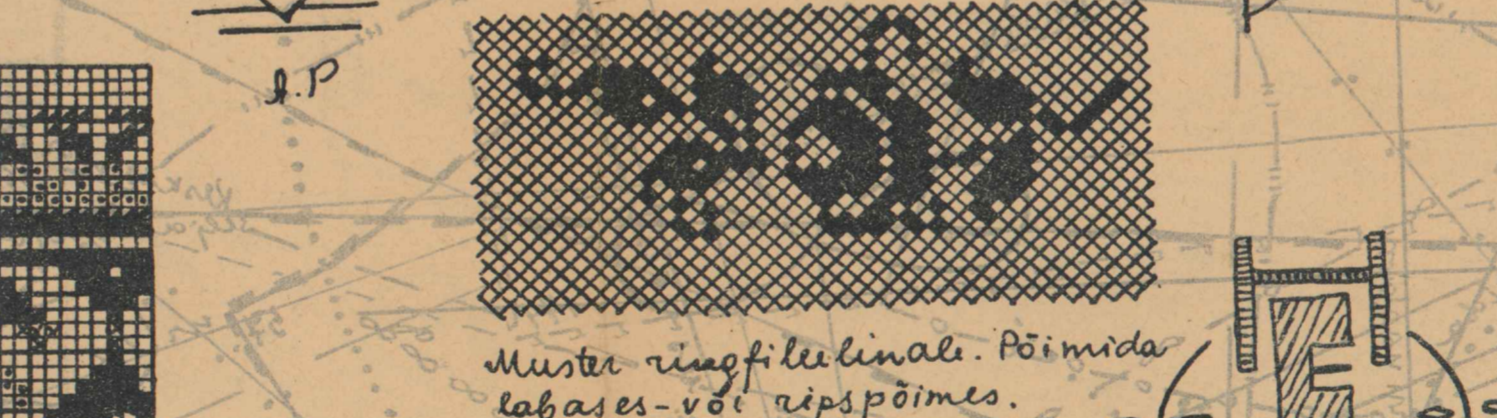
4 värva mustist. 1. - kollane, 2. - helepruun, 3. - hele oliivroheline,
 4. - tumeolavahk, 5. - pruunikas beez, 6. - h. hall, 7. - t. pruun.

Lillemuster tütarlapse kleidile või põltele. Õied õmmelda mitmes värvis
 õmlemisel tarvitada lame- või mitmevärvuseid segapõiteid.

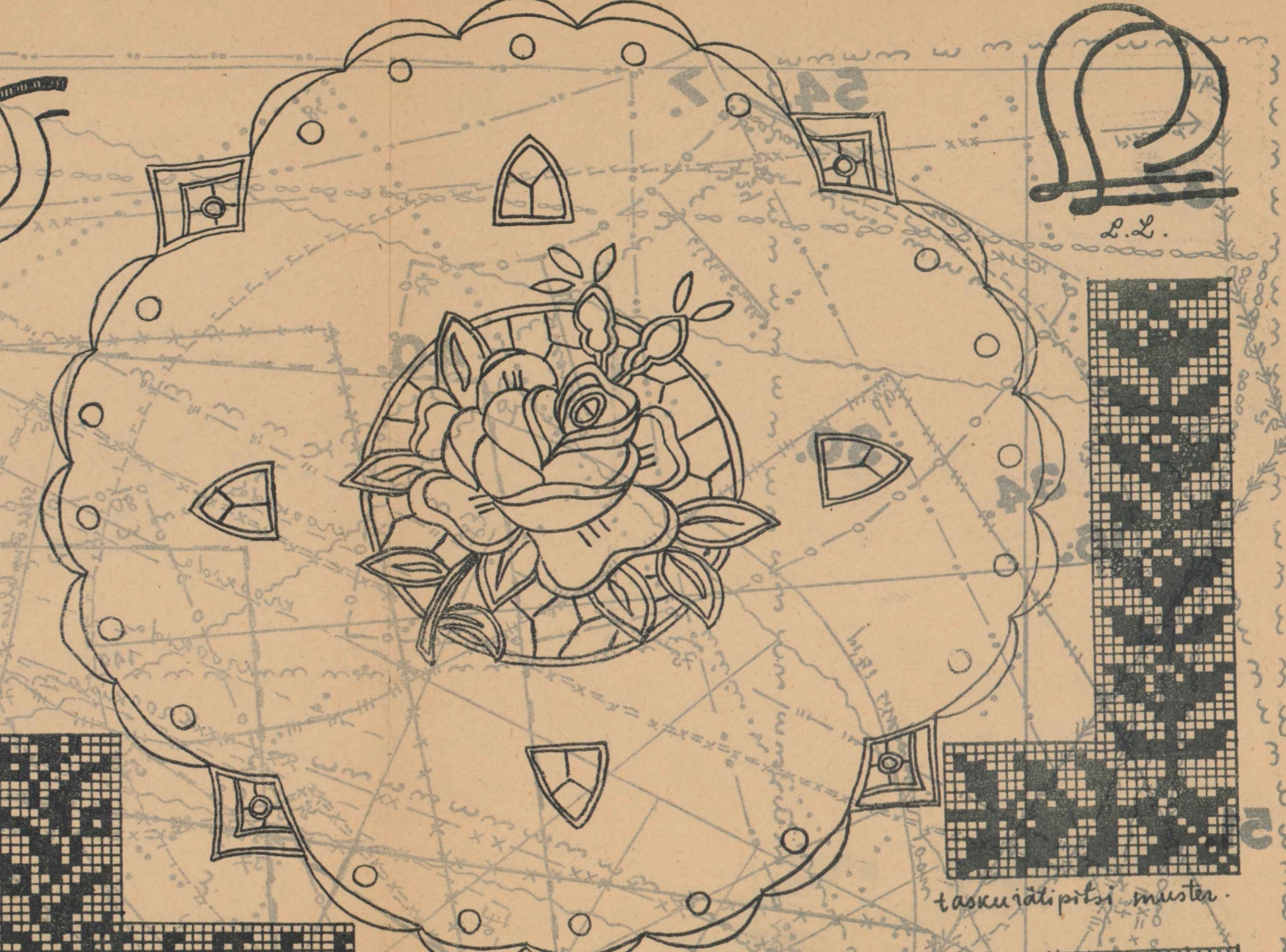
Beebi pudipõll. A.M.

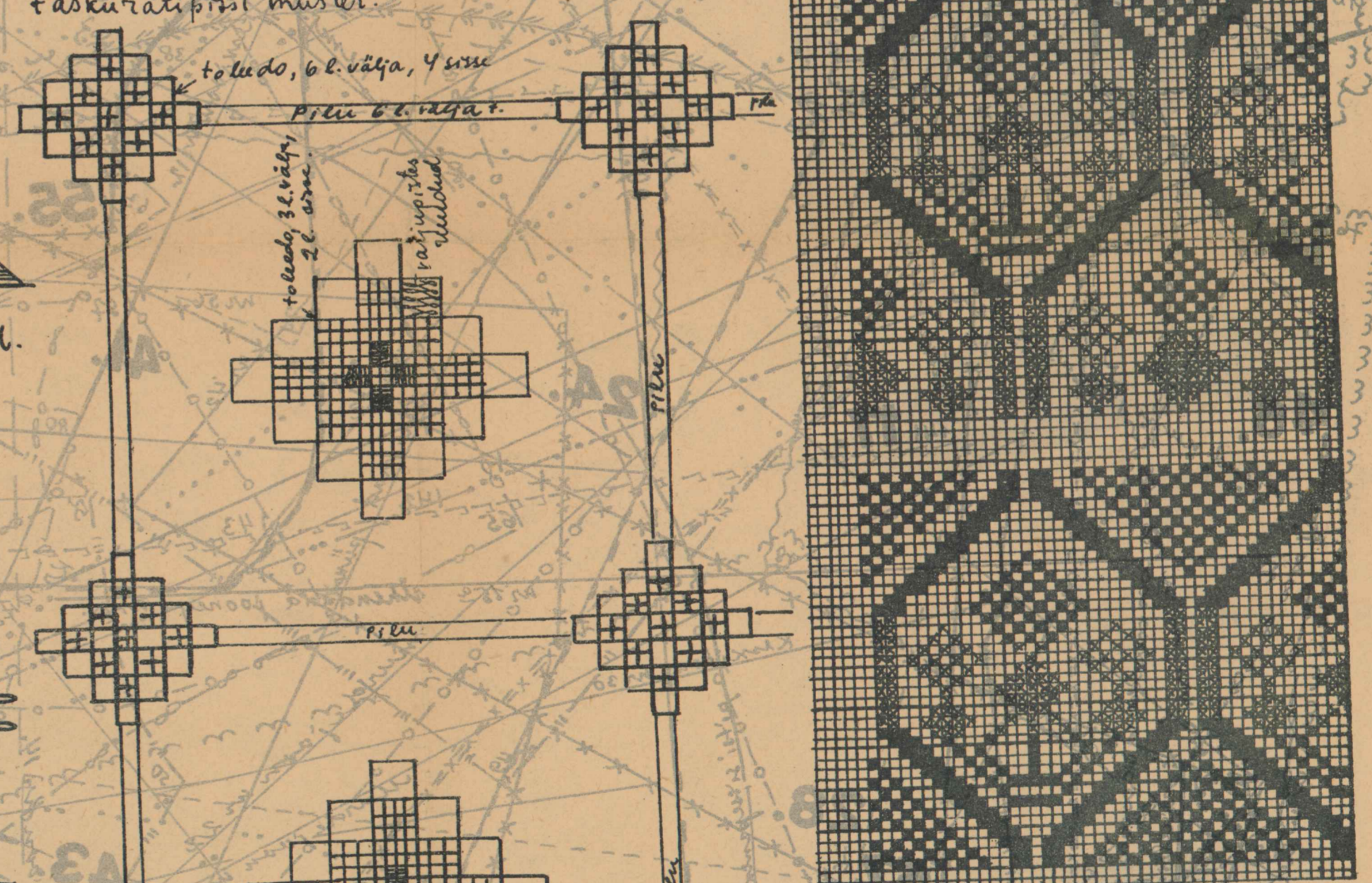
Muster ringfileelinal. Põimida labases- või repppõimes. H. E.

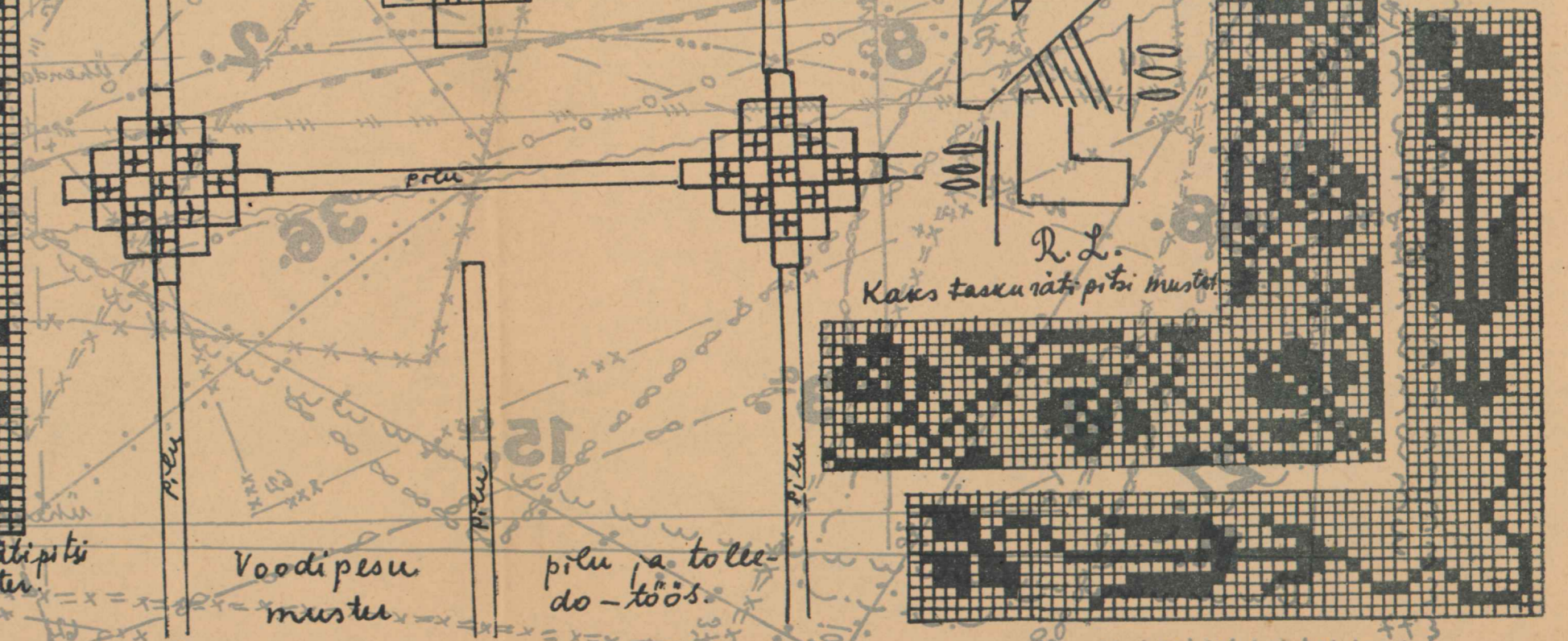
Kaunistus lapseriidetele. Võib õmmelda ühe- või mitmevärviga, karilisea esinõela-
 pistiga. Taskurätipitsimuster.

Väike linakese muster. taskurätipitsi muster.

Sportgarnituuri muster, päki □-raja, ■-sinine, □-orange.

Kaks taskurätipitsi muster. R. L. Voodipesu muster. püü ja tolle do-koos.